

PRO GEORGIA
JOURNAL OF
KARTVELOLOGICAL
STUDIES

Nº 31 — 2021

(Published since 1991)

CENTRE FOR EAST EUROPEAN STUDIES
FACULTY OF ORIENTAL STUDIES UNIVERSITY OF WARSAW
WARSAW 2021

Cover: St. Mamai, Gelati Tondo (silver, gilt silver), 11th century

© by Pro Georgia. Journal of Kartvelological Studies, Warsaw 2021

© by Centre for East European Studies, Warsaw 2021

EDITORIAL ADDRESS

Centre for East European Studies
University of Warsaw
Pałac Potockich, Krakowskie Przedmieście 26/28
PL 00-927 Warsaw
tel. 48 22 55 22 555, fax 48 22 55 22 222
e-mail: d.kolbaia@uw.edu.pl, studium@uw.edu.pl

Typeset and designed by Hubert Karasiewicz

Printing: Duo Studio

ISSN 1230-1604

The printed version is the basic version of the journal

CONTENTS

I. ARTICLES AND STUDIES

DAVID KOLBAIA, Bibliografia prac księdza profesora Henryka Paprockiego	9
GIA KVASHILAVA, On Decipherment of the Inscriptions of Linear A in the Common Kartvelian Language	83
MARIAM CHKHARTISHVILI, Narrative Sources on the Creation of Georgian Alphabet.....	101
REVAZ KVIRKVAIA, On the date of founding Zarzma Monastery (considering new archaeological discoveries).....	115
DAVID MERKVILADZE, On the Localization of the Battlefield between Sahak, Emir of Tbilisi and Muhammad Ibn Khalid.....	133
OMIKO EJIBIA, Inscriptions on the map of Ibn Hawqal (Manuscript Arabe 2214).....	143
GIORGI SOSIASHVILI, From the history of the Plague spread in Georgia.....	155
TAMAR ABULADZE, HELEN GIUNASHVILI, Georgia and Iran: Historical-Cultural Context and Tendencies of Georgian Renaissance (According to Georgian Handwritten Heritage).....	173
MAKVALA MIKELADZE, KETEVAN GIGASHVILI, ARSEN BERTLANI, The World Reflected in the Vocabulary (On the Example of the Unwritten Language).....	193

CONTENTS

II. MATERIALS, DOCUMENTS, MEMOIRES

PAWEŁ OLSZEWSKI, Wielka Brytania wobec przyszłości Gruzji
oraz Kaukazu Południowego na przełomie 1918 r. i 1919 r. 205

NATO SONGULASHVILI, Orthodox Church and Education
in the Democratic Republic of Georgia (1918-1921) 261

MIKHEIL BAKHTADZE, IRAKLI IREMADZE, Document
on the Communist Repression in Georgia
from the Archiwum Akt Nowych in Warsaw..... 275

III. REVIEWS AND COMMENTAIRES

REVAZ PAPUASHVILI, EMANUELE E. INTAGLIATA, ANDREY VINOGRADOV,
DAVIT NASKIDASHVILI, GOGITA CHITAIA,
Report of the 2020 excavations at Machkhomeri
(Khobi Municipality) 295

IV. CHRONICLE

IN MEMORIAM, MEDEA KANTARIA (1931-2020), GOCHA JAPARIDZE
(1942-2020) 305

ARTICLES AND STUDIES

BIBLIOGRAFIA PRAC KSIĘDZA PROFESORA HENRYKA PAPROCKIEGO

David Kolbaia
Uniwersytet Warszawski

WYKAZ SKRÓTÓW:

EK – Encyklopedia Katolicka. Lublin, od 1973.
EnKośc. – Encyklopedia Kościoła, pod red. F. L. Cross i E. A. Livingstone. Warszawa, 2004, Vocatio, t. I-II.
IwR – Idee w Rosji. Leksykon rosyjsko-polsko-angielski pod redakcją A. de Lazari. Warszawa-Łódź, 1999-2007, t. I-VI.
NEP – Nowa Encyklopedia Powszechna PWN. Warszawa, 1995 – 1996, t. I-VI.
Pro Georgia – Pro Georgia. Journal of Kartvelological Studies, Warszawa, od 1991.
Religia – Religia. Encyklopedia PWN. Pod red. T. Gadacza i B. Miler-skiego. Warszawa, 2001-2003, PWN, t. I-IX+t. X: CD-ROM.
VxP – Vox Patrum. Antyk Chrześcijański, Lublin, od 1981.
WPAKP – Wiadomości Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawo-sławnego, Warszawa, od 1971.

KSIĄŻKI:

1. *Wieczera mistyczna. Anafory eucharystyczne chrześcijańskiego Wschodu*. Wybór, wstęp, przekład i przypisy. Warszawa, 1988, I. W. PAX, s. 330+2nbl.

[Rec.:] T. Wyszomirski. *Studia i Dokumenty Ekumeniczne*, 7:1989, z. 27-28, s. 137; tenże. *Tygodnik Podlaski*, 7:1989, z. 3(48) z 19. 03. 1989, s. 2; *Jednota*, 1989, z. 4, s. 20-21.

2. *La Promesse du Pere. L'Expérience du Saint Esprit dans l'Église orthodoxe*. Paris, 1990, Les Éditions du Cerf, s. 149+11nbl. + 10 ilustracji (seria: *Théologies*).

[Tłumaczyła F. Lhoest]

[Rec.:] S. Morozoff. *Bulletin de la Crypte*, 21:1991, z. 193, s. 24;

I. Mastrogianopulos. *Orthodoxes prosengiseis*. Ateny, 1996, s. 23.

3. [Wybór, wstęp i opracowanie:] *Teksty o Matce Bożej – Prawosławie*. Część I. Niepokalanów, 1991, Wydawnictwo Ojców Franciszkanów, s. 236+8nbl. (seria: *Beatam me dicent*; 7).

[Tłumaczenia:] 1. *Oficjum Zwiastowania Najświętszej Maryi Pannie*. s. 17-31 [Toż w:] G. M. Bartosik. *Przez Ciebie jaśnieje światłość. Kult Maryi w liturgiach Wschodu i Zachodu*. Niepokalanów, 1998, s. 72-89; 2. *Oficjum Zaśnięcia Najświętszej Bogurodzicy*. s. 32-47; 3. *Kanon Symeona Logotheta o Ukrzyżowaniu Pana i Płaczu Bogurodzicy*. s. 48-52; 4. W. Łosski. *Ikona Narodzenia Świętej Dziewicy*. s. 79-81; 5. W. Łosski. *Ikona Zaśnięcia Matki Bożej*. s. 82-84; 6. S. Bułgakow. *Bezgrzeszność Maryi*. s. 92-96; 7. S. Bułgakow. *Kult Matki Bożej w Prawosławiu*. s. 97-100; 8. S. Bułgakow. *Mariologia czwartej Ewangelii*. s. 101-105; 9. S. Bułgakow. *Krzyż Bogurodzicy*. s. 106-123; 10. W. Łosski. *Najświętsza*. s. 189-200; 11. P. Florenskij. *Sofia* (fragment). s. 206-223; 12. J. Florowski. *O kulcie Sofii-Mądrości Bożej w Bizancjum i na Rusi*. s. 224-226; 13. Św. Grzegorz Palamas. *Homilia na uroczystość Zaśnięcia Najświętszej Maryi Panny*. s. 227-235; 14. S. Bułgakow. *Świetlista opieka nad światem*. s. 305-308.

[Toż:] *Przegląd Prawosławny*, 10:1995, z. 10(124), s. 2, 4;

WPAKP 29:1999, z. 10(120), s. 2; 15. S. Bułgakow. *Świątynia świątyni*. s. 309-311 [Toż:] WPAKP, 29:1999, z. 11(121), s. 2, 4;

16. S. Bułgakow. *Nieskalane macierzyństwo*. s. 312-315; 17. S.

Bułgakow. *Głos archaniola*. s. 316-321 [Toż:] WPAKP, 29:1999,

z. 3(313), s. 2, 4; 18. S. Bułgakow. *Zwiastowanie i krzyż*. s. 322-

324; 19. P. Florenski. *Ziemska droga Matki Bożej*. s. 325-333.

4. [Wybór, opracowanie i posłowie:] *Teksty o Matce Bożej – Prawosławie*. Część II. Niepokalanów, 1991, Wydawnictwo Ojców Franciszkanów, s. 325+3nbl. (seria: *Beatam me dicent*; 8)

[Tłumaczenia:] 1. *Oficjum Wprowadzenia Najświętszej Bogurodzicy do świątyni*. s. 7-37; 2. *Pochwały czyli święty obrzęd Pogrzebu Bogurodzicy*. s. 38-50; 3. A. Kniazeff. *Obecność Matki*

Bożej w liturgii. s. 51-68; 4. A. Kniazeff. *Mariologia biblijna i liturgia bizantyjska*. s. 69-85; 5. P. Evdokimov. *Duch Święty i Matka Boża*. s. 113-128; 6. O. Clément. *Niewiasta zbawienia*. s. 138-148; 7. Św. Grzegorz Palamas. *Homilia na święto Wprowadzenia Najświętszej Maryi Panny do świątyni*. s. 233-238;

[Teksty własne:] 1. Résumé. s. 295-297; 2. Indeksy. s. 305-324.

[Toż:] A. Kniazeff, Obecność Matki Bożej w liturgii, [w:] Prawosławie. Światło ze Wschodu, red. K. Leśniewski, Lublin, 2009, PDL-Ch, s. 99-115.

5. *Le Mystere de l'Eucharistie. Genese et interprétation de la Liturgie eucharistique byzantine*. Przedmowa I.-H. Dalmais (s. I – III). Paris, 1993, Les Éditions du Cerf, s. 555+1nbl.; 2009², s. 555+1 nbl.

[Tłumaczyła F. Lhoest]

[Rec.:] F.D. *La Libre Belgique*, z 19.01.1993; M. Egger. *Voie Orthodoxe*, 2:1993, z. 10, s. 12-13 [Toż:] *Bulletin de la Crypte*, 23:1993, z. 215, s. 23-25; E. Lanne. *Irenikon*, 64:1993, s. 577-578; I. Peckstadt. *Apostel Andreas*, 22:1994, z. 5, s. 30-31; T. Gołowski. *Collectanea Theologica*, 64:1994, z. 2, s. 209-211; J. Minet. *Contacts*, 48:1996, z. 173, s. 69-70.

6. *A Promessa do Pai. A experiencia do Espirito Santo na Igreja ortodoxa*. Sao Paulo, 1993, Ediciones Paulinas, s. 167+1nbl.

[Tłumaczył B. Lemos]

7. *Modlimy się z Kościołem wschodnim. Modlitwy liturgii godzin*. Wybór, przekład i opracowanie. Warszawa, 1995, Verbinum, ss. 101+3nbl.

[Rec.:] J. Charkiewicz. *Przegląd Prawosławny*, 13:1995, z. 9(123), s. 42.

8. [Wstęp, wybór i opracowanie:] *Teksty o Matce Bożej — Kościoły przedchalcedońskie*. Niepokalanów, 1995, Wydawnictwo Ojców Franciszkanów, ss. 261+3nbl. (seria: *Beatam me dicent*; 9)

[Teksty własne:] 1. Słownik terminologiczny. s. 241-243; 2. Indeksy. s. 243-259.

[Tłumaczenia:] 1. Abba Heriak. *Anafora Maryi Dziewicy córki Bożej*. s. 27-33; 2. Jerzy z Gasycza. *Anafora Pani naszej Bogurodzicy „Przyjemna woń świętości”*. s. 34-36; 3. A. Mallon. *Theotokia, czyli oficjum świętej Dziewicy w rycie koptyjskim*. s. 101-109; 4. Grzegorz z Nareku. *Księga modlitw*. s. 137-140; 5. Grzegorz z Nareku. *Panegiryk ku czci Matki Bożej*. s. 141-144.

9. *Lew i mysz, czyli tajemnica człowieka. Esej o bohaterach Dostojewskiego*. Białystok, 1997, WBMP, s. 110+2nbl.

- [Toż:] *Zeszyty Karmelitańskie*, 3:1995, z. 3(10), s. 133-144.
[Rec.:] J. Charkiewicz. *Przegląd Prawosławny*, 13:1988, z. 4(154), s. 40; R. Romaniuk, *Nowe Książki* 1998, z. 9, s. 46-48; J. Dobieszewski. *Fiodor Dostojewski. Kilka uwag*. [w:] *Wokół Tolstoja i Dostojewskiego*. Warszawa, 2000, Wydział Filozofii i Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego, s. 41-57; M. Cichy. *Gazeta Wyborcza*, Nr 62 z 14-15.03.1998, s. 16; E. Mikiciuk. *Topos* 9:2001, z. 1(56). s. 147-148; E. Mikiciuk. *Więź*, 44:2001, z. 5(511), s. 190-195.
10. *Obietnica Ojca. Doświadczenie Ducha Świętego w Kościele prawosławnym*. Bydgoszcz, 2001, Homini, s. 237+3nbl.
[Toż:] WPAKP, 11:1981, z. 3, s. 14-51; z. 4, s. 19-42; 12:1982, z. 1, s. 65-91; z. 2, s. 43-67.
11. *Liturgie Kościoła prawosławnego*. Kraków, 2003, Wydawnictwo M, s. 316+4nbl.; wydanie 2: 2014, ss. 318+2nbl.
[Rec.:] A. T., *Nowe Książki*, 55:2003, z. 6, s. 12; M. Błaza, *Przegląd Powszechny*, 121:2004, z. 1(989), s. 149-153.
12. *Focjusz*. Kraków, 2004, Wydawnictwo WAM, s. 109+3nbl.
13. *Prawosławie w Polsce*. Olszanica, 2008, s. 9-41, 101-135, 205-209 (tekst w językach polskim i angielskim).
[Rec.:] R. Romaniuk, *Nowe Książki* 61:2009, z. 2, s. 20-21.
14. *Credo. Symbol naszej wiary*. Kraków, 2009, Wydawnictwo „Znak”, ss. 335+1nbl.
[Współautorzy:] W. Hryniewicz, K. Karski
[Rec.:] B. Wieczorek, *Jednota*, 83:2009, z. 5-6, s. 36; M. Błaza, *Przegląd Powszechny* 126:2009, z. 7-8, s. 222-223; A. Szostkiewicz, *Nowe Książki* 61:2009, z. 2. S. 59; M. Cielecki, *W Drodze* 45:2009, z. 7, s. 109-112; *Tygodnik Powszechny* 62:2009, z. 4, s. 21; W. Maciążek, *Studia Oecumenica* 10:2010, s. 424-427.
15. *Misterium Eucharystii. Interpretacja genetyczna Liturgii bizantyjskiej*, Kraków, 2010, WAM, ss. 355+5nbl.
[Recenzja:] J. Charkiewicz, WPAKP, 2010, z. 11, s. 14-15.]
16. [Folder:] Św. Grzegorz Peradze, Warszawa, 2010, s. 27+1nbl.
[Toż:] Święty Grzegorz, [w:] D. Kolbaia, P. Hlebowicz & P. Warisch, *Wspólne losy Gruzinów i Polaków. Gruzja nieznana*, Kraków, 2011, s. 103-117.
17. *Czas. Eseje o wieczności*, Warszawa, 2018, Aletheia, s. 369+1 nbl.
[Rec.:] Z. Mikołajko, *Nowe Książki* 71:2019, z. 7-8, s. 65-66.
18. *Bezkrzes bezprzestrzenny*, Warszawa, 2021, Aletheia, s. 400+2 nbl.

TŁUMACZENIA KSIĄŻEK:

1. Św. Jan Chryzostom, *Wybór pism. Modlitwy liturgiczne*. Warszawa, 1974, ATK, s. 7-151 (seria: *Pisma Starochrześcijańskich Pisarzy*; 13).
2. [Z języka rosyjskiego:] B. Uspienski & W. Żywow. *Car i Bóg. Semiotyczne aspekty sakralizacji monarchy w Rosji*. Warszawa, 1992, PIW, s. 156+4nbl. (seria: *Biblioteka Myśli Współczesnej*).
 [Rec.:] K. Chojnicka. *Znak*, 45:1993, z. 453, s. 127-131; B. Żyłko. *Tytuł*, 1992, z. 4, s. 207-210; R. Pietrzak. *Nowe Książki*, 1992, z. 11, s. 28-30; I. Wojciechowska. *Polityka Wschodnia*, 1993, z. 1, s. 193-197.
3. [Z języka rosyjskiego:] Św. Serafin Sarowski. *Ogień Ducha Świętego*. Przekład, przypisy i posłowie, Białystok, 1992, Orthdruk, s. 52.
 [Toż:] Wydawnictwo Esprit, Kraków, 2008, 2018², s. 39-104.
 [Rec.:] I. Cieślik. *Więź*, 38:1995, z. 3(347), s. 191-192.
4. [Z języka rosyjskiego:] S. Bułgakow. *Prawosławie. Zarys nauki Kościoła prawosławnego*. Białystok-Warszawa, 1992, Orthdruk-Formica, s. 211+1nbl.
 [Toż:] WPAKP, 17:1987, z. 2-3(63-64), s. 9-25; z. 4(65), s. 3-13; 18:1988, z. 1(66), s. 8-15; z. 2(67), s. 3-9; z. 3-4(68-69), s. 3-16; 19:1989, z. 1(70), s. 3-16; z. 2(72), s. 13-20; z. 3(73), s. 3-23; z. 4(74), s. 3-53.
 [Rec.:] A. Malesza. *Tygodnik Podlaski*, 9:1993, z. 9(92) s. 29-30.
5. [Z języka francuskiego:] O. Clément. *Ojciec nasz*. Białystok, 1993, Orthdruk, s. 41+7nbl.
6. [Z języka francuskiego:] *Via Crucis*. Warszawa, 1995, Verbinum, s. 52.
 [Toż w:] *Via Crucis. Dziesięć tekstów Drogi Krzyżowej prowadzonej przez Jana Pawła II w Koloseum*. Warszawa, 1996, Verbinum, s. 225-261.
 [Rec.:] K. Masłoń. *Rzeczypospolita*, z 14. 04. 1995.
7. [Z języka rosyjskiego:] P. Fłorenski. *Sól ziemi*. Białystok, 1996, WBMP, ss. 125+3nbl.
 [Toż:] WPAKP, 25:1995, z. 1(94), s. 3-48; z. 2(95), s. 3-25.
 [Fragment:] *Arche. Wiadomości Bractwa*, 7:1997, z. 1(23), s. 27.
 [Rec.:] J. Charkiewicz. *Przegląd Prawosławny*, 11:1996, z. 11(137), s. 30; G. Podlaski. *Arche. Wiadomości Bractwa*, 6:1966, z. 5(22), s. 26; K. Aleksiuk. *Arche. Wiadomości Bractwa*, 7:1997, z. 1(23), s. 26.

8. [Z języka rosyjskiego i komentarz:] J. Gołosowker. *Spalona powieść*. Białystok, 1995, Wydawnictwo Łuk, ss. 102+2nbl. (seria: *Biblioteka rosyjska*)
[Rec.:] *Express Wieczorny*, 1995, z. 291, s. 5; M. Kołyszko. *Kurier Poranny*, 1995, z. 277(1582) z 02. 12. 1995, s. 10; M. Łaziński. *Ex Libris*, 7:1996, z. 2(90), s. 6; J. Gondowicz. *Gazeta Wyborcza*, 1996, Nr 83(2073) z 06-08. 04. 1996, s. 20.
[Fragment powieści:] *Wizja Apostaty*. *Gazeta Wyborcza*, 1996, Nr 83(2073) z 06-08. 04. 1996, s. 20-22.
9. [Z języka francuskiego:] A. Kniazeff. *Matka Boża w Kościele prawosławnym*. Warszawa, 1996, Wydawnictwo Księży Marianów, ss. 180 (seria: *Theotokos*; 7).
10. [Z języka francuskiego:] M. Quenot. *Ikona. Okno ku wieczności*. Białystok, 1997, Orthdruk, ss. 145+1nbl.
[Toż:] *Elementy teologii ikony*. WPAKP, 26:1996, z. 3(100), s. 24-36.
[Rec.:] A. Radziukiewicz. *Przegląd Prawosławny*, 12:1997, z. 10(148), s. 16; M. Sadowska. *Gazeta Wyborcza*, z 2-3.05.1998, s. 2.
11. [Tłumaczenie z języka starocerkiewnego:] *Modlitwy przed świętą Eucharystią i po świętej Eucharystii*, Hajnówka, 1997, Bratczyk, s. 30+2nbl.
12. [Z języka rosyjskiego:] I. Jazykowa. *Świat ikony*. Warszawa, 1998, Wydawnictwo Księży Marianów, s. 243+5nbl.+ 49 ilustracji.
[Toż:] WPAKP, 26:1996, z. 4(101), s. 7-35; 27:1997, z. 2(103), s. 3-35.
13. [Z języka rosyjskiego:] E. Trubieckoj. *Kolorowa kontemplacja. Trzy szkice o ikonie ruskiej*. Białystok, 1998, WBMP, ss. 88+10nbl.
[Toż:] E. Trubieckoj. *Kolorowa kontemplacja*. WPAKP, 27:1997, z. 1(102), s. 3-32; *Dwa światy ikony staroruskiej*. WPAKP, 27:1997, z. 3(104), s. 3-38.
- [Fragment:] *Arche. Wiadomości Bractwa*, 8:1998, z. 3-4, s. 57-59.
14. [Z języka rosyjskiego:] N. Bierdiajew. *Głoszę wolność*. Warszawa, 1999, Aletheia, s. 276+2nbl.
[Rec.:] A. Papieska. *Powolał nas Pan na bunt. (w:) Wokół Leontiewa i Bierdiajewa*. Pod red. J. Dobieszewskiego. Warszawa, 2001, s. 275-282].
15. [Z języka rosyjskiego:] B. Uspienski. *Car i patriarcha. Charyzmat władzy w Rosji (Bizantyjski model i jego nowe rosyjskie ujęcie)*. Katowice, 1999, Wydawnictwo Śląsk, ss. 169.

16. [Z języka greckiego i starocerkiewnego:] Św. Andrzej z Krety. *Wielki kanon pokutny*. Hajnówka, 2000, Wydawnictwo Bratczyk, ss. 144; 2015², 2019³, 2021⁴, ss. 208.
17. [Z języka rosyjskiego:] W. Łoski. *Teologia dogmatyczna*. Białystok, 2000, WBMP, ss. 103+9nbl.
[Fragment: „Dwa” i „Jedno” w Chrystusie. *Wiadomości Diecezji Białostocko-Gdańskiej*, 6:2000, z. 4(25), s. 15-16]
18. [Z języka rosyjskiego:] M. Łoski. *Historia filozofii rosyjskiej*. Kęty, 2000, Wydawnictwo Antyk, ss. 477+3nbl.
19. [Z języka rosyjskiego:] M. Bierdiajew. *Sens twórczości. Próba usprawiedliwienia człowieka*. Kęty, 2001, Antyk, s. 281+3nbl.
[Rec.:] R. Romaniuk, „Nowe Książki” 55:2003, z. 6, s. 9-10.
20. [Z języka francuskiego:] M. Quenot. *Zmartwychwstanie i ikona*. Białystok, 2001, Orthdruk, s. 271+1nbl.
[Toż:] Ikona jako obraz liturgiczny. *Arche. Wiadomości Bractwa*, 9:1999, z. 4-5, s. 4-8; Narodzenie Chrystusa. *Wiadomości Prawosławnej Diecezji Białostocko-Gdańskiej*, 6: 2000, z. 1(22), s. 4-6.
21. [Z języka rosyjskiego:] A. Schmemmann, *Droga Prawosławia w historii*. Białystok, 2001, WBMP, s. 332+16nbl.
[Rec.:] M. Płonowski, *Nowe Kontrasty*, 2003, z. 1, s. 33-35.
22. *Boska Liturgia świętego ojca naszego Jana Chryzostoma*, Warszawa, 2001, WMP, s. 120 (przekład niepodpisany).
23. [Z języka rosyjskiego:] M. Bierdiajew, *Sens historii. Filozofia losu człowieka*. Kęty, 2002, Antyk, s. 151+ 1nbl.
[Rec.:] R. Romaniuk, *Nowe Książki*, 55:2003, z. 6, s. 9-10.
24. [Z języka rosyjskiego:] G. Fiedotow, *Święci Rusi (X-XVII w.)*. Białystok-Bydgoszcz, 2002, WBMP i Homini, s. 243+1nbl.
[Toż:] WPAKP, 17:1987, z. 2-3(63-64), s. 9-25; z. 4(65), s. 3-13; 18:1988, z. 1(66), s. 8-15; z. 2(67), s. 3-9; z. 3-4(68-69), s. 3-16; 19:1989, z. 1(70), s. 3-16; z. 2(72), s. 13-20; z. 3(73), s. 3-23; z. 4(74), s. 3-53.
[Rec.:] J. Prokopiuk, *Nowe Książki*, 55:2003, z. 6, s. 11.
25. [Z języka rosyjskiego:] W. Sołowjow, *Sens miłości*. Kęty, 2002, Antyk, s. 71+5nbl.
[Toż:] W. Sołowjow, *Sens miłości i inne pisma*, Warszawa, 2010, Hachette Livre Polska, s. 198+3nbl.
[Rec.:] J. Dobieszewski, *Nowe Książki*, 55:2003, z. 6, s. 11-12.
26. [Z języka rosyjskiego:] M. Bierdiajew, *Rozważania o egzystencji. Filozofia samotności i wspólnoty*. Kęty, 2002, Antyk, s. 113+3nbl.

27. [Z języka rosyjskiego:] M. Bierdiajew, *Autobiografia filozoficzna*. Kęty, 2002, Antyk, s. 340+4nbl.
[Rec.:] K. Wolsza, *Studia Oecumenica* 2:2002, s. 355-360; A. Papińska, *Nowe Książki*, 55:2003, z. 6, s. 8.
28. [Z języka rosyjskiego:] S. Bułgakow, *Ikona i kult ikony*. Bydgoszcz, 2002, Homini, s. 146+2nbl.
29. [Z języka rosyjskiego:] B. Uspienski, *Car i imperator. Namaszczenie władcy i semantyka tytułów monarchy*. Katowice, 2002, Śląsk, s. 100+6nbl.
30. [Z języka rosyjskiego:] M. Afanasjew, *Kościół Ducha Świętego*. Białystok, 2002, WBMP, s. 381+3nbl.
31. [Z języka greckiego:] *Wielki Tydzień i święto Paschy w Kościele prawosławnym*. Kraków, 2003, Wydawnictwo M, s. 188+4nbl.
[Fragment (Jutrznia Wielkiej Soboty) w:] L. Bastiaansen, *Ikony Wielkiego Tygodnia. Teologia i symbolika ikon*. Kraków, 2003, Homini, s. 63-103.
32. [Z języka rosyjskiego:] M. Bierdiajew, *Nowe Średniowiecze. Los człowieka we współczesnym świecie*. Warszawa, 2003, Aletheia, s. 239+5nbl.
33. [Z języka rosyjskiego:] M. Bierdiajew, *Królestwo Ducha i królestwo cezara*. Kęty, 2003, Antyk, s. 97+3nbl.
34. [Z języka rosyjskiego:] M. Bierdiajew, *Niewola i wolność człowieka*. Kęty, 2003, Antyk, s. 197+3nbl.
35. [Z języka rosyjskiego:] L. Bierdiajew, *Zawód: żona filozofa. Dzienniki*. Kęty, 2004, Antyk, s. 204+4nbl.
36. [Z języka rosyjskiego:] M. Bierdiajew, *Egzystencjalna dialektyka Boga i człowieka*. Kęty, 2004, Antyk, s. 141+3nbl.
37. [Z języka rosyjskiego:] M. Bierdiajew, *Światopogląd Dostojewskiego*. Kęty, 2004, Antyk, s. 138+6nbl.
38. [Z języka rosyjskiego:] M. Bierdiajew, *Źródła i sens komunizmu rosyjskiego*. Kęty, 2005, Antyk, s. 144.
39. [Z języka rosyjskiego:] K. Ch. Felmy, *Współczesna teologia prawosławna*. Białystok, 2005, PDB-G, s. 305+1nbl.
40. [Z języka rosyjskiego:] S. Bułgakow, *Święci Piotr i Jan. Dwaj pierwsi z Apostołów*. Białystok, 2005, WBMP, s. 75+5nbl.
41. *Boska Liturgia świętego ojca naszego Bazylego Wielkiego*, Warszawa, 2005, WMP, s. 122 (przekład niepodpisany).
42. *Boska Liturgia uprzednio poświęconych Darów*, Warszawa, 2006, WMP, s. 55+1 nbl. (przekład niepodpisany).

43. Wieczernia. Jutrznia. Prokimenony. Alleluja. Rozesłania. Kalendarz liturgiczny, Warszawa, 2006, WMP, s. 235+3nbl. (przekład niepodpisany).
44. [Z języka rosyjskiego:] M. Bierdiajew, *O przeznaczeniu człowieka. Zarys etyki paradoksalnej*. Kęty, 2006, Antyk, s. 308+4nbl.
45. [Z języka rosyjskiego:] W. Rozanow, *Ciemne Oblicze. Metafizyka chrześcijaństwa*. Warszawa, 2006, Eneteia, s. 282+2nbl.
[Fragment:] Chrystus – Sędzia świata. *Albo albo*, 16:2006, z. 1, s. 41-56.
46. [Z języka starosłowiańskiego:] *Akatyst do Najświętszej Bogurodzicy ku czci Jej cudownej ikony „Kielich Nieupijający”*. Białystok, 2006, ELEOS, s. 5-53.
[Przekład nie podpisany]
47. [Z języka francuskiego:] M. Quenot. *Ikona i kosmos. Inne spojrzenie na dzieło stworzenia*. Białystok, 2007, Orthdruk, s. 151+1nbl.
48. [Z języka rosyjskiego:] S. Hackel, *Matka Maria (1891-1945)*. Białystok, 2008, Oikonomos, ss. 205+3nbl.
49. [Z języka rosyjskiego:] Patriarcha Cyryl, *Wolność i odpowiedzialność. W poszukiwaniu harmonii*, Białystok, 2010, Orthdruk, ss. 156+4nbl.
50. [Z języka rosyjskiego:] *Kult Najświętszej Bogurodzicy w Rosji*, Białystok, 2010, Orthdruk, ss. 353+7 nbl.
51. [Z języka rosyjskiego:] I. Jazykowa, *Oto czynię wszystko nowe. Ikona w XX wieku*, Warszawa, 2011, Promic, ss. 231+1 nbl.
52. [Z języka rosyjskiego:] A. Osipow, *Droga rozumu w poszukiwaniu prawdy. Teologia zasadnicza*, Białystok, 2011, WMP, ss. 252+4 nbl.
53. [Z języków greckiego i starosłowiańskiego:] *Archijeratikon*, Warszawa, 2011, WMP, ss. 326+2 nbl.
54. [Z języka francuskiego:] O. Clément, *Źródła. Początki mistyki chrześcijańskiej*, Warszawa, 2013, PROMIC, T. I: *O pojmowaniu misterium*, ss. 225+5 nbl.; T. II: *Początki mistyki chrześcijańskiej*, Warszawa, 2014, ss. 187+ 5 nbl.; T. III: *Zbliżenie się do kontemplacji*, Warszawa 2017, s. 258+2 nbl.
55. [Tłumaczenie tekstów liturgicznych:] *Ikony z monasteru w Zwierkach: ikonografia trzeciego rzędu ikonostasu cerkwi świętego męczennika Gabriela Zabłudowskiego Monasteru Narodzenia Najświętszej Bogurodzicy w Zwierkach*, red. J. Charkiewicz, Warszawa 2014, WMP, Teka, s. 23+1nbl., 20 kart luzem).
56. [Z języka rosyjskiego:] N. Ziernow, *Rosyjskie odrodzenie religijne XX wieku*, Warszawa 2015, Aletheia, ss. 355+1nbl.

57. [Z języków rosyjskiego i francuskiego:] *Synaksarion. Marzec*, Hajnówka 2016, Bratczyk, ss. 429+3 nbl.
58. [Z języków greckiego i starosłowiańskiego:] *Euchologion*, Warszawa, 2016, WMP, T. I, ss. 687+1 nbl.; T. II, s. 604+4 nbl.
59. [Z języków greckiego i starosłowiańskiego:] *Euchologion uzupełniający*, Warszawa, 2016, WMP, s. 476+2 nbl.
60. [Z języków greckiego i starosłowiańskiego:] *Euchologion monastyczny*, Warszawa, 2016, WMP, s. 149+3 nbl.
61. [Tłumaczenie z języka greckiego (psalmy) i rosyjskiego (komentarz):] *Psalterz grecki. Psalterz proroka i króla Dawida z komentarzami Świętych Ojców, Nauczycieli Kościoła i pisarzy bizantyjskich*, Kraków, 2017, M, s. 581+3 nbl.
62. [Z języka rosyjskiego:] P. Fłorienski, *Dla moich dzieci. Wspomnienia minionych dni*, Warszawa, 2017, Aletheia, s. 332+2 nbl.
63. [Z języków rosyjskiego i francuskiego:] *Synaksarion. Kwiecień*, Hajnówka, 2017, Bratczyk, s. 379+5 nbl.
64. [Z języka rosyjskiego i francuskiego:] *Synaksarion. Maj*, Hajnówka, 2018, Bratczyk, s. 427+5 nbl.
65. [Z języka rosyjskiego i francuskiego:] *Synaksarion. Czerwiec*, Hajnówka, 2019, Bratczyk, s. 453+3 nbl.
66. [Z języków greckiego i starosłowiańskiego:] *Psalterz z modlitwami za żywych i zmarłych*, Zaleszany, 2020, ss. 256.
67. [Z języków greckiego i starosłowiańskiego:] *Paraklis. Kanon modlitewny do Najświętszej Bogurodzicy śpiewany w każdym bólu duchowym*, Zaleszany, 20202, s. 5-27.
68. [Z języka rosyjskiego i francuskiego:] *Synaksarion. Lipiec*, Hajnówka, 2020, Bratczyk, s. 463+1 nbl.
69. [Z języka rosyjskiego i francuskiego:] *Synaksarion. Sierpień*, Hajnówka 2021, Bratczyk, s. 459+5 nbl.

TŁUMACZENIA KSIĄG LITURGICZNYCH ZAMIESZCZONE
NA STRONIE INTERNETOWEJ CERKIEW.LITURGIA.PL

1. Horologion; 2. Triodion postny; 3. Triodion paschalny; 4. Mineja święteczna; 5. Oktoich; 6. Ewangeliarz; 7. Pierwszy Tydzień Wielkiego Postu; 8. Tydzień Męki Pańskiej; 9. Synaksarion

ARTYKUŁY:

1. Studium Teologii Prawosławnej Uniwersytetu Warszawskiego. WPAKP, 3:1973, z. 4, s. 62-68.
2. Teolog naszych dni – ks. profesor dr Jerzy Klinger. *Znak*, 28:1976, z. 264, s. 806-814.
[Toż:] WPAKP, 6:1976, z. 3-4, s. 106-118.
3. Bibliografia publikacji ks. Jerzego Klingera. *Znak*, 28:1976, z. 264, s. 815-819.
[Toż:] WPAKP, 6:1976, z. 3-4, s. 119-124; WPAKP, 16:1986, z. 1-2, s. 5-13, w tym bibliografia publikacji dotyczących ks. Jerzego Klingera, s. 11-13; J. Klinger. *O istocie prawosławia. Wybór pism*. Warszawa, 1983, s. 539-544.
4. Szkice z pneumatologii prawosławnej. *Novum*, 19:1978, z. 1, s. 76-95.
5. O religii Lwa Tołstoja. *Novum*, 20:1979, z. 7, s. 77-90.
[Toż:] Lwa Tołstoja redukcja chrześcijaństwa, [w:] *Ekumenizm i ewangelicyzm. Studia ofiarowane Profesorowi Karolowi Karowskiemu w 70. urodziny*, Warszawa, 2010, ChAT, s. 312-321.
6. Eklezjologia Aleksego Chomiakowa. *Novum*, 20:1979, z. 9-10, s. 148-161.
[Toż:] *Ikos*, 1:1994, z. 1, s. 22-26.
[Toż:] *Elpis*, 12(2010), z. 21-22, s. 291-304.
7. Próba teologicznej interpretacji faktu śmierci w perspektywie życia wiecznego. *Novum*, 20:1979, z. 11, s. 109-129.
8. Janowa Pięćdziesiątnica. *Novum*, 21:1980, z. 5, s. 104-113.
9. Wybrane zagadnienia z teologii sztuki sakralnej. *Novum*, 22:1981, z. 1-2, s. 37-57.
10. Problematyka rozwoju Objawienia. *Novum*, 22:1981, z. 4, s. 27-51.
11. Datowanie malowideł w kaplicy zamkowej w Lublinie. *Studia i Materiały Lubelskie*, 8:1981, s. 77-87. Współautor: J. Koziarska-Kowalik]
12. Doświadczenie mistyczne prawosławia. [w:] *Medytacja – historia i zastosowanie. Studium o wychowaniu*. Warszawa, 1981, s. 59-63.
13. Chrystus i księżę tego świata. Apokaliptyczna wizja Dostojewskiego. *Więź*, 25:1982, z. 284, s. 81-98.
14. Terminus ad quem patrystyki wschodniej. WPAKP, 12:1982, z. 3-4, s. 92-95.
15. Dialog katolicko-prawosławny. *Studia i Dokumenty Ekumeniczne*, 1:1983, z. 1, s. 49-50.
16. The Place of Children in the Polish Orthodox Church. *International Review of Mission*, 72:1983, z. 285, s. 11-14.

17. Le Saint Esprit dans les sacrements de l'Église. *Istina*, 28:1983, s. 267-281. [Tłumaczyła F. Lhoest]
18. Polen. *Het Christeljk Oosten*, 35:1983, z. 4, s. 40-43. [Tłumaczył T. Klynstra]
19. La Problématique du développement de la révélation. *Istina*, 28:1983, s. 356-373. [Tłumaczyła F. Lhoest]
20. Liturgia cyrylo-metodiańska na terenie Moraw. *Chrześcijanin a Współczesność*, 2:1984, z. 3, s. 64-65.
21. Vancouver 83'. *Życie Katolickie*, 3:1984, z. 1, s. 86-90.
22. Ksiądz protoprezbiter Aleksander Schmemmann (1921-1983). *Cerkiewny Wiestnik*, 30:1984, z. 1-3, s. 85-87.
23. Vancouver. *Więź*, 28:1984, z. 303, s. 126-130.
24. Człowiek w myśli prawosławnej. *Życie Katolickie*, 3:1984, z. 6, s. 45-57.
25. Ekumeniczna Liturgia z Limy. Wprowadzenie. *Studia i Dokumenty Ekumeniczne*, 2:1984, z. 3, s. 56-60.
26. Święcenia diakonisy w Kościele bizantyjskim. *VxP*, 4:1984, z. 6-7, s. 272-280.
27. [Głos w dyskusji:] *Recepcja – nowe zadanie ekumenizmu*. Red. W. Hryniewicz & L. Górka. Lublin, 1985, TN KUL, s. 139-140.
28. Ikona jako twórcze przezwyciężenie zła. *WPAKP*, 15:1985, z. 1-4, s. 40-50.
29. Kanoniczna i liturgiczna strona małżeństwa na chrześcijańskim Wschodzie w pierwszym tysiącleciu. *VxP*, 5:1985, z. 8-9, s. 311-319.
30. Prawosławny punkt widzenia na dokumenty w sprawie „Chrztu, Eucharystii i Urzędu duchowego”. *Studia i Dokumenty Ekumeniczne*, 4:1986, z. 1, s. 18-23.
31. Ks. archimandryta dr Grzegorz Peradze (1899-1942). *WPAKP*, 16:1986, z. 3-4, s. 7-20.
32. Materiały do bibliografii publikacji ks. Grzegorza Peradze. *WPAKP*, 16:1986, z. 3-4, s. 22-27.
[Toż:] Bibliografia prac o. Grzegorza Peradze. *Pro Georgia*, 13:2006, s. 199-210.
33. Prawosławie we współczesnym świecie. [w:] P. Evdokimov. *Prawosławie*. Tłum. J. Klinger, I. W. PAX, Warszawa, 1986², s. 447-460. [Tamże:] Indeks osób. s. 463-467; Indeks rzeczowy. s. 469-483.
34. Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny. *Życie Chrześcijańskie w Polsce*, 19:1986, z. 3(220), s. 65-76. [Toż w wersji niemieckiej, angielskiej, francuskiej, włoskiej i hiszpańskiej]

35. Neopatrystyczna synteza prawosławna na przykładzie Paula Evdokimova. VxP, 6:1986, z. 10, s. 257-266.
36. Prawosławie w zachodniej szacie. *Tygodnik Podlaski*, 3:1987, z. 3(24) z 15. 03. 1987, s. 2.
37. arkimandriti grigol peradze. *Literaturuli Sakartvelo*, Tbilisi, 55:1987, z. 21(2593) z 22. 05. 1987, s. 10-11.
[Tłumaczył Z. Czavczavadze]
[Toż w:] Z. Czavczavadze. *literaturis-mcodneba. kritika, publicistika, targmani*. Tbilisi, 1993, s. 311-327.
38. Liturgiczne przeżywanie Ewangelii. WPAKP, 17:1987, z. 1(62), s. 14-21.
39. Niektóre okoliczności aresztowania i pobytu w więzieniu Pawiak ks. archimandryty Grzegorza Peradze. WPAKP, 17:1987, z. 2-3(63-64), s. 68-72.
[Toż:] *Pro Georgia*, 20:2010, z. 20, s. 87-95.
40. L'Église orthodoxe. *Conscience et Liberte*, 17:1987, z. 2(34), s. 78-82.
[Toż:] Die Orthodoxe Kirche. *Gewissen und Freiheit*, 15:1987, z. 2(29), s. 65-69.
41. Le Saint-Esprit dans la théologie orthodoxe. *Istina*, 32:1987, s. 214-224.
[Tłumaczyła F. Lhoest]
42. Archimandryta Peradze. *Tygodnik Podlaski*, 4:1988, z. 1(34) z 15. 01. 1988, s. 6.
43. Wizyta w Polsce Jego Świątobliwości Dimitrios I, arcybiskupa Konstantynopola-Nowego Rzymu i patriarchy ekumenicznego. WPAKP, 18:1988, z. 1(66), s. 67-75.
[Toż:] *Cerkiewny Wiestnik*, 34:1988, z. 1-6, s. 10-18.
44. Ks. profesor Jerzy Klinger. *Tygodnik Podlaski*, 4:1988, z. 4(37) z 17. 04. 1988, s. 12.
45. Les Fondements bibliques de la pneumatologie. *Istina*, 33:1988, s. 7-21.
[Tłumaczyła F. Lhoest]
46. Jak to ze chrztem Rusi było... *Tygodnik Podlaski*, 4:1988, z. 9(42) z 18. 09. 1988, s. 4.
47. Mariologia Kościoła prawosławnego. *Życie Chrześcijańskie w Polsce*, 21:1988, z. 6(247), s. 63-69.
[Toż w wersji angielskiej, niemieckiej, włoskiej, francuskiej i hiszpańskiej]

48. Archimandryta Peradze. *Życie Chrześcijańskie w Polsce*, 21:1988, z. 9 (250), s. 16-20.

[Toż w wersji angielskiej, niemieckiej, włoskiej, francuskiej i hiszpańskiej]

49. Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny. [w:] *Leksykon religioznawczy*. Warszawa, 1988, s. 196-198.

50. Znaczenie chrztu Rusi. WPAKP, 18:1988, z. 3-4(68-69), s. 17-24.

[Toż:] Chrzest świętego Włodzimierza. *Chrześcijanin w Świecie*, 20:1988, z. 8-9(179-180), s. 46-56.

51. Archimandryta Grzegorz Peradze jako badacz starożytnego chrześcijaństwa gruzińskiego. VxP, 8:1988, z. 15, s. 983-1001, w tym bibliografia prac G. Peradze, s. 999-1001.

52. L'Archimandrite Grigol Peradze (1899-1942). *Revue des Études Georgiennes et Caucasiennes*, 4:1988, s. 199 – 221.

[Tłumaczyła F. Lhoest]

53. Bibliographie du P. Grigol Peradse. *Revue des Études Georgiennes et Caucasiennes*, 4:1988, s. 222 – 230.

[Toż:] grigol peradsis shromebis bibliograpis. [w:] g. peradse. *ucxoel piligrinta cmobebi palestinis kartfeli berebisa da kartveli monastrebis shesaxe*. Tbilisi, 1995, s. 148-159 (kartuli eklesiis istoris, 4).

[Bibliografię uzupełnił G. Dżaparidze]

54. Polen. *Het Christelijk Oosten*, 40:1988, z. 1, s. 10-12.

[Tłumaczył T. Klynstra]

55. Eucharystia w prawosławiu. [w:] Eucharystia w dialogu ekumenicznym. Warszawa, 1989, I. P. i W. Novum, s. 27-121.

56. [Głos w dyskusji:] Ekumenizm „na górze” i „na dole”. *Jednota*, 33:1989, z. 1-2, s. 5-11.

57. Trochę polemiki. *Tygodnik Podlaski*, 7:1989, z. 6(51) z 18. 06. 1989, s. 10.

58. Mariologia – wspólne źródło prawosławia i katolicyzmu. [w:] *Kult maryjny – Poczytanie Bożej Matier*. Warszawa-Moskwa, 1989, I. P. i W. Novum, s. 9-16.

[Toż w języku rosyjskim:] Mariologija – obszczyj istocznik prawosławia i katolicyzma. s. 173-180.

59. Diakonat w świetle świadectw Kościołów wschodnich. VxP, 9:1989, z. 17, s. 691-705.

60. Les Liturgies eucharistiques coptes comme témoignage de la continuité de la tradition. VxP, 9:1989, z. 17, s. 893-900.

61. Bibliografia czasopisma „Elpis” (1926-1937). WPAKP, 20:1990, z. 2(79), s. 40-46.
[Toż:] Bibliografia czasopisma teologicznego „Elpis” 1926-1937. *Elpis*, 1(12):1999, z. 1(14), s. 27-43.
62. Liturgia i estetyka. WPAKP, 20:1990, z. 4(77), s. 22-30.
63. Ojciec Aleksander Mień. *Tygodnik Podlaski*, 8:1990, z. 10-11(66), s. 4-5.
64. Zajaśniała światłość w ciemności. *Powściągliwość i Praca*, 41:1990, z. 12(483), s. 8-9.
65. Ociec Aleksandr Mien. *Wiestnik Russkogo Christjanskogo Dwiżenija*, 57:1990, z. 159, s. 287-298.
[Toż:] Udar po Cerkwi. [w:] *I było utro...* Moskwa, 1990, s. 342-346.
66. Patrystyczna zawartość czasopisma „Elpis”. VxP, 10:1990, z. 19, s. 107-101.
67. Wileńscy męczennicy. WPAKP, 21:1991, z. 3(80), s. 7-11.
68. arkimandriti grigol peradse — cxovreba da morvadeoba. *Eri*, z. 26(4288) z 26. 06. 1991, s. 8-11.
[Tłumaczyła N. Gelaszwili]
69. arkimandriti grigol peradse saxelze vardavis cise paviaki gagzavnili, lia barategi. *Eri*, z. 26(4288) z 26. 06. 1991, s. 11.
[Tłumaczyła N. Gelaszwili]
70. Liturgiczny kult świętych Cyryla i Metodego w Rosyjskim Kościele prawosławnym. [w:] *Cyryl i Metody Apostołowie Słowian*. Lublin, 1991, TN KUL, część I: *Studia*, s. 89-93.
71. Prawosławie. *Jednota*, 35:1991, z. 8-9, s. 26-28.
72. Tajna smierci otca Aleksandra. [w:] *Pamjati protojereja Aleksandra Mienia*. Moskwa, 1991, s. 105-115.
73. Marian Zdziechowski i prawosławie. WPAKP, 21:1991, z. 4(81), s. 37-45.
74. Sens obecności Credo w Liturgii eucharystycznej. VxP, 11-12:1991-1992, z. 20-23, s. 315-323.
75. Światłość. *Gazeta Wyborschea*, z. 3(775) z 04-05. 01. 1992, s. 12.
76. Koncepcja miłosierdzia Bożego w tekstach liturgii prawosławnej. *Biuletyn Miłosierdzia Bożego*, 16:1992, z. 30, s. 43-52.
77. Przestań się lękać. *Biuletyn Informacyjny KTP*, 1992, z. 1, s. 6-10.
78. Chrześcijaństwo: nadzieja czy groźba? *Gazeta Wyborschea*, z. 93(865) z 18-20. 04. 1992, s. 21.

79. Urzędowa liturgia. WPAKP 22:1992, z. 2(83), s. 31-35.
[Toż:] *Polska Sztuka Ludowa*, 46:1992, z. 2(217), s. 61-62.
80. Co to są wartości chrześcijańskie? *Polityka*, 36:1992, z. 48(1856) z 28. 11. 1992, s. 1.
81. Marjan Zdziechowski et l'Orthodoxie. *Istina*, 37:1992, s. 131-139.
82. Eucharystia w życiu Kościoła. *Znak*, 45:1993, z. 453, s. 88-93.
83. Kościoły nie całkiem siostrzane. *Więź*, 36:1993, z. 7(417), s. 168-171.
84. Chrystus Jerzego Nowosielskiego. *Ex Libris*, 4:1993, z. 38, s. 12.
85. Modlitwa w tradycji wschodniej. *Zeszyty Karmelitańskie*, 1:1993, z. 3, s. 83-91.
86. L'Europe: L'unité dans la diversité. *Amitié. Bulletin trimestriel de l'Association Amitié-Rencontre entre Chrétiens*, 1993, z. 4, s. 21-25.
[Toż:] *Bulletin de la Crypte*, 24:1994, z. 221, s. 9-11.
87. Kościół prawosławny na świecie. [w:] *Kościół prawosławny w Polsce dawniej i dziś*. Warszawa, 1993, GUS, s. 21-32.
88. Święci w Polskim Kościele Prawosławnym. [w:] *Kościół prawosławny w Polsce dawniej i dziś*. Warszawa, 1993, GUS, s. 157-165.
89. Katecheza w szkole. *Kwartalnik Pedagogiczny*, 37:1993, z. 3(149), s. 115-117.
90. Święty jako symbol świata innego. *Ikos*, 1:1994, z. 2, s. 10-17.
[Toż:] WPAKP, 24:1994, z. 4(93), s. 31-43.
91. Problem Filioque. *Ikos*, 1:1994, z. 2, s. 28-31; 2:1995, z. 3, s. 23-27.
[Toż:] WPAKP, 24:1994, z. 3(92), s. 6-27; *Duch, który jednoczy. Zarys pneumatologii*. Praca zbiorowa pod redakcją M. Marczewskiego. Lublin, 1998, Polihymnia, s. 159-182.
92. Granice Kościoła. *Znak*, 46:1994, z. 469, s. 68-77.
93. Koncepcja świętości według prawosławia. *Zeszyty Karmelitańskie*, 2:1994, z. 2(5), s. 57-66.
94. Elementy liturgii starotestamentowej w Nowym Testamencie. *Collectanea Theologica*, 64:1994, z. 2, s. 103-110.
95. Różne koncepcje stworzenia świata (skrót). [w:] *Grabarky – Maj ,94*. Białystok, 1994, WBMP, s. 95-99.
96. Broszura kalwaryjska. *Przegląd Prawosławny*, 12:1994, z. 11(113), s. 23-24, 27.
97. Kryterium św. Jana Apostoła. [w:] *Nauka – Kościół – Ekumenizm. Studia ofiarowane księdzu Bogdanowi Trandzie*. Warszawa, 1994, Semper, s. 73-80.

98. II Synod Plenarny – tekst roboczy o ekumenizmie. Uwagi prawosławnego. [w:] *W służbie jedności. Sympozjum ekumeniczne w Akademii Teologii Katolickiej (18 marca 1994)*. Warszawa, 1994, ATK, s. 66-68.
99. Zadziwiające życie. [w:] A. Mień, *Syn człowieczy*. Warszawa, 1994, Verbinum, s. 7-14.
100. Christian Concepts of an Ideal Society. An Orthodox Point of View. *From The Martin Buber House*, 1994-1995, z. 22, s. 48-54.
101. Boże Narodzenie. *Przegląd Prawosławny*, 13:1995, z.1(115), s. 2.
102. Kościół prawosławny i jego kalendarz; Kalendarze Kościołów przedchalcedońskich i Kościoła maronickiego. [w:] F. Thiele, *Święta religijne Żydów, chrześcijan i muzułmanów. Daty i objaśnienia*. Warszawa, 1995, Verbinum, s. 44-50, 57-69.
103. Jutrznia w Kościołach wschodnich. *Ikos*, 2:1995, z. 4, s. 16-17.
104. Polski ekumenizm okolicznościowy. *Więź*, 38:1995, z. 3(437), s. 102-106.
105. Jung i teologia. *Gnosis*, 4:1995, z. 7, s. 23-26.
[Toż:] *Albo-Albo*, 3:1994, z. 1-2, s. 30-35.
106. Wniebowstąpienie. *Przegląd Prawosławny*, 10:1995, z. 6(120), s. 4.
107. Sen o człowieku. *Kwartalnik Filmowy*, 18: 1995, z. 9-10 (69-70), s. 169-177.
108. Święto Apostołów. *Przegląd Prawosławny*, 10:1995, z. 7(121), s. 2.
109. Prawosławie w Polsce. *Biuletyn KAI*, 1995, z. 49(162), s. 22-24.
110. Święto Przemienienia. *Przegląd Prawosławny*, 10:1995, z. 8(122), s. 2.
111. Czy Wschód jest nadzieją? *Życie Warszawy*, 51:1995 z 10. 07. 1995, s. 8.
112. Analiza dokumentów odnoszących się do sprawy aresztowania w 1939 r. w Warszawie trzech Gruzinów. *Pro Georgia*, 4:1994, s. 64-77.
113. Święty Mikołaj. *Przegląd Prawosławny*, 10:1995, z. 12(126), s. 2.
114. Żywoć świętego ojca naszego kapłana-męczennika Archimandryty Grzegorza. *WPAKP*, 25:1995, z. 4(97), s. 5-25.
[Tekst niepodpisany]
[Toż:] Żywoć świętego męczennika Grzegorza Archimandryty i nabożeństwa do niego. *Pro Georgia*, 14:2006, s. 5-51.
115. Służba swjatomu swjaszczennomuczeniku Grigoriju Archimandritu. *WPAKP*, 25:1995, z. 4(97), s. 26-44.
[Tekst niepodpisany]
116. Kanonizacja gruzińskiego patrologa archimandryty Grzegorza Pera-dze. *VxP*, 13-15:1993-1995, z. 24-29, s. 712.

117. Kanonizacja ojca archimandryty Grzegorza Peradze. *Przegląd Prawosławny*, 10:1995, z. 11(125), s. 2.
118. Modlitwa za zmarłych. *Przegląd Prawosławny*, 10:1995, z. 11(125), s. 7-8.
119. Objawienie Bożej chwały. *Przegląd Prawosławny*, 11:1996, z. 1(127), s. 4.
120. Sakrament małżeństwa w Kościele prawosławnym. *Przegląd Prawosławny*, 113:1996, z. 1(893), s. 19-27.
[Toż: M. Pacuszkiewicz, *Słabość i moc*, Warszawa 2004, s. 122-131]
121. Chrześcijaństwo wschodnie. *Jednota*, 40:1996, z. 1, s. 8-9.
122. Jak zostać oszukanym. *Notes Wydawniczy*, 1996, z. 1(45), s. 20-21.
123. Wielki Post. *Przegląd Prawosławny*, 11:1996, z. 3(129), s. 2.
124. Prawosławna obrzędowość. Metafizyka sakramentów. WPAKP, 26:1996, z. 1(98), s. 29-40.
[Toż w:] *Miniatury ekumeniczne. Księga pamiątkowa na stulecie urodzin siostry Joanny Lossow (1908-2005)*, Warszawa, 2009, Wydawnictwo „Adam”, s. 211-219.
125. Noc pełna światłości. *Przegląd Prawosławny*, 11:1996, z. 4(130), s. 2.
126. Śniąc o człowieku. [w:] F. Dostojewski. Sen wujaszka (Program Teatru Ateneum). Warszawa, 1996, s. 5-7.
127. Sergiusz Bułgakow. *Gnosis*, 5:1996, z. 8, s. 44-49.
128. Czas Kościoła. *Przegląd Prawosławny*, 11:1996, z. 6(132), s. 2.
129. Zasada „Salus extra Ecclesiam nulla est” w sporach wokół unii brzeskiej (Punkt widzenia prawosławnego). WPAKP, 26:1996, z. 2(99), s. 10-19.
130. 100 pytań do... Grabarka ,96. *Arche. Wiadomości Bractwa*, 6:1996, z. 3, s. 9-11.
131. Co zrobić z historią? *Więź*, 39:1996, z. 8(454), s. 136-137.
132. Śladami Chrystusa przez współczesny świat. *Znak*, 48:1996, z. 8(495), s. 171-173.
133. Znaczenie szkół teologicznych. WPAKP, 26:1996, z. 3(100), s. 3-12.
134. Teologia sztuki sakralnej. WPAKP, 26:1996, z. 3(100), s. 13-23.
135. Staroobrzędowcy. [w:] *Ku chrześcijaństwu jutra. Wprowadzenie do ekumenizmu*. Lublin, 1996, TN KUL, s. 156-162.
136. Patrząc na sztukę Jerzego Nowosielskiego (Esej o istocie sztuki). *Scriptores Scholarum*, 4:1996, z. 10, s. 108-111.
137. Święta Mądrość. *Przegląd Prawosławny*, 11:1996, z. 12(138), s. 16-17.

138. Narodzenie Chrystusa. *Arche. Wiadomości Bractwa*, 6:1996, z. 5(22), s. 5.

139. Źródła filozofii Stanisława Ignacego Witkiewicza. WPAKP, 26:1996, z. 4(101), s. 36-48.

[Toż:] *Acta Polono-Ruthenica*, 4:1999, s. 93-102.

140. Rosyjska sofiologia. [w:] *Gnostycyzm antyczny i współczesna neo-gnoza*. Warszawa, 1966, Wydawnictwo Fundacji ATK, s. 93-98.

141. Rosyjskie prawosławie. [w:] *Kościół, wspólnoty, herezje*. Warszawa, 1997, Semper, s. 47-52.

142. Prawosławie wobec wizji społeczeństwa idealnego. *Więź*, 40:1997, z. 3(461), s. 73-80.

143. Bodrstwujcie, Ja pobiedził mir. *Wyszgorod*, 1997, z. 3, s. 102-104.

144. Jesteśmy irracjonalni, proszę państwa. [w:] *Bilard petersburski według Fiodora Dostojewskiego* (Program Teatru Studio). Warszawa, 1977, s. 3-10.

145. Jerozolima w myśli teologicznej prawosławia. [w:] *Jerozolima w kulturze europejskiej*. Pod red. P. Paszkiewicza i T. Zadroznego, Warszawa, 1987, Instytut Sztuki P. A. N., s. 289-296.

[Toż:] WPAKP, 27:1997, z. 4(105), s. 18-31.

146. Ikona we współczesnym świecie. *Arche. Wiadomości Bractwa*, 7:1997, z. 3(25), s. 4.

147. Sołowjow i Dostojewski: idea Sofii. *Acta Polono-Ruthenica*, 2:1997, s. 123-139.

148. [Wypowiedź:] *Tu nie ma Ziemi Obiecanej: po maturze, przed życiem*, red. A. Pawlicki, „Tygodnik Powszechny” 50:1997, z. 24, s. 15.

149. Duch Święty w sakramentach Kościoła, *Duch, który jednoczy. Zarys pneumatologii*. Praca zbiorowa pod redakcją M. Marczewskiego. Lublin, 1998, Polihymnia, s. 297-318.

150. Notatki na marginesach lektur. *Przegląd Prawosławny*, 13:1998, z. 2(152), s. 16.

151. Ciernista droga. *Tygodnik Powszechny*, 1998, Nr 8(2537) z 22. 02. 1998, s. 10.

152. Zgon ś. p. Jego Eminencji, Wielce Błogosławionego Ks. Metropolity Bazylego. WPAKP, 28:1998, z. 1(106), s. 4-7.

[Toż:] *Cerkiewny Wiestnik*, 45:1998, z. 2, s. 5-9.

[Artykuł niepodpisany]

153. Ewolucja kryteriów świętości w Kościele Wschodnim. [w:] *Święci a pojednanie Kościołów. Święci łączą czy dzielą?* Kraków, 1998, Wydawnictwo Bratni Zew i PAT, s. 53-56.

154. Święty Grzegorz Peradze (1899-1942). *Arche. Wiadomości Bractwa*, 8:1998, z. 1, s. 4-5.

155. Intronizacja. WPAKP, 28:1998, z. 3(108), s. 7-11.

156. Czy możliwy jest dialog chrześcijańsko-żydowski? Punkt widzenia prawosławnego. [w:] *Ja jestem Józef brat wasz. Księga pamiątkowa ku czci Arcybiskupa Henryka Józefa Muszyńskiego Metropolity Gnieźnieńskiego w 65 rocznicę urodzin*. Warszawa, 1998, Oficyna Wydawnicza Vocatio, s. 255-259.

157. Czy tylko człowiek będzie zbawiony? *Więź*, 41:1998, z. 7(477), s. 95-104.

158. Świątynia prawosławna. [w:] *Element interkulturowy w nauczaniu języka rosyjskiego*. Warszawa, 1998, s. 3-8.

159. Patrząc na sztukę Jerzego Nowosielskiego. [w:] *Jerzy Nowosielski, Villa dei Misteri*. Kraków-Białystok, 1998, Galeria Słowiańska-Orthdruk, s. 111-121.

[Toż: w języku angielskim i rosyjskim, s. 123-147]

[Toż w: *Kalendarz na rok 2000*. Lublin, 1999, s. 248-251]

160. Relacja Bóg Ojciec-Maryja w teologii prawosławnej. *Salvatoris Mater*, 1:1999, z. 1, s. 272-285.

161. Idylla prymatu. *Tygodnik Powszechny*, 1999, Nr 16(2597) z 18. 04. 1999, s. 10.

162. Duszpasterstwo i jego współczesne wymogi. WPAKP, 29:1999, z. 7(117), s. 3, 16-17.

163. Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny w RP. [w:] *Ekumeniczny leksykon Kościołów i wspólnot religijnych województwa warmińsko-mazurskiego pod red. W. Nowaka*. Olsztyn, 1999, s. 35-42.

164. Przygotowania do Soboru Panprawosławnego. [w:] *Kalendarz Prawosławny 2000*. Warszawa, 1999, WMP, s. 203-209.

165. Theotokos w nauce Ojców greckich VII i VIII wieku. *Salvatoris Mater*, 1:1999, z. 3, s. 231-237.

166. Prawosławie we współczesnym świecie. *Elpis*, 1(12):1999, z. 1(14), s. 55-68.

[Toż:] WPAKP, 30:2000, z. 6(128), s. 10-12; *Prawosławie w świecie*. Białystok 2001, s. 38-47.

167. Fiodor Mikhailovitsch Dostojewsky. [w:] *Patrimoine Littéraire Européen*. Bruxelles, 1999, Éditions de Boeck, Tom XI-b, s. 212-227.

168. Prawosławie a Unia Europejska. [w:] *Europa. Drogi integracji*. Warszawa, 1999, Studium Generale Europa, s. 200-204.

[Toż:] WPAKP, 30:2000, z. 5(127), s. 9, 11.

169. Martyrs ou fols en Christ: les témoins de l'orthodoxie. [w:] *Des saints, des justes. Notre quête de compassion et de surnaturel*. Dirigé par H. Levillain. Paris, 2000, Editions Autrement, s. 49-57 (seria: Collection Mutations, N° 190).

[Tłumaczyła F. Lhoest]

170. Wolność i zło. *Więź*, 43:2000, z. 3(497), s. 26-37.

171. Cerkiew w nowe tysiąclecie. *Przegląd Prawosławny*, 15:2000, z. 7(181), s. 18-19.

172. Jedność misterium zbawienia: Boże Narodzenie, Teofania, Krzyż i Zmartwychwstanie. *Elpis*, 2(13):2000, z. 2(15), s. 107-116.

173. Prawosławie wobec problemów współczesnego świata. [w:] *Kościół prawosławny w dziejach Rzeczypospolitej i krajów sąsiednich*. Białystok, UwB, 2000, s. 17-23.

174. Moi mistrzowie duchowi. *Więź*, 43:2000, z. 9(503), s. 95-96.

175. Ikona Matki Boskiej Iwierskiej w Warszawie. *WPAKP*, 30:2000, z. 10(131), s. 7.

176. Z wizytą w Rumunii. *WPAKP*, 30:2000, z. 11(132), s. 3-5.

[Toż w:] *W służbie Bogu i ludziom*, Warszawa, 2008, WMP, s. 134-143.

177. Droga Zmartwychwstania. Esej o Drodze Krzyżowej w Wesolej. [w:] J. Nowosielski, *Via Crucis*. Kraków, 2000, Galeria Słowiańska-Orthdruk, s. 4-6.

[Toż w języku angielskim, s. 8-11 i niemieckim, s. 12-15]

178. Trzecia Księga Ezdrasza., [w:] *Międzynarodowy komentarz do Pisma Świętego*. Warszawa 2000, Wydawnictwo Verbinum, s. 1081-1084.

179. Trzecia Księga Machabejska, [w:] *Międzynarodowy komentarz do Pisma Świętego*. Warszawa 2000, Wydawnictwo Verbinum, s. 1085-1088.

180. Patriarcha Rumunii w Polsce. *WPAKP*, 30:2000, z. 12(133), s. 4-5.

[Toż w:] *W służbie Bogu i ludziom*, Warszawa, 2008, WMP, s. 146-157.

181. Powitanie Dalajlamy. [w:] *Obecność*. Warszawa, 2000, Helsińska Fundacja Praw Człowieka, s. 92-93.

182. *Tryumf ortodoksji*. [w:] *Ikona Jerzego Nowosielskiego*. Kraków-Białystok, 2001, s. 35-42.

[Toż:] *Torżestwo Prawosławija*. [w:] *Ikona Gieorgija Nowosielskiego*. Kraków, 2001, s. 3-7.

183. Konferencja naukowa Katedry Teologii Prawosławnej Uniwersytetu w Białymstoku. *WPAKP*, 31:2001, z. 7-8(140-141), s. 7.

184. Jego Eminencja, Ks. Metropolita Sawa doktorem honoris causa Uniwersytetu w Białymstoku. *Elpis*, 3(14):2001, z. 4(17), s. 9-11.
185. Anafora saidzka z VII wieku i jej relacja do Anafory Świętego Bazylego Wielkiego. *Elpis*, 3(14):2001, z. 4(17), s. 119-145.
186. Ikona i sowniemiennost'. Tworczestwo Jezi Nowosielskiego. *Istina i Żyzn'*, 2:2001, z. 9, s. 52-62.
187. Święto Diecezji Warszawsko-Bielskiej. WPAKP, 31:2001, z. 10 (143), s. 3-4.
188. Życ w cieniu obozu zagłady. *Pro Memoria*, 2001, z. 15, s. 7-8.
189. Dziewica Maria w Koranie. *Elpis*, 3(14):2001, z. 5(18), s. 98-103.
190. Jego Świątobliwość Patriarcha Serbii Paweł w Polsce. WPAKP, 31:2001, z. 11(144), s. 5-6.
[Toż w:] W służbie Bogu i ludziom, Warszawa, 2008, WMP, s. 214-223.
191. Dogmat niepokalanego poczęcia. Prawosławny punkt widzenia. *Salvatoris Mater*, 3:2001, z. 4(12), s. 144-150.
[Toż w:] *Elpis* 4(15):2002, z. 6(19), s. 253-259; *Cerkiewny Wiestnik*, 49:2002, z. 4, s. 59-63,
192. *Jung i teologia*, [w:] *Fenomen Junga. Dzieło. Inspiracje. Współczesność*. pod red. K. Maurina i A. Motyckiej, Warszawa, 2002, Eneteia, s. 110-115.
193. Problemy bioetyki. WPAKP, 32:2002, z. 7-8(152-153), s. 17-19.
194. Eucharystia jako sakrament sakramentów. *Elpis*, 4(15):2002, z. 6(19), s. 155-167.
195. Diakonisy (Historia i współczesność). *Elpis*, 4(15):2002, z. 6(19), s. 261-272.
[Toż: *Methodos*. 2:2003, s. 143-155]
[Toż:] Posługa diakonis w przeszłości i współczśnie, [w:] *Prawosławie. Światło ze Wschodu*, red. K. Leśniewski, Lublin, 2009, PDL-Ch, s. 407-414.
196. „U drzwi raju, duszo, się zatrzymaj...”. O księdzu Jerzym Klingrze. *Regiony*, 27:2002, z. 1, s. 71-73.
197. Nie ma większej miłości... WPAKP 32:2002, z. 12(157), s. 17.
198. Le saint comme symbole de l'Autre monde. [w:] P. Florensky, *Le sel de la terre*. Lausanne, 2002, L'Age d'Homme, s. 129-153.
[Tłumaczyła F. Lhoest]
199. *Por encima de la cresta de Cárpatos. Ensayo sobre unión de cosas imposibles*. [w:] *Luz de Oriente*. Warszawa, 2002, s. 17-19.

200. Florenski. [w:] *Patrimoine Littéraire. Auteurs Européens du premier XXe siècle*. Anthologie en langue française sous la direction de J.-C. Polet. Bruxelles, 2002, I, s. 606-614.
201. Sergiusz Bułgakow. Paradoxy wiary. [w:] *Leksykon wielkich teologów XX/XXI wieku*. pod red. J. Majewskiego i J. Makowskiego. Warszawa, 2003, s. 47-56.
202. Życie i dzieło św. Grzegorza Peradze. *Pro Georgia*, 2002-2003, z. 9-10, s. 7-17.
[Toż w:] Św. Grzegorz Archimandryta, *Dzieła zebrane*, Warszawa, 2010, UW, t. I, s. 9-32.
203. Z Gruzji do Auschwitz. *Pro Memoria*, 2003, z. 17-18, s. 53-58.
204. Biblijne podstawy postu. *Elpis*, 5:2003, s. 9-10.
205. Biblijne podstawy eklezjologii. *Elpis*, 5:2003, s. 53-58.
206. Dialog ekumeniczny z punktu widzenia prawosławnego. [w:] *Od konfrontacji do dialogu. Doświadczenia Kościoła XX wieku*. Lublin, 2003, s. 301-306.
207. Rola Ewangelii w liturgii. *Methodos*, 2:2003, s. 131-142.
208. Koncepcja miłosierdzia Bożego w tekstach liturgii prawosławnej. [w:] *Teologia miłosierdzia Bożego*. Płock, 2003, s. 14-24.
209. Teologia muzyki sakralnej. [w:] *Chrześcijańskie dziedzictwo duchowe narodów słowiańskich*, pod red. Z. Abramowicz, Białystok 2003, UwB, s. 33-36.
- [Toż w:] F. Dostojewski, *Biesy*, Kraków, 2007, Teatr Stu, s. 20.
- [Toż w:] *Kontynenty*, 67:2013, z. 4(303), s. 137-139.
210. Myśl wschodnia a proces integracji Europy Zachodniej. [w:] *Symbole Europy. Integracja jako proces psychologiczny i kulturowy*, pod red. A. Motyckiej i K. Maurina. Warszawa, 2004, Eneteia, s. 121-126.
211. Homo Pudens. *Charaktery. Magazyn dla każdego*, 8:2004, z. 8(91), s. 15.
212. Wizyta Jego Eminencji Metropolity Sawy w Rumuńskim Kościele Prawosławnym. WPAKP, 34:2004, z. 9(178), s. 4-5.
[Toż w:] W służbie Bogu i ludziom, Warszawa, 2008, WMP, s. 410-417.
213. Wizyta Jego Eminencji Metropolity Sawy we Francji. WPAKP, 34:2004, z. 11(180), s. 3.
[Toż w:] W służbie Bogu i ludziom, Warszawa, 2008, WMP, s. 420-423.
214. Globalizacja i dialog między cywilizacjami. WPAKP, 34:2004, z. 11(180), s. 17.

215. Studia kartwelologiczne w Polsce (1920-2003). *Pro Georgia*, 2004, z. 11, s. 5-9.
216. Prawosławna koncepcja człowieka. *Elpis*, 6:2004, z. 9-10(22-23), s. 27-41.
217. Antychryst i drugie przyjście Chrystusa. *Elpis*, 6:2004, z. 9-10(22-23), s. 137-141.
218. Abraham. Esej niezbyt pobożny. *Teologia Polityczna*, 2:2004-2005, s. 195-197.
219. Aleppo – miasto ekumeniczne. [w:] *Mój pokój daję wam. Tydzień Powszechnej Modlitwy o Jedność Chrześcijan*. Warszawa, 2004, s. 60-62.
220. [Wypowiedź na pogrzebie Jacka Kuronia:] *Pożegnanie na cmentarzu*, „Zeszyty Literackie” 22:2004, z. 4, s. 136-149.
221. Dzień Patrona Jego Eminencji. WPAKP, 35:2005, z. 2(183), s. 5.
222. Rola chrześcijaństwa w dialogu kultur. *Cerkiewny Wiestnik*, 52:2005, z. 1, s. 14-18.
- [Toż w:] *Collectanea Theologica*, 79:2008, z. 1, s. 131-135.
223. Wizyta Jego Świątobliwości katolikos patriarchy Gruzji Eliasza II w Polskim Autokefalicznym Kościele Prawosławnym. WPAKP, 35:2005, z. 10(191), s. 4-5.
- [Toż w:] *W służbie Bogu i ludziom*, Warszawa, 2008, WMP, s. 466-475.
224. La conception orthodoxe de l'homme. [w:] „*Que tous soient un!*”. *Mélanges offerts en hommage par la Fraternité Saint-Élie à Son Éminence le Métropolite de Silyvria Emilianos Timiadis*. Iași, 2005, Editura Trinitas, s. 128-142.
- [Tłumaczyła M. Ch. Rottenberg]
225. Augustyn w teologii prawosławnej. *Pro Georgia*, 12:2005, s. 5-10.
- [Toż w:] Św. Augustyn dzisiaj. *Colloquium Augustinianum*, pod red. W. Dawidowskiego, Kraków, 2006, s. 99-103.
226. Wspomnienie o przyjacielu. Zurab Czawczawadze (1953-1989). *Pro Georgia*, 12:2005, s. 187-189.
227. Rocznicą Instytutu Teologicznego św. Sergiusza w Paryżu. WPAKP, 35:2005, z. 12(193), s. 13.
228. Typologia i ezoteryczny charakter sekt. *Elpis*, 7:2005, z. 11-12, s. 61-66.
229. Recepcja rosyjskiej myśli religijnej w Polsce. *Elpis*, 7:2005, z. 11-12, s. 193-203.
230. Polska w jednoczącej się Europie, [w:] *Warto zapytać o kulturę*, pod red. K. Czyżewskiego, Białystok-Sejny, 2005, s. 133-136.

231. Koncepcja miłosierdzia Bożego w liturgii prawosławnej. *Edukacja. Teologia i Dialog*, 2:2005, s. 57-65.
232. *Sofiologia rosyjska*, „Studia Bobolanum” 3:2005, s. 117-125.
233. 30 rocznica śmierci ks. profesora Jerzego Klingera. WPAKP, 36:2006, z. 2(195), s. 8-9.
234. Mądrość. *Charaktery. Magazyn dla każdego*, 10:2006, z. 6(113), s. 21.
235. Sacrum i profanum: nadzieje i zagrożenia, [w:] *Sacrum i profanum a współczesna kultura*, Warszawa, 2006, Kancelaria Senatu, s. 55-66.
[Toż:] *Cerkiewny Wiestnik*, 54:2007, z. 2, s. 19-27.
236. Sakrament pokuty w relacji ze świętą Eucharystią, *Cerkiewny Wiestnik*, 53:2006, z. 3, s. 7-12.
237. Ekonomia etyczna. *Charaktery. Magazyn dla każdego*, 10:2006, z. 12(119), s. 14.
238. Działalność misyjna i charytatywna Kościoła prawosławnego w okresie międzywojennym (Zarys problematyki). *Elpis*, 8:2006, z. 13-14, s. 97-91.
239. Grigol Peradze – khidi sakartvelosi da poloneti sheris, [w:] Jednolitéwo „Grigol Peradze”. Tbilisi, 10 IX 2006, s. 2.
[Tłumaczył E. Peradze]
240. Apokalipsa. Percepcja w Prawosławiu, [w:] *Apokalipsa. Symbolika – Tradycja – Egzegeza*, pod red. K. Koroticha & J. Ławskiego. Białystok, 2006, UwB, tom I, s. 43-46.
[Toż w:] *Albo albo*, 16:2006, z. 2, s. 29-34.
241. Hipotezy fizyki a filozofia i teologia. *Albo albo*, 16:2006, z. 2, s. 47-63.
[Toż w:] *Wiara i poznanie. Księga Jubileuszowa dedykowana Jego Eminencji Profesorowi Sawie (Hrycuniakowi)*. Białystok, 2008, UwB, s. 249-267.
242. Bóg i teatr na antypodach. *Więź*, 50:2007, z. 5(583), s. 50-56.
243. Podróże naukowe św. Grzegorza Peradze na Bałkany, [w:] *The Orthodox Church in the Balkans and Poland. Connections and Common Tradition*. Edited by A. Mironowicz, U. Pawluczuk & W. Walczak, Białystok. 2007. UwB, s. .
244. Myśl wschodniego chrześcijaństwa wobec psychoanalizy, [w:] *Społtkania z Jungiem*, pod red. K. Maurina i Z. W. Dudka. Warszawa, 2007, Eneteia, s. 259-262.
245. Rozwój, upadek i odrodzenie ikony, [w:] *Ikony Jerzego Nowosielskiego i archetypy*. Wałbrzych, 2007, między ilustracjami 12 i 37.

246. Uwagi o watykańskiej nocie na temat nauczania. WPAKP, 37:2007, z. 9(214), s. 11.
247. Działalność zagraniczna Kościoła prawosławnego. *Elpis*, 9:2007, z. 15-16(28-29), s. 55-61.
248. Historia przygotowań o kanonizacji ojca Grzegorza Peradze. *Pro Georgia*, 15:2007, s. 139-143.
249. Na rozdrożu, [w:] *Warto zapytać o kulturę 2. Człowiek, duchowość, przedsiębiorczość*, pod red. M. Szyszko i K. Czyżewskiego. Białystok-Sejny, 2007, s. 17-32.
250. Kim jest dla mnie Jezus? *Tygodnik Powszechny*, 2008, nr 6(3057) z 10. 02., s. 6.
251. Materiały do bibliografii prac Jego Eminencji Wielce Błogosławionego Ks. Metropolity Sawy, [w:] *Wiara i poznanie. Księga pamiątkowa dedykowana Jego Eminencji Profesorowi Sawie (Hrycuniakowi)*. Białystok, 2008, UwB, s. 9-23.
[Współautor:] Jarosław Charkiewicz
252. Niebiańska rzeczywistość. *Posłaniec*, 3:2008, z. 6, s. 22-23.
253. Prawosławie, wieczna patrystyka, [w:] *Drogi chrześcijaństwa*. Warszawa, 2008, Wydawnictwo Jacek Santorski & Co, s. 89-101.
254. Z ikoną na wakacjach, [w:] *Wakacje z ikoną*. Białystok, 2008, Oikonomos, s. 3-5.
255. Prawosławie i sekularyzacja. *Elpis*, 10(2008), z. 17-18, s. 97-106.
256. Bibliografia czasopisma teologicznego „Elpis” za lata 1999-2008. *Elpis*, 10(2008), z. 17-18, s. 263-273.
257. eklesiebi sekularizaciis pirispir: misi gawlana da sapesucho reakcja. *Logosi* (Tbilisi), 2008, z. 5. s. 60-65.
258. Apologia grzesznika, [w:] F. Dostojewski, *Stwarogin. Wieczór autorski*. Łódź, 2008, Teatr Nowy, s. 3-4.
259. La ritualidad ortodoxa. La metafísica de los sacramentales, [w:] *La Semana Santa en las culturas de los confines de la cristiandad Oriental y Occidental. Actas del Congreso Internacional celebrado en Varsovia del 15 al 20 de mayo de 2006*. Zaragoza, 2008, s. 95-102.
[Tłumaczenie: Anna Fierla]
260. Sztuka ikony wobec zła, *Ikonotheke*, 21:2008, s. 70-79.
261. The role of Christianity in the Dialogue of Cultures, [w:] *International Forum „Globalization and Dialogue between Civilizations”. 30 September-1 October 2004, Tbilisi*, Tbilisi, 2009, 175-177.
262. Prawosławie wobec zagrożeń ekonomicznych, *Elpis*, 11:2009, z. 19-20, s. 39-44.

263. Miejsca biblijne i patrystyczne w Liturgii św. Bazylego Wielkiego, *Elpis*, 11:2009, z. 19-20, s. 299-321.
264. Status człowieka. Punkt widzenia prawosławnego, *Przegląd Filozoficzny*, 18:2009, z. 3(71), s. 157-161.
265. Pamięć Cerkwi, [w:] Pamięć i historia: na pierokroście kultur, Kijów, 2009, Duch i Litera, s. 49-48.
266. Protoprezbiter Aleksandr Szmieman, [w:] Pamięć i historia: na pierokroście kultur, Kijów, 2009, Duch i Litera, s. 369-374.
267. Prymat i nieomylność w Kościele. Punkt widzenia prawosławnego, *Przegląd Religioznawczy*, 56(2009), z. 2(232), s. 39-48.
268. Fiodora Dostojewskiego *theatrum divinum*. Glosa, *Teatr*, 2010, z. 5, s. 79-80.
269. Ojciec Aleksander Mień. W dwadzieścia lat później, *Gościniec Sztuki*, 13(2010), z. 1(14), s. 79-83.
270. Bóg Biblii i Bóg filozofów, *Przegląd Filozoficzny*, 19:2010, z. 1(73), s. 103-116.
271. Antropologia Ojców Kościoła IV-VIII wieków, *Elpis*, 12:2010, z. 21-22, s. 27-40.
272. O Jerzym Nowosielskim myślicielu, „*Resursa*”. *Radomski Miesięcznik Kulturalny*, 6:2010, z. 5-6(62-63), s. 11-13.
273. Przekłady tekstów liturgicznych na język polski, [w:] *Problematika prekladov bohoslužobných textov do živého jazyka*, Košice, 2010, s. 213-216 (Orientalia et Occidentalia, 8).
274. Klasztory gruzińskie w Palestynie w pracach św. Grzegorza Peradze, *Pro Georgia*, 2011, z. 21, s. 31-35.
275. Ks. Jerzy Klinger i Jerzy Nowosielski. „Historia przyjaźni”, *Pro Georgia*, 2011, z. 21, s. 205-212.
- [Toż w języku rosyjskim:] Ojciec Gieorgij Klinger i Jeży Nowosielskij: historia drużby, *Żywoj Rodnik*, 2012, z. 3(103), s. 56-59.
- [Tłumaczyła M. Bosakiewicz]
276. Prawosławne rozumienie związku Eucharystii z Kościołem, *Symposium*, 15:2011, z. 1(20), s. 49-59.
277. Na obraz i podobieństwo (Esej o istocie sztuki ikony), [w:] S. Drag, *Ikony*, Radom, 2011, s. 20-24.
278. Misterium Paschalne w Kościele prawosławnym, *Communio*, 31:2011, z. 2(174), s. 109-132.
279. Światło przemienione, [w:] *Stworzenie światła. Witraże Adama Stalony-Dobrzańskiego*, Kraków, 2011, s. 30-41.

280. Kolory nieba, [w:] *Kolory Prawosławia. Polska*, Białystok, 2011, s. 6-10.
281. Związki pomiędzy ikoną, teologią i liturgią, *Elpis*, 13(2011), z. 22-23, s. 39-59.
282. Wspomnienie Matki Boskiej i świętych w anaforach wschodnich, *Elpis*, 13(2011), z. 22-23, s. 251-265.
[Toż:] *Pro Georgia*, 2013, z. 23, s. 87-98.
283. Ile trwają wieczne męki? *Znak*, 2012, z. 1(680), s. 92-95.
284. Modlitwa milczenia, [w:] *Charaktery*, 2012. Z. 1, s. 48-51.
285. Kartvelological Studies in Poland (1920-2011), *Pro Georgia*, 2012, z. 22, s. 209-211.
286. Rosyjskie Prawosławie. Wierność i cierpienie, [w:] *Kolory Prawosławia. Rosja*, Warszawa, 2012, s. 6-11.
287. Zarys prawosławnej nauki o Duchu Świętym, *Elpis*, 14(2012), z. 25-26, s. 11-39.
288. Modlitwy odmawiane przed amboną, *Elpis*, 14(2012), z. 25-26, s. 195-215.
289. Wizyta w Polsce Jego Świątobliwości, Świątobliwego Cyryla, patriarchy moskiewskiego i całej Rusi (16-19 sierpnia 2012 r.), WPAKP, 2012, z. 12, s. 3-7.
290. Obecność wymiaru eschatologicznego w doczesności. Punkt widzenia prawosławnego, *Ethos*, 25(2012), z. 99, s. 36-45.
291. Odblesk Jego sławy, [w:] J. Uścińowicz, *Chramy: w swobodzie kanonów*, Białystok, 2012, s. 3.
292. Wejść w misterium..., [w katalogu wystawy:] M. Wideryński, *Misteria Prawosławia*, Białystok, 2012, s. 3-4; W-wa, 2013², s. 5-6.
[Toż w językach angielskim i rosyjskim, s. 22-23]
293. Pojednanie zależy od nas samych, *Jednota*, 2012, z. 3, s. 18.
294. Język w Kościele prawosławnym (na przykładzie tłumaczeń tekstów liturgicznych), [w:] *Oblicza polszczyzny*, red. A. Markowski & R. Pawelec, Warszawa, 1012, NCK, 113-117.
295. Laudacja Georgesa Mamoulia, *Przegląd Wschodni*, 12:2012, z. 2(46), s. 257-259.
296. Śmiech i trwoga, [w:] *Ożenek. Program*, Warszawa, 2013, s. 2-7.
297. 70. Rocznica śmierci św. Grzegorza Peradze, WPAKP, 2013, z. 2, s. 11.
298. Otnoszenije rieligii k naukie. Toczka zrienija prawosławnogo, *Cerkiewny Wiestnik*, 60(2013), z. 2, s. 12-19.
299. Ciało w duszy ożywione, *Style i Charaktery*, 2013, z. 3, s. 100-104.

300. Stosunek religii do nauki: punkt widzenia prawosławnego, *Polonia Sacra*, 17:2013, z. 2(33), s. 131-141.
301. Religiis mimarteba metsenierebastan. Martlmadidebluri khedwa, „Logosi” 2013, z. 13, s. 60-66.
[Przekład: Irakli Lomouri]
302. Misalmeba, „Logosi” 2013, z. 7, s. 18.
303. Ecumenical Dialogue in the Perspective on the Orthodox Church in Poland, [w:] *Orthodox Handbook on Ecumenism. Resources for theological education*, Volos, 2014, s. 418-421.
304. Życie i dzieło świętego Grzegorza Peradzego, *Zupełnie Inny Świat*, 2014, z. 15, s. 17-22.
305. Piękno zbawi świat, *Style i Charaktery*, 2014, z. 2, s. 107-111.
306. Dwa tysiące lat wierności, [w:] *Kolory Prawosławia. Gruzja*, Warszawa 2014, WMP, s. 9-10.
[Toż w językach gruzińskim, angielskim i rosyjskim, s. 11-16]
307. Znak i sakralność, [w:] *Znakowe wartości kultury*, pod red. Z. Kłocha, Ł. Grützmachera i M. Kaźmierczaka, Warszawa 14, WUW, s. 15-24.
308. Korespondencja z Jerzym i Zofią Nowosielskimi, [w:] J. Nowosielski, *Listy i zapomniane wywiady*, wstęp i opr. K. Czerni, Kraków 2015, Wydawnictwo Znak, s. 42-66.
309. Jaka osoba poznana osobiście lub przez lekturę wywarła wpływ na moje życie?, *Bunt Młodych Duchem*, 2015, z. 1(83), s. 5-9.
310. Grigol Peradze (1899-1942) – the scholarly and religious encounters of a Saint. Germany and Poland, [w:] *Anthropological Researches II: Introduction to European Encounters with Georgia in past and present*, ed. F. Companjen, Tbilisi 2015, s. 115-126.
311. „Świat leży w mocy złego” (Jerzego Nowosielskiego wizja rzeczywistości empirycznej), [w:] *Pod słońcem gnozy*, pod red. J. Prokopiuka & A. Chudzińskiej-Parkosadze, Poznań 2015, Instytut Filologii Rosyjskiej UAM, s. 129-137.
[Toż w:] *Nowosielski: malarz, filozof, teolog*, Białystok 2019, s. 13-22.
312. Eklezjalna typologia ikon maryjnych, [w:] *Ikona maryjna w życiu Kościoła*, red. D. Kłauza & K. Stawecka, Częstochowa 2015, s. 27-31.
313. Przyjazna współpraca i co dalej?, [w:] *O co chodzi w ekumenizmie? Czym jest dialog? Podstawowe idee Vaticanum II pół wieku później*, red. Marek Kita, Kraków 2015, s. 27-32.

314. Grégoire Péradzé (1899-1942), [w:] *Christlicher Orient im Porträt – Wissenschaftsgeschichte des Christlichen Orients*, hg. P. Bukovec, Hamburg 2015, II, s. 823-843.
315. Religia Szoty Rustawelego w poemacie „Rycerz w tygrysiej skórze”, *Pro Georgia*, 2015, z. 25, s. 19-26.
316. The Relation of Religion to Science: An Orthodox Point of View, [w:] *Returning to Spirituality*, ed. D. Muskhelishvili, New York 2015, s. 33-39 (Religion and Spirituality).
317. Śpiewając z aniołami. Podstawy teologii muzyki sakralnej w prawosławiu, *Pro Musica Sacra*, 13:2015, s. 81-93.
318. Bibliografia publikacji prof. Witolda Klingera (1875-1962), *Symbolae Philologorum Posnaniensium*, 25:2015, z. 2, s. 162-200.
319. Prawosławie w Polsce, [w:] *Duchowość Prawosławia*, Warszawa 2015, s. 21-26.
- [Współautor: J. Charkiewicz]
320. [Wypowiedź:] Dzień Judaizmu, *Jednota* 2016, z. 1, s. 14.
321. Strażnik tradycji staroobrzędowców (O pracach naukowych profesora Eugeniusza Iwańca), [w:] *Oblicza chrześcijaństwa polskiego*, Bydgoszcz 2016, s. 27-36.
322. Czas. Esej o wieczności (fragmenty), *Pro Georgia*, 2016, z. 26, s. 199-242.
323. Być zbawicielem fałszywym..., [w programie:] *Idiota*, Warszawa 2017, Teatr Narodowy, s. 8-23.
324. *Cwietoczki Aleksandra Mienia. Podlinnyje istorii o żyzni dobrogo pastyrja*, red. J. Pasternak, Moskwa 2017, s. 227-228, 398.
325. Rękopisy nie płoną!, [w:] *Dom widzących ducha*. Teatr im. S. I. Witkiewicza, Zakopane 2017, s. 6-15.
326. Szota Rustaweli – Myśliciel, [w:] Sz. Rustaweli, *Rycerz w tygrysiej skórze*, przeł. J. Zagórski, Warszawa 2017², s. 5-11.
- [Współautor: D. Kolbaia]
327. Światłem malowanie, [w:] *Leon Tarasewicz. Malarstwo*, Supraśl 2017, s. 47-49.
328. Ori eris mhwdelmocame. Cm. Grigol Peradzis cchowreba da mohwaceoba, *Istoriani* 13(2017), z. 9(81), s. 60-63; z. 10(82), s. 26-33.
329. „Prosta Nowosielska”, [w:] ...i żałuję, że Jerzy nie jest tutaj. Jerzy Nowosielski nieznany, Białystok 2017, s. 4.
330. Beatrycze. Siedem szkiców z aneksem, *Theofos. Czasopismo Teologiczno-Filozoficzne* 2017, z. 3, s. 137-160.

331. Autorytet jako posługa (materiały do dyskusji), *Cerkiewny Wiestnik* 65(2018), z. 1, s. 22-25.
332. Sakramentologia prawosławna, [w:] *Znaki Tajemnicy*, red. K. Porosło i R. J. Woźniak, Kraków 2018, WAM, s. 537-556.
333. Awtoritet jak służinnja (Materiali dlja diskusii), [w:] *Swoboda, awtoritet, służinnja. Uspenski czitannja*, Kijów 2018, s. 8-13.
334. Vie et oeuvre de Saint Grégoire Peradzé, [w:] *La Paroisse Géorgienne Sainte Nino de Paris. Historique et Témoignages*, Paris 2018, s. 249-252.
335. Teologiczna koncepcja polichromii w dolnej cerkwi w Warszawie na Woli, [w:] *Freski Jerzego Nowosielskiego w cerkwi św. Jana Klimaka*, Warszawa, 2018, Parafia Wolska, s. 11-27.
336. Metamorfozy świątyni, [w:] *Architektura kultur lokalnych pogranicza*, red. J. Uścińowicz, Białystok 2018, III, s. 159-168.
337. Zmarł profesor Eugeniusz Iwaniec, *WPAKP* 49:2019, z. 3(352), s. 14.
338. obrońca teologów i głosiciel łaski (Św. Grzegorz Palamas i spory hezychastyczne), [w:] Św. Grzegorz Palamas, *Triady w obronie świętych hezychastów*, przeł. I. Zogas-Osadnik, Głogów 2019, I, s. 14-49.
339. St. Grigol Peradze in Poland, *Pro Georgia* 29:2019, s. 277-285.
340. Saint Archimandrite Grigol Peradze (1899-1942). Life and Works, [w:] *Polish-Georgian Historians' Commission. Collected Works*, Warszawa 2019, I, s. 13-25.
341. Chrześcijanin wobec mowy nienawiści (Kilka refleksji), *Universitas Gedanensis* 32(2019), z. 57, s. 77-85.
342. Diary of St. Grigol Peradze as a Historical Source, [w:] *Papers from St. Grigol Peradze 1st Internatiol Conference „Georgia in the Context of Christian Civilization*, Tbilisi 2020, s. 16-22.
343. Marian Zdziechowski i rosyjski renesans religijny, *Karto-Teka Gdańska* 4(2020), z. 1(6), s. 49-58.
344. Nihilum i Empireum, *Pro Georgia* 30:2020, s. 53-95.
345. Nowy człowiek –perspektywa religijna, [w:] *W poszukiwaniu nowego człowieka. materiały sesji naukowej zorganizowanej w Toruniu w dniach 8-9 listopada 2019 roku*, red. M. Szulakiewicz, Toruń 2020, s. 87-91.
346. Jerzy Nowosielski's Theology: Trough Despair of the Resurrection, *Series Byzantina. Studies oon Byzantine and Post-Byznatine Art* 18(2020), z. 18, s. 59-69.

TŁUMACZENIA ARTYKUŁÓW:

1. Hipolita Rzymskiego *Tradycja Apostolska*. Wstęp, przekład, komentarz, *Studia Theologica Varsaviensia*, 14:1976, z. 1, s. 145-169.
2. [Z języka rosyjskiego:] J. Klinger. Drugi List świętego Piotra Apostoła. *Znak*, 28:1976, z. 269, s. 1522-1539.
 [Toż:] WPAKP, 7:1977, z. 1-2, s. 42-63.
 [Toż w:] J. Klinger. *O istocie prawosławia. Wybór pism*. Warszawa, 1983, s. 52-71; 2. [Tłumaczenie fragmentów w języku rosyjskim:] *Znaczenie liturgii w życiu chrześcijanina*, tamże, s. 110-121;
3. [Z języka francuskiego:] W. Łosski. Ikona Przemienienia Pańskiego. WPAKP, 6:1976, z. 3-4, s. 18-24.
4. [Z języka francuskiego:] V. Lossky. Odkupienie i przebóstwienie. *W drodze*, 5:1977, z. 44, s. 8-17.
 [Toż:] WPAKP, 14:1984, z. 1, s. 12-21.
5. [Z języka francuskiego:] L. Uspienski. Ikona Chrzest Pański. WPAKP, 7:1977, z. 3-4, s. 25-31.
6. [Z języka francuskiego:] V. Lossky. „Mrok” i „światłość” w poznaniu Boga. *W drodze*, 5:1977, z. 50, s. 34-43.
 [Toż:] WPAKP, 17:1987, z. 1(62), s. 5-13.
7. [Z języka francuskiego:] V. Lossky. Najświętsza. *W drodze*, 6:1978, z. 60, s. 16-27.
 [Toż:] WPAKP, 14:1984, z. 3-4, s. 54-63.
8. [Z języka rosyjskiego:] L. Zander. Zbawienie szatana. Systematyczny wykład poglądów Sergiusza Bułgakowa. *Literatura na Świecie*, 9:1979, z. 102, s. 240-251.
9. [Z języka francuskiego:] M.-E. Boismard. Nieśmiertelność czy zmarłych wstanie. *Novum*, 20:1979, z. 11, s. 47-59.
10. [Z języka rosyjskiego:] S. Bułgakow. Choroba – śmierć – życie. *Novum*, 20:1979, z. 11, s. 149-177.
 [Toż:] *Elpis*, 12(2010), z. 21-22, s. 331-344.
11. [Z języka rosyjskiego:] Matka Teodozja. Światłość i śmierć. *Novum*, 20:1979, z. 11, s. 178-179.
12. [Z języka staro-słowiańskiego:] W niedzielę wieczór świętej Pięćdziesiątnicy. Obrzęd klękania. WPAKP, 10:1980, z. 1-4, s. 14-30.
13. [Z języka rosyjskiego:] G. Krug. Myśli o Trójcy Świętej. *Novum*, 22:1981, z. 1-2, s. 18-30.
 [Toż:] WPAKP, 15:1985, z. 1-4, s. 3-10.

14. [Z języka rosyjskiego:] Encyklika czterech patriarchów z 1848 roku. WPAKP, 11:1981, z. 1-2, s. 3-24.

15. [Z języka rosyjskiego:] M. A. Motowiłow. Rozmowa ze św. Serafinem z Sarowa. WPAKP, 11:1981, z. 1-2, s. 25-45.

16. [Z języka rosyjskiego:] I. Tichonow. Wspomnienie o św. Serafinie z Sarowa. WPAKP, 11:1981, z. 1-2, s. 45-47.

17. [Z języka rosyjskiego:] A. S. Chomiakow. Kościół jest jeden. WPAKP, 11:1981, z. 1-2, s. 47-65.

[Toż:] *Elpis*, 12(2010), z. 21-22, s. 305-330.

18. [Z języka francuskiego:] W. Łoski. Manowce eklezjologii. WPAKP, 11:1981, z. 1-2, s. 77-83.

19. [Z języka rosyjskiego:] A. I. Rogow. Supraśl jako jeden z więzów kulturowych Białorusi z innymi krajami słowiańskimi. WPAKP, 11:1981, z. 3, s. 62-72.

20. [Z języka rosyjskiego:] A. Schmemmann. Spowiedź i komunია. WPAKP, 11:1981, z. 4, s. 3-18.

[Toż:] *Arche. Wiadomości Bractwa*, 8:1998, z. 3-4, s. 24-30.

21. [Z języka staro-słowiańskiego:] Liturgia św. Jana Złotoustego. WPAKP, 12:1982, z. 1, s. 3-47.

22. [Z języka greckiego:] Św. Symeon Nowy Teolog. Homilia na święty dzień Paschy. WPAKP, 12:1982, z. 1, s. 48-51.

23. [Z języka rosyjskiego:] A. Schmemmann. Misterium zgromadzenia. WPAKP, 12:1982, z. 1, s. 52-65.

24. [Z języka rosyjskiego:] S. Bułgakow. Dwaj wybrańcy. Jan i Judasz – „Umiłowany uczeń” i „syn zatracenia”. WPAKP, 12:1982, z. 2, s. 23-43.

25. [Z języka francuskiego:] Misterium Kościoła i Eucharystii w świetle tajemnicy Trójcy Świętej. *Cerkiewny Wiestnik*, 25:1982, z. 9-12, s. 45-52.

[Toż:] *Studia i Dokumenty Ekumeniczne*, 1:1983, z. 1, s. 51-59.

26. [Z języka francuskiego:] Chrzest – Eucharystia – Kapłaństwo. *Studia i Dokumenty Ekumeniczne*, 1:1983, z. 1, s. 22-32; 1:1983, z. 2, s. 38-46; 1:1983, z. 3, s. 46-61.

27. [Z języka francuskiego:] W. Łoski. Trzecia właściwość Kościoła. WPAKP, 13:1983, z. 3, s. 104-112.

28. [Z języka rosyjskiego:] J. Meyendorff. Małżeństwo i Eucharystia. WPAKP, 13:1983, z. 4, s. 31-60.

29. [Z języka rosyjskiego:] A. Schmemmann. Misterium ofiarowania. WPAKP, 13:1983, z. 4, s. 21-29; 16:1986, z. 1-2, s. 29-37; z. 3-4, s. 46-52.

30. [z języka francuskiego:] Druga Panprawosławna Konferencja Prędsoborowa. *Cerkiewny Wiestnik*, 29:1983, z. 4-6, s. 78-84.

31. [Z języka rosyjskiego:] W. Sołowjow. *Trzy mowy ku czci Dostojewskiego*. [w:] *Okrutny talent. Dostojewski we wspomnieniach, krytyce i dokumentach*. Kraków, 1984, WL, s. 339-362.
[Toż:] Mowa druga. *Novum*, 21:1980, z. 2, s. 62-70.
32. [Z języka rosyjskiego:] A. Schmemann. Ostatnia homilia. *Cerkiewny Wiestnik*, 30:1984, z. 4-6, s. 64.
33. [Z języka francuskiego:] A. Schmemann. Misterium miłości. WPAKP, 14:1984, z. 2, s. 12-19.
34. [Z języka francuskiego:] W. Łoski. Dogmat Niepokalanego Poczęcia. WPAKP, 14:1984, z. 2, s. 57-62.
35. [Z języka francuskiego:] „Święto Życia”. Liturgia eucharystyczna. *Studia i Dokumenty Ekumeniczne*, 2:1984, z. 3, s. 61-67.
36. [Z języka rosyjskiego:] S. Bułgakow. Kult Matki Bożej w prawosławiu. WPAKP, 14:1984, z. 3-4, s. 36-38.
37. [Z języka rosyjskiego:] S. Bułgakow. Krzyż Bogurodzicy. WPAKP, 14:1984, z. 3-4, s. 39-54.
38. [Z języka francuskiego:] W. Łoski. Ikona Narodzenia Świętej Dziewicy. WPAKP, 15:1985, z. 1-4, s. 31-32.
[Toż:] WPAKP, 29:1999, z. 9(119), s. 2.
39. [Z języka francuskiego:] W. Łoski. Ikona Zaśnięcia Matki Bożej. WPAKP, 15:1985, z. 1-4, s. 33-35.
[Toż:] WPAKP, 29:1999, z. 8(118), s. 3-4.
40. [Z języka rosyjskiego:] S. Bułgakow. Nieskalane macierzyństwo. WPAKP, 15:1985, z. 1-4, s. 50-53.
41. [Z języka rosyjskiego:] S. Bułgakow. Zwiastowanie i krzyż. WPAKP, 15:1985, z. 1-4, s. 53-55.
42. [Z języka greckiego:] Kanony wschodniego Kościoła starożytnego dotyczące małżeństwa i rodziny. VxP, 5:1985, z. 8-9, s. 321-343.
43. [Z języka greckiego:] Obrzędy sakramentu małżeństwa według tradycji Kościoła bizantyjskiego. VxP, 5:1985, z. 8-9, s. 345-363.
44. [z języka francuskiego:] G. Peradze. Przedbizantyjskie zabytki liturgiczne w języku gruzińskim. WPAKP, 16:1986, z. 3-4, s. 28-38.
[Toż:] *Pro Georgia*, 13:2006, s. 125-137.
[Toż w:] Św. Grzegorz Archimandryta, *Dzieła zebrane*, Warszawa, 2010, UW, t. I, s. 183-194.
45. [Z języka francuskiego:] N. Afanasjew. Małżeństwo w Chrystusie. WPAKP, 16:1986, z. 3-4, s. 53-61.
46. [Z języka francuskiego:] O. Clément. Niewiasta zbawienia. WPAKP, 16:1986, z. 3-4, s. 62-70.

47. [Z języka francuskiego:] A. Kniazeff. Sześćdziesięciolecie Instytutu św. Sergiusza. *Tygodnik Podlaski*, 3:1987, z. 3(24) z 15. 03. 1987, s. 1 i 7.
48. [Z języka francuskiego:] P. Evdokimov. Duch Święty i Matka Boża. WPAKP, 17:1987, z. 2-3(63-64), s. 55-67.
49. [Z języka francuskiego:] C. A. Bouman. Kościoły prawosławne Słowian wschodnich. WPAKP, 17:1987, z. 2-3(63-64), s. 73-96; z. 4(65), s. 61-82.
50. [Z języka gruzińskiego:] G. Peradze. Trzy listy do profesora Korneli Kekelidze. WPAKP, 18:1988, z. 3-4(68-69), s. 86-88.
[Współtłumacz: T. Dularidze]
51. [Z języka francuskiego:] J. Wagner. Poświęcenie myronu. WPAKP, 19:1989, z. 1(70), s. 34-40.
52. [Z języka francuskiego:] A. Kniazeff. Mariologia biblijna i liturgia bizantyjska. WPAKP, 19:1989, z. 1(70), s. 41-54.
53. [Z języka rosyjskiego:] G. Fiedotow. Kanonizacja świętego Włodzimierza. WPAKP, 19:1989, z. 2(71), s. 3-12.
54. [Z języka rosyjskiego:] P. Florenski. Autobiografia. *Tygodnik Podlaski*, 7:1989, z. 7(52) z 23. 07. 1989, s. 8.
55. [Z języka rosyjskiego:] J. Meyendorff. O zmianach i niezmienności prawosławnej liturgii. WPAKP, 19:1989, z. 3(72), s. 50-58.
56. [Z języka francuskiego:] C. Traunecker. Koptyjska stuła diakońska. VxP, 9:1989, z. 17, s. 717-735.
57. [Z języka rosyjskiego:] S. Bułgakow. Janowa Pięćdziesiątnica. WPAKP, 20:1990, z. 1(74), s. 21-36.
58. [Z języka francuskiego:] J. Meyendorff. Trzej wileńscy męczennicy. Bizancjum i Litwa w XIV wieku. WPAKP, 20:1990, z. 3(76), s. 3-19.
59. [z języka rosyjskiego:] A. Mień. Poznanie dobra i zła. WPAKP, 20:1990, z. 4(77), s. 3-18.
60. [Z języka rosyjskiego:] M. Ozolin. Leonid Aleksandrowicz Uspien-ski. WPAKP, 21:1991, z. 1(78), s. 3-7.
61. [Z języka rosyjskiego:] M. Ozolin. Dwa aspekty ikonologii L. A. Uspienskiego. WPAKP, 21:1991, z. 1(78), s. 8-17.
62. [Z języka rosyjskiego:] L. Uspien-ski. Problem ikonostasu. WPAKP, 21:1991, z. 1(78), s. 18-53.
63. [Z języka rosyjskiego:] W. Szentalskij. Los geniusza. WPAKP, 21:1991, z. 2(79), s. 3-24.
64. [Z języka rosyjskiego:] P. Florenski. Ostatni list z obozu. WPAKP, 21:1991, z. 2(79), s. 25.

65. [Z języka rosyjskiego:] M. Bierdiajew. Teozofia i antropozofia w Rosji. *Gnosis*, 2:1992, z. 4, s. 13 – 20.
66. [Z języka rosyjskiego:] A. N. Apuchtin. Między śmiercią a życiem (Opowiadanie fantastyczne). *Gnosis*, 2:1992, z. 5, s. 40-49.
67. [Z języka francuskiego:] P. Evdokimov. Karol Gustaw Jung i teologia. *Albo-Albo*, 1:1992, z. 4(5), s. 22-29.
68. [Z języka rosyjskiego:] A. Sacharow. Daty i etapy mego życia. *WPAKP*, 24:1994, z. 3(92), s. 3-5.
69. [Z języka słowiańskiego:] Kanon modlitewny o. A. Mienia. [w:] A. Mień. *Wprowadzenie do modlitwy*. Kraków, 1994, Wydawnictwo M, s. 92-98.
70. [Z języka francuskiego:] A. Schmemmann. Sobota Łazarza. *Przegląd Prawosławny*, 13:1995, z. 3(117), s. 2.
71. [Z języka rosyjskiego:] G. Pomieranc. W poszukiwaniu wewnętrznego kręgu. *Kwartalnik Filmowy*, 18: 1995, z. 9-10 (69-70), s. 61-66.
72. [Z języka rosyjskiego:] J. Lewin. *O problemie ofiary*. tamże, s. 67-76.
73. [Z języka rosyjskiego:] A. B. Kovács. *Dwa światy Tarkowskiego*. tamże, s. 77-80.
74. [Z języka rosyjskiego:] N. Zorkaja. *Dom i droga*. tamże, s. 128-136.
75. [Z języka rosyjskiego:] O. Niestierowa. *Symbolika chrześcijańska w Andrieju Rublowie*. tamże, s. 192-197.
76. [Z języka rosyjskiego:] A. Mień. *Kontakt*. tamże, s. 199-206.
77. [Z języka rosyjskiego:] L. Batkin. *Czym jest nostalgia?* tamże, s. 208-217;
78. [Z języka rosyjskiego:] A. Karriker. *Niektóre motywy i postaci w ostatnich filmach Tarkowskiego*. tamże, s. 218-221.
79. [Z języka rosyjskiego:] G. Władimow. *List Andrieja Tarkowskiego*. tamże, s. 288-293.
80. [Wybór i przekład:] Ojcowie Kościoła i teolodzy o małżeństwie. *WPAKP*, 25:1995, z. 2(95), s. 26-48.
81. [Z języka gruzińskiego:] Św. Grzegorz (Peradze). Na święto Bożego Narodzenia. *Przegląd Prawosławny*, 11:1996, z. 1(127), s. 3-4.
- [Współtłumacz: T. Dularidze]
- [Toż:] *Pro Georgia*, 13:2006, s. 189-191.
82. [Z języka rosyjskiego:] A. Mień. Spotkanie Pańskie. *Przegląd Prawosławny*, 11:1996, z. 2(128), s. 14-15.
83. [Z języka rosyjskiego:] A. Mień. Święto Zwiastowania. *Przegląd Prawosławny*, 11:1996, z. 3(129), s. 4.

84. [Z języka rosyjskiego:] P. Florenski. *Anioł śmierci*. WPAKP, 27:1997, z. 1(102), s. 33-38.
85. [Z języka rosyjskiego:] A. Zorin. *Moc w słabości się doskonali*. WPAKP, 27:1997, z. 4(105), s. 3-7.
86. [Z języka rosyjskiego:] *Syn ludzkości (W rocznicę śmierci Ojca Aleksandra)*. WPAKP, 27:1997, z. 4(105), s. 8-17.
87. [Z języka greckiego:] Modlitwy codzienne. [w:] J. Forest. *Modlitwa z ikonami*. Bydgoszcz, 1999, Homini, s. 211-230.
88. [Z języka rosyjskiego:] W. Łoski. *Obraz i podobieństwo*. *Arche. Wiadomości Bractwa*, 9:1999, z. 4-5, s. 33-34.
89. [Z języka francuskiego:] O. Clément. *Droga Krzyżowa*. [w:] *Via Crucis. Trzy teksty Drogi Krzyżowej prowadzonej przez Jana Pawła II w Kołoseum*. Warszawa, 2000, Wydawnictwo Verbinum, s. 57-102.
90. [Z języka francuskiego:] *Bóg Żywy. Katechizm Kościoła Prawosławnego*. Kraków, 2001, Kairos & WAM, s. 281-398.
[Także redakcja merytoryczna i dobór ilustracji]
[Rec.:] A. Naumow. *Tygodnik Powszechny*, 2001, z. 8 [Toż:] *Przegląd Prawosławny*, 2001, z. 3(189), s. 38-39; *Życie*, dodatek „Feniks”, 2001, z. 20 IV 2001, s. 5; Z. Kijas. *Tygodnik Powszechny*, 2001, z. 8 [Toż:] *Przegląd Prawosławny*, 2001, z. 3(189), s. 38-39; *Życie*, dodatek „Feniks”, 2001, z. 20 IV 2001, s. 5.
91. [Z języka rosyjskiego:] O problemie indywidualnych numerów podatkowych. WPAKP, 31:2001, z. 4(137), s. 16-17.
92. [Z języka francuskiego:] D. Popescu. *Opinia w sprawie nadania Jego Eminencji Sawie, Metropolicie Warszawy i Całej Polski, tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu w Białymstoku*. WPAKP, 31:2001, z. 7-8, s. 9-10.
[Toż:] *Elpis*, 3(14):2001, z. 4(17), s. 23-27.
93. [Z języka rosyjskiego:] S. Chorużyj. *Czym jest myśl prawosławna*. *Elpis*, 3(14):2001, z. 4(17), s. 103-118.
[Toż w:] *Prawosławie. Światło ze Wschodu*, red. K. Leśniewski, Lublin, 2009, PDL-Ch, s. 49-63
94. [Z języka francuskiego:] F. Jeanlin. *Matka Boża w historii zbawienia*. *Elpis*, 3(14):2001, z. 5(18), s. 44-54.
[Toż w:] 593. *Prawosławie. Światło ze Wschodu*, red. K. Leśniewski, Lublin, 2009, PDL-Chs, 67-77.
95. [Z języka francuskiego:] D. Popescu. *Aspekty dogmatyczne liturgii prawosławnej*. *Elpis* 4(15):2002, z. 6(19), s. 111-119.

96. [Tłumaczenie tekstów liturgicznych:] K. Onasch, A. M. Schnieper, *Ikona. Fakty i legendy*. Warszawa, 2002, Arkady (passim).
97. [Z języka francuskiego:] D. Popescu, Życie i dzieło ojca Dumitru Stăniloae. *Elpis*, 5:2003, s. 59-68.
98. [Z języka rosyjskiego:] L. Fil, Problem posługi diakonów, prezbiterów i biskupów w Kościele lokalnym. *Elpis*, 5:2003, s. 87-91.
99. [Tłumaczenie fragmentów tekstów liturgicznych:] G. Parravicini, *Życie Maryi w ikonach*. przeł. M. Deskur, Warszawa, 2003, Wydawnictwo Księży Marianów (passim).
100. [Z języka francuskiego:] O. Clément, Kilka uwag na temat kina i chrześcijaństwa. *Kwartalnik Filmowy*, 2004, z. 45, s. 36-40.
101. [Z języka rosyjskiego:] P. Florenski, Wspomnienia z dni minionych. *Pro Georgia*, 12:2005, s. 97-113; 15:2007, s. 145-173.
102. [Z języka rosyjskiego:] A. Dworkin, Główne cechy sekt totalitarnych. *Elpis* 7:2005, z. 11-12, s. 99-108.
103. [Z języka francuskiego:] G. Peradze. Aktywność literacka mnichów gruzińskich w monasterze Iviron na Górze Atos. *Pro Georgia*, 13:2006, s. 139-150.
- [Toż w:] Św. Grzegorz Archimandryta, *Dzieła zebrane*, Warszawa, 2010, UW, t. I, s. 117-128.
104. [Z języka rosyjskiego:] W. Rozanow. Embriony. *Albo albo*, 16:2006, z. 1, s. 109-116.
105. [Tłumaczenie tekstów liturgicznych:] J. Charkiewicz, *Ikonografia święt z liczby dwunastu*. Warszawa, 2007, WMP.
106. [Z języka greckiego:] Sakrament małżeństwa w obrządku bizantyjskim, [w:] P. Evdokimov, *Sakrament miłości*. Białystok, 2007, WBMP, s. 139-160.
107. [Z języka gruzińskiego:] Wywiad z profesorem Giorgi Nakaszysze (Fragment o św. Grzegorz Peradze), *Pro Georgia*, 19:2009, s. 213-217. [Współtłumacz: T. Dularidze]
108. [Z języka gruzińskiego:] G. Peradze, Autobiografia, [w:] Św. Grzegorz Archimandryta, *Dzieła zebrane*, Warszawa, 2010, UW, t. I, s. 49-50.
109. [Z języka francuskiego:] Liturgia św. Piotra Apostoła, [w:] Św. Grzegorz Archimandryta, *Dzieła zebrane*, Warszawa, 2010, UW, t. I, s. 211-218.
110. [Z języka rosyjskiego:] M. Ozolin, Obraz i podobieństwo Boże w człowieku jako podstawa antropologii prawosławnej, *Elpis*, 12(2010), z. 21-22, s. 19-25.

111. [Z języka francuskiego:] M. van Esbroeck, Gruziński program ikonograficzny Zaśnięcia Bogurodzicy, *Pro Georgia*, 20:2010, z. 20, s. 5-15.
112. [Z języka rosyjskiego:] A. Pakanycz, Zdrada Judasza Iskarioty. Apokryf „Ewangelii według Judasza”, WPAKP 2012, z. 4(269), s. 5-7.
113. [Z języka francuskiego:] M. van Esbroeck, Mariologia gruzińska, *Pro Georgia*, 2012, z. 22. S. 59-69.
114. [Z języka starocerkiewnego:] Biskup Antoni Amfiteatrow, *Oficjum ku czci świętych Metodego i Cyryla*, [w:] Święci Cyryl i Metody. Patroni Wschodu i Zachodu, opr. A. Naumow, Kraków, 2013, II, s. 66-73.
115. [Z języka greckiego:] Synaksarion (Triodion i Pentekostarion), *Pro Georgia*, 24(2014), s. 69-112.
116. [Tłumaczenie fragmentów Całonocnego czuwania:] S. Rachmaninoff, *Całonocne czuwanie*, Białystok 2017, Opera i Filharmonia Podlaska, s. 13-19 (płyta DUX 1404).
117. [Tłumaczenie z języka rosyjskiego:] *Południe = South: 54. Międzynarodowy Festiwal „Wratislavia Cantans” im. Andrzeja Markowskiego: 6-15 września 2019 Wrocław i Dolny Śląsk*, Wrocław 2019, Narodowe Forum Muzyki im. Witolda Lutosławskiego, s. 223+1nbl.

RECENZJE:

1. O małopolskim malarstwie ikonowym XIX wieku. *Zeszyty Naukowe KUL*, 18:1975, z. 1, s. 89 – 91.
2. Nowa seria patrystyczna w Polsce. *Znak*, 29:1977, z. 281-282, s. 1457-1459.
3. Staroobrzędowcy w Polsce. *Novum*, 19:1978, z. 1, s. 153-157.
4. Historia Kościołów wschodnich. *Novum*, 21:1980, z. 2, s. 94-99.
5. Cień prawosławia. *Novum*, 22:1981, z. 4, s. 135-145.
6. Dzieło chrystianizacji Rusi Kijowskiej i jego konsekwencje w kulturze Europy. *Studia i Dokumenty Ekumeniczne*, 7:1989, z. 27-28, s. 132-134.
7. G. Spitzing. Lexicon byzantinisch-christlichen Symbole. *VxP*, 10:1990, z. 18, s. 387-389.
8. I. Lotman & B. Ouspenski. Sémiotique de la culture russe. *Istina*, 36:1991, s. 429-430.
9. Niebieski jak niebo. *Kwartalnik Filmowy*, 16:1993/1994, z. 4(64), s. 79-81.
- [Toż:] *Zeszyty Karmelitańskie*, 2:1994, z. 3-4(6-7), s. 121-125.
10. Nadzieja... *Przegląd Prawosławny*, 13:1995, z. 3(117), s. 29 i 33.

11. Małżeństwo w prawosławiu. *Przegląd Prawosławny*, 11:1996, z. 2(128), s. 40.
12. Pascha chrztu. *Przegląd Prawosławny*, 11:1996, z. 1(128), s. 41.
13. O małżeństwie. *Przegląd Powszechny*, 113:1996, z. 7-8(899-900), s. 131-132.
14. [Recenzja:] *Przegląd Prawosławny*, 14:1999, z. 12(), s. .
15. Pisarz też jest tajemnicą. *Więź*, 43:2000, z. 3(497), s. 201-202.
16. Nowy numer „Elpisu”. WPAKP, 31:2001, z. 2(135), s. 13.
17. Z półki wydawniczej. Katechizm prawosławny. WPAKP, 31:2001, z. 3(136), s. 19.
18. M. Wojciechowski. „Apokryfy z Biblii greckiej”. *Elpis*, 3(14):2001, z. 5(18), s. 111-115.
19. Nienawiść urojona. *Elpis*, 9:2007, z. 15-16(28-29), s. 293-343.
20. Maksymalizm Ewangelii, *Tygodnik Powszechny*, 2010, z. 35 (3190) z 29 VIII, s. 17.

SPRAWOZDANIA:

1. Sympozjum patrystyczne w Krakowie. *Znak*, 28:1976, z. 266-267, s. 1294-1296.
2. Recepcja – nowe zadanie ekumenizmu dzisiaj. *Novum*, 21:1980, z. 12, s. 148-156.
3. Posiedzenie plenarne Komisji „Wiara i Ustrój” Światowej Rady Kościołów. Lima 1982. WPAKP, 12:1982, z. 2, s. 90-94.
[Toż:] *Studia i Dokumenty Ekumeniczne*, 1:1983, z. 1, s. 18-21.
4. Seminarium teologiczne „Luter i reformacja niemiecka w perspektywie ekumenicznej”. *Cerkiewny Wiestnik*, 25:1982, z. 9-12, s. 41-42.
[Toż:] *Studia i Dokumenty Ekumeniczne*, 1:1983, z. 1, s. 35-36.

WSTĘPY I POSŁOWIA:

1. *Słowo o autorze*, [w:] W. Łoski. *Teologia mistyczna Kościoła wschodniego*. Warszawa, 1989, I. W. PAX, s. 224-226.
2. *Kilka uwag o roli kultu Bogurodzicy w Kościele prawosławnym*, [w:] *Teksty o Matce Bożej – Prawosławie*. Część I. Niepokalanów, 1991, Wydawnictwo Ojców Franciszkanów, s. 236+8 nbl. (seria: *Beatam me dicent*; 7), s. 8-16.

3. *Błogosławionaś Ty między niewiastami*, [w:] *Teksty o Matce Bożej – Prawosławie*. Część II. Niepokalanów, 1991, Wydawnictwo Ojców Franciszkanów, s. 325+3 nbl. (seria: *Beatam me dicent*; 8), s. 290-293.
4. *Semiotyka władzy*, [w:] B. Uspienski & W. Żywow. *Car i Bóg. Semiotyczne aspekty sakralizacji monarchy w Rosji*. Warszawa, 1992, PIW, s. 156+4 nbl. (seria: *Biblioteka Myśli Współczesnej*), s. 5-10.
4. *O autorze tej książki*, S. Bułgakow. *Prawosławie. Zarys nauki Kościoła prawosławnego*. Białystok-Warszawa, 1992, Orthdruk-Formica, s. 5-9.
5. *Posłesłowije*, [w:] G. Klingier. *Stichotworienija*. Moskwa, 1993, Izdatielstwo Rudomino, s. 39-43.
6. *Rozpacz i noc*, [w:] J. Gołosowker. *Spalona powieść*. Białystok, 1995, Wydawnictwo Łuk (seria: *Biblioteka rosyjska*), s. 93-103.
7. *Wstęp*, [w:] *Kult Bogurodzicy w Kościołach przedchalcedońskich, Teksty o Matce Bożej — Kościoły przedchalcedońskie*. Niepokalanów, 1995, Wydawnictwo Ojców Franciszkanów, ss. 261 + 3 nbl. (seria: *Beatam me dicent*; 9), s. 21-24
8. *Przedmowa*. [w:] G. Sosna, *Wstępna bibliografia chrześcijaństwa wschodniego. Druki polskojęzyczne okresu współczesnego. Suplement I*. Ryboły, 1995, s. 3-4.
9. *Przedmowa*, [w:] G. Sosna. *Wstępna bibliografia chrześcijaństwa wschodniego. Druki polskojęzyczne okresu współczesnego. Suplement II*. Ryboły, 1995, s. 5.
10. *Przedmowa*, [w:] F. Spidlik. *Wielcy mistycy rosyjscy*. Kraków, 1996, Wydawnictwo M, ss. 359+1 nbl.
11. *Słowo wstępne*. [w:] W. Słomski. *Prymat w Kościele. Prymat Piotra w koncepcji eklezjologicznej Mikołaja Mikołajewicza Afanasjew*. Warszawa, 1996, Misjodruk, s. 5-8.
12. *Wstęp*, [w:] M. Quenot. *Ikona. Okno ku wieczności*. Białystok, 1997, Orthdruk, s. 3-4.
13. *Świat jako ikona*. [w:] P. Florenski. *Ikonoostas i inne szkice*. Przeł. Z. Podgórzec, Białystok, 1997, WBMP, s. 5-10.
14. *Posłowie*, [w:] I. Jazykowa. *Świat ikony*. Warszawa, 1998, Wydawnictwo Księży Marianów, s. 201-203.
15. *Kiedy historia staje się mitem...* [w:] Ch. Knight & R. Lomas. *Drugi Mesjasz. Templariusze, całun turyński i wielkie tajemnice masonerii*. Przeł. J. Korpany. Warszawa, 1998, s. 271-273.
16. *O autorze tej książki*. [w:] J. Klinger, *Nurt słowiański w początkach chrześcijaństwa polskiego*. Białystok, 1998, WBMP, s. 5-7.

17. *Księżę Eugeniusz Trubieckoj*, [w:] E. Trubieckoj. *Kolorowa kontemplacja. Trzy szkice o ikonie ruskiej*. Białystok, 1998, WBMP, s. 88-89.
18. *Między Słowem i Obrazem*. [w:] J. Nowosielski, *Inność Prawosławia*. Białystok, 1998², Orthdruk, s. 5-10.
19. „Czcigodniejsza od Cherubinów”. [w:] G. Bartosik. *Przez Ciebie jaśniejże radość. Kult Maryi w liturgiach Wschodu i Zachodu*. Niepokalanów, 1998, s. 226-227.
20. *Filozof bezgranicznej wolności*, [w:] N. Bierdiajew. *Głoszę wolność*. Warszawa, 1999, Aletheia, s. 5-15.
21. *Od tłumacza*, [w:] B. Uspienski. *Car i patriarcha. Charyzmat władzy w Rosji (Bizantyjski model i jego nowe rosyjskie ujęcie)*. Katowice, 1999, Wydawnictwo Śląsk, s. 167-169.
22. *Posłowie*. [w:] P. Evdokimov. *Sztuka ikony. Teologia piękna*. Warszawa, 1999, WKM, s. 292-294.
23. *Posłowie tłumacza*, [w:] M. Łoski. *Historia filozofii rosyjskiej*. Kęty, 2000, Wydawnictwo Antyk, s. 461-463.
24. *Czytając Apokalipsę...* [w:] A. Mień. *Apokalipsa. Komentarz. Tłumaczenie i redakcja M. Buchalik*. Kraków, 2000, s. 5-8.
25. *Ziemia człowiekowi poddana*, [w:] M. Bierdiajew. *Sens twórczości. Próba usprawiedliwienia człowieka*. Kęty, 2001, Antyk, s. 5-7.
26. *Czy historia ma sens?*, [w:] M. Bierdiajew. *Sens twórczości. Próba usprawiedliwienia człowieka*. Kęty, 2001, Antyk, s. 5-7.
27. *Drogi świętości.*, [w:] G. Fiedotow, Święci Rusi (X-XVII w.). Białystok-Bydgoszcz, 2002, WBMP i Homini, s. 235-243.
28. *O miłości inaczej*, [w:] W. Sołowjow, *Sens miłości*. Kęty, 2002, Antyk, s. 57-69]
29. *Rozważania Bierdiajewa o własnym losie*, [w:] M. Bierdiajew, *Rozważania o egzystencji. Filozofia samotności i wspólnoty*. Kęty, 2002, Antyk, s. 5-6.
30. *Posłowie tłumacza*, [w:] M. Bierdiajew, *Autobiografia filozoficzna*. Kęty, 2002, Antyk, s. 328-329.
31. *Problem ikony*, [w:] S. Bułgakow, *Ikona i kult ikony*. Bydgoszcz, 2002, Homini, s. 127-144.
32. *Tradycja Filokalii*. [w:] *Wypisy z Filokalii*. Przeł. A. Bień. Warszawa, 2002, WMP, s. 5-6.
33. *Rozpacz czy nadzieja?* [w:] P. Evdokimov, *Gogol i Dostojewski czyli zstąpienie do otchłani*. Kraków, 2002, Homini, s. 13-26.

34. *Czy człowiek ma przyszłość*, [w:] M. Bierdiajew, *Nowe Średniowiecze. Los człowieka we współczesnym świecie*. Warszawa, 2003, Aletheia, s. 5-9.
35. *Filozofia profetyczna*, [w:] M. Bierdiajew, *Królestwo Ducha i królestwo cezara*. Kęty, 2003, Antyk, s. 93-95.
36. *Wolność i niewola*, [w:] M. Bierdiajew, *Niewola i wolność człowieka*. Kęty, 2003, Antyk, s. 192-193.
37. *Żona filozofa*, [w:] L. Bierdiajew, *Zawód: żona filozofa. Dzienniki*. Kęty, 2004, Antyk, s. 191-192.
38. *Jakub i Bóg*, [w:] M. Bierdiajew, *Egzystencjalna dialektyka Boga i człowieka*. Kęty, 2004, Antyk, s. 137.
39. *Nad brzegiem otchłani*, [w:] M. Bierdiajew, *Światopogląd Dostojewskiego*. Kęty, 2004, Antyk, s. 128-136.
40. *Słowo wstępne*. [w:] K. Kokkas, *Góra Atos. Brama do nieba*. Częstochowa, 2005, Wydawnictwo św. Pawła, s. 7.
41. *Wstęp*. [w:] G. Sosna, *Kratkij ukazatel słownych statiej cerkownogo-bogosłużeбно-pastyrskiego charakteria*. Bielsk Podlaski-Ryboły, 2005, s. 3.
42. *Wstęp*. [w:] *Gruzińscy święci*. opr. J. Charkiewicz. Warszawa, 2005, WMP, s. 7-8; Warszawa 2015², WMP, s. 7-8.
43. *Ob etoj knigie*, „Christianskaja Mysl”. Kijewskoje Religiozno-Filosofskoje Obszczestwo” 2:2005, s. 289-290.
44. *Posłowie tłumacza*, [w:] M. Bierdiajew, *Źródła i sens komunizmu rosyjskiego*. Kęty, 2005, Antyk, s. 143-144.
45. *Wprowadzenie*, *Pro Georgia*, 13:2006, s. 5-6.
46. *Rozanow prowokator*, [w:] W. Rozanow, *Ciemne Oblicze. Metafizyka chrześcijaństwa*. Warszawa, 2006, Eneteia, s. 7-10.
47. *Przedmowa*, [w:] *W służbie Bogu i ludziom. Księga Jubileuszowa Metropolity Warszawskiego i całej Polski Sawy*. Warszawa, 2008, WMP, s. 7-8.
48. *Matka Maria z ulicy Lourmel*, [w:] S. Hackel, *Matka Maria (1891-1945)*. Białystok, 2008, Oikonomos, s. 191-194.
49. *Posłowie*, [w:] G. Sosna & A. Sosna-Troc, *Księgozbiór*. Ryboły, 2009, 4 strona okładki.
50. *Śpiewając z aniołami*, płyta CD „Śpiewając z aniołami, Zaleszany, 2011, s. 2-4.
[Toż w języku angielskim:] s. 5-7.
51. *Losy równoległe*, [w:] O. Clément, *Solżenicyn na nowo odczytany*, Warszawa, 2012, „ADAM”, s. 13-18.

52. Olivier Clement: teolog nadziei, [w:] O. Clément, Źródła. Początki mistyki chrześcijańskiej, Warszawa, 2013, Promic, T. I: *O pojmowaniu misterium*, s. 5-16.
53. Wstęp do polskiego wydania, [w:] Św. Jan z Kronsztadu, *Moje życie w Chrystusie (wybór)*, Kraków, 2015, Wydawnictwo M, s. 5-17.
54. Przedmowa, [w:] J. Pańkowski, Śmierć, pogrzeb i modlitwa za zmarłych w Kościele prawosławnym, Warszawa 2018, ChAT, s. 11-17.

WYWIADY PRZEPROWADZONE:

1. [Rozmowa z Jerzym Nowosielskim:] Moja wizja Kościoła. *Novum*, 20:1979, z. 12, s. 45-59.
[Toż w:] J. Nowosielski, *Sztuka po końcu świata. Rozmowy*, opr. K. Czerni, Kraków, 2012, s. 328-337.
2. [Rozmowa z o. Yvesem Congarem:] Problemy współczesnej teologii. *Novum*, 21:1980, z. 8, s. 5-9.
3. [Rozmowa z Jerzym Nowosielskim:] Obraz i Objawienie. *Novum*, 22:1981, z. 1-2, s. 82-96.
[Toż w:] J. Nowosielski, *Sztuka po końcu świata. Rozmowy*, opr. K. Czerni, Kraków, 2012, s. 187-196.
4. [Rozmowa z biskupem Sawą:] Dialog katolicko-prawosławny. *Novum*, 22:1981, z. 4, s. 5-11.
5. [Wywiad z Michałem Pieczonko:] Dlaczego piszę ikony? *Arche. Wiadomości Bractwa*, 7:1997, z. 3(25), s. 29-30.

WYWIADY UDZIELONE:

1. Prawosławie w dialogu. *Jednota*, 26:1982, z. 5, s. 10-11.
2. Wspólnota chrześcijan. *Zorza*, 30:1982, z. 26(1322), s. 6-7.
3. Ogień Ducha Świętego. *Życie Katolickie*, 3:1984, z. 6, s. 58-64.
4. Apostołowie Słowian. *Kierunki*, 30:1985, z. 25(1498) z 23. 06. 1985, s. 3.
5. O liturgii wczesnochrześcijańskiej. *W drodze*, 13:1985, z. 9(145), s. 28-35.
5. Wokół teologii prawosławnej. *Tygodnik Polski*, 5:1986, z. 36(190), z 29. 06. 1986, s. 6.
[Toż:] *Tygodnik Podlaski*, 5:1986, z. 33(197) z 17. 08. 1986, s. 7.

7. Unici: przeszkoda, a może szansa? *Więź*, 29:1986, z. 327, s. 69-75.
[Rec.:] J. Turnau. *Tygodnik Powszechny*, 41:1987, z. 4(1961), s. 4.
8. Polska Prawosławna Cerkiew dzisiaj. *Żurnal Moskowskiej Patriarchii*, 51:1988, z. 5, s. 53-54.
[Toż:] The Polish Orthodox Church Today. *Sourozh. A Journal of Orthodox Life and Thought*, 9:1988, z. 34, s. 45-49.
9. O ikonie i Eucharystii. *Więź*, 31:1988, z. 357-358, s. 39-46.
10. Wyznawcy starej wiary. *Więź*, 31:1988, z. 357-358, s. 46-53.
10. Prawosławie w Polsce. *Trzeźwymi Bądźcie*, 2:1990, z. 1, s. 33-35.
11. Papież w oczach innych. *Spotkania*, 1:1991, z. 21, s. 14.
12. Cerkwie trzeba odbudować. *Życie Warszawy*, 47:1991, z. 270(14379) z 18. 11. 1991, s. 3.
13. Odpowiedzialność za podziały spoczywa na ludziach. *Królowa Apostolów*, 58:1994, z. 4(146), s. 4.
14. Zanim zabrzmi Mendelssohn. *Jestem. Magazyn P.C.K.*, 29:1995, z. 2(338), s. 34.
15. Cerkiew i krzyż na pisanie. *Życie Warszawy*, 51:1995, z. 111 z 23. 04. 1995, s. 13.
16. Dwa tysiące lat w pigułce. *Nowe Kontrasty*, 3:1996, z. 11(35), s. 3-8.
17. Bracia w wierze. *Niedziela Warszawska*, 40:1997, z. 3(64) z 19. 01. 1997, s. 1-2.
18. Co dokonało się w dziedzinie ekumenizmu podczas pielgrzymki papieża? *Credo*, 8:1997, z. 7-8(83-84), s. 37-38.
19. [Odpowiedź na ankietę:] Moje świętych obcowanie. *Tygodnik Powszechny*, 1997, Nr 44(2521) z 02. 11. 1997, s. 11.
20. [Wypowiedź:] Bo najpierw był Adam. *Gazeta. Magazyn*, 1997, z. 46(245) z 14-15. 11. 1997, s. 32.
21. Otoczyć Auschwitz modlitwą. *Życie*, 1998 z 03. 04. 1998, s. 5.
22. [Wypowiedź:] Zdziwienie i szacunek. *Więź*, 41:1998, z. 10(480), s. 71-72.
23. Jak to było ze św. Mikołajem. *Gazeta Wyborcza*, z 5-6. XII. 1998, Nr 285(2878), dodatek: *Gazeta Stołeczna*, s. 2.
24. Wolność to umiejętność wyborów. *Trybuna*, 10:1999, z. 78(2769) z 02. 04. 1999 (Aneks Nr 43), s. 2-3.
25. Nie robimy programów konfesyjnych. *Antena*, 54:2000, z. 25(2797) z 19. 06. 2000, s. 8.
26. Współpraca mimo podziałów. *Rzeczpospolita* z 17 04 2001, z. 90(5863), s. 6.

27. Filip powiedział „Nie”. *Gazeta Wyborcza. Duży Format*, 2002, z. 10(488) z 11. VII. 2002, s. 9-10.
28. Mieszkanie z widokiem na świątynię. *Nowe Książki*, 55:2003, z. 6, s. 4-7.
29. [Głos w dyskusji:] Rozmowa o *Realności bogów* Wiesława Juszcza-ka. *Konteksty*, 57:2003, z. 3-4(262-263), s. 228.
30. cmida grigol peradze – kartvelta da polonelta mparveli. *Sapatrarijos uskebani* 7:2004, z. 30, s. 5-8; z. 31, s. 6-9.
31. Potrzeba realizmu, *Kurier Poranny*, z. 120(5603) z 25. 05. 2006 r., s. 3.
32. O dialogu katolicko-prawosławnym. *Bunt Młodych Duchem*, 3:2008, z. 1(41), s. 6-8.
33. Duch bliższy nam, niż my sami sobie. *eSPe*, 7:2008, z. 2(81), s. 20-23.
34. Miłość większa niż przysięga. *Tygodnik Powszechny*, 2009. Nr 31(3143) z 02. 08., s. 7.
35. Przygoda mojego życia. *Przegląd Prawosławny*, 23:2009, z. 7(289), s. 38, 66-67.
36. [Rozmowa:] „Obyś był zimny albo gorący!”. *Teatr*, 63:2009, z. 7-8, s. 40-45.
- [Współrozmówcy:] K. Jasiński i M. Mizera
37. Henrik Paprocki: Polonetshi udidesi interesia saqartvelos mimart, *Taoba*, 2009, z. 7, s. 3.
38. Małżeństwo i rozwód w Prawosławiu, [w:] M. Müller & T. Ponikło, *Miłość z odzysku. Nowy związek – jak żyć w Kościele?*, Kraków, 2010, Znak, s. 165-169.
39. Innego końca świata nie będzie, *Tygodnik Powszechny*, 2010, z. 14(3169) z 04. 04., s. 8-9.
40. Dwa otczestwa swjatogo Grigoła Peradze, *Nowaja Polska*, 11:2010, z. 12(125), s. 66-72.
41. Russkaja rieligioznaja filosofija w Polsce, *Nowaja Polska*, 2011, z. 9(133), s. 77-84.
42. Rezygnując z pojednania, zdradzilibyśmy Ewangelię, *Wiadomości KAI*, 2012, z. 33(1083), s. 2, 5-8.
43. Trzeba budować pomost pojednania, *Rzeczypospolita*, 2013, Nr 276(9700) z 27. XI., s. 6.
44. Mikołaj kontra Mikołaj: święty czy gwiazda popkultury, *Gazeta Sto-łeczna* z 6. XII. 2013, s. 6-7.
45. Tak kazał Bóg, *Kontakt. Magazyn Nieuziemiony*, 2014, Nr 25, s. 66-69.

46. Rozmowa z ks. Henrykiem Paprockim, [w:] *Mistrz i Małgorzata* [Program], Warszawa 2015, Teatr Collegium Nobilium, s. 3-14.
47. Kanon i głębokie intuicje, „Debata. Miesięcznik Regionalny” 11(2017), z. 9(120), s. 17-16.
48. Parafia inna niż wszystkie, *Przegląd Prawosławny* 25(1019), z. 22(404).
49. [Wywiad:] Dziś nie ma potrzeby święcenia diakonis, *Przewodnik Katolicki* 2019, z. 12 z 24.03., s. 39-41.
50. Przez serce i intelekt, [w:] *Siewcy. Laureaci nagrody Ostrońskiego*, opr. A. Radziukiewicz, Białystok 2019, s. 125-129.
51. [Wywiad:] Crescita e interesse ecumenico in Polonia, „Riforma” 28(2020), z. 2 z 17.01., s. 14.
52. [Wywiad:] Wszyscy jesteśmy neandertalczykami ducha, *Dziennik Gazeta Prawna* 26(2020), Nr 255(5408) z 31 XII, s. 32-31.

WYWIADY NA PORTALU „TEOLOGIA POLITYCZNA”

Kim są jurodowi w tradycji prawosławnej?

Tołstoj był wielkim pisarzem i miernym działaczem religijnym.

Bułhakow opisując sąd nad Jezusem, poucza, że totalitarna władza zawsze jest diabelska.

Prawosławna recepcja myśli Bierdiajewa.

Ikona Nowosielskiego przetrwa jako żywa sztuka.

Największym przegranym rewolucji jest rosyjska inteligencja.

Z dala od zgiełku świata pustelnicy nieustannie służą Kościołowi.

Zupełnie zatraciliśmy to, co było czymś oczywistym dla ludzi antyku, średniowiecza.

Czy istnienie Kościoła jest uzależnione od Ducha Świętego?

Prawosławni byli zawsze na tych terenach.

HASŁA ENCYKLOPEDYCZNE:

1. Anatema. W liturgii prawosławnej, EK I, kol. 520-521.
2. Antimension, EK I, kol. 643-644.
3. Antologion, EK I, kol. 656.
4. Apostoł, tamże, EK I. 832 (współautor: F. Gryglewicz).
5. Archimandryta, EK I, kol. 874.
6. Atanazy Brzeski św., EK I, kol. 1026.
7. Awwakum Pietrowicz, EK I, kol. 1188.

8. Azymici, EK I, kol. 1224.
9. Baranek w liturgii bizantyjskiej, EK II, kol. 7.
10. Basdekas Hilarion., EK II, kol. 93.
11. Baszkin Matwiej, EK II, kol. 96.
12. Bazyli św. (Grigorij Kalika), EK II, kol. 133.
13. Bazyli, EK II, kol. 133-134.
14. Bekker Balthasar, EK II, kol. 189.
15. Bezpowowcy, EK II, kol. 349-351.
16. Białokrynicka Cerkiew, EK II, kol. 366-367.
17. Białostocko-gdańska diecezja prawosławna, EK II, kol. 369.
18. Białowieża, EK II, kol. 370.
19. Bidnow Wasyl, EK II, kol. 521.
20. Biełłopowowcy, EK II, kol. 526.
21. Biełłuni, EK II, kol. 527-528.
22. Bielsk Podlaski. Prawosławni, EK II, kol. 536.
23. Bizantyjska liturgia, EK II, kol. 630-634.
24. Bogoiskatielstwo, EK II, kol. 715.
25. Bogostroitielstwo, EK II, kol. 717.
26. Bohoniki, EK II, kol. 734-735.
27. Bohorodczany, EK II, kol. 735.
28. Borisow Innokientij, EK II, kol. 816.
29. Borys I Michał św., EK II, kol. 829-830.
30. Borys i Gleb św., EK II, kol. 830-831.
31. Borysów, EK II, kol. 831.
32. Bourignon Antoinette, EK II, kol. 853.
33. Bractwo Prawosławnych Teologów w Polsce, EK II, kol. 1022.
34. Brażyc Jozafat, EK II, kol. 1055.
35. Brianczaninow Ignatij, EK II, kol. 1072-1073.
36. Bułgakow Makary, EK II, kol. 1203-1204.
37. Bułhak Jerzy, EK II, kol. 1216.
38. Byliny, EK II, kol. 1245-1246.
39. Calov Abraham, EK II, kol. 1282-1283.
40. Całonocne czuwanie, EK II, kol. 1284.
41. Cameron John., EK II, kol. 1297.
42. Campello Enrico, EK II, kol. 1303.
43. Celibat. W Kościele prawosławnym, EK II, kol. 1403-1404.
44. Cerkiew, EK III, kol. 11-13 (współautor: J. Wzorek).
45. Cerkiewny Wiestnik, EK III, kol. 21.
46. Cerynt, EK III, kol. 24-25 (współautor: J. Misiurek).

47. Cherubikon, EK III, kol. 140 (współautor: A. Kowalski).
48. Chirotesia, EK III, kol. 183.
49. Chirotonia, EK III, kol. 183.
50. Chitrow Dionisij, EK III, kol. 183.
51. Chorych namaszczenie II, EK III, kol. 260-261.
52. Chrzest. W liturgii, EK III, kol. 365-366.
53. Common Prayer Book, EK III, kol. 554-555.
54. Cyryl z Turowa, EK III, kol. 715-716.
55. Czytania liturgiczne, EK III, kol. 949-950 (współautor: T. Gołgowski).
56. Damaskin Studyta, EK III, kol. 985.
57. Damodos Wincentios, EK III, kol. 991.
58. Daniel Pałomnik, EK III, kol. 1007 (współautor: A. Witkowska).
59. Daniel Więzień, EK III, kol. 1009.
60. Demon. W ikonografii, EK III, kol. 1163-1166 (współautor: J. Daranowska-Łukaszewska & J. Samek).
61. Denisow Andriej, EK III, kol. 1171-1172.
62. Denisow Siemion, EK III, kol. 1172.
63. Diak, EK III, kol. 1242.
64. Diakoniat. W Kościele prawosławnym, EK III, kol. 1246-1248.
65. Diebolskij Grigorij Siergiejewicz, EK III, kol. 1306-1307.
66. Diebolskij Nikołaj Grigoriewicz, EK III, kol. 1307.
67. Diesnoje Bractwo, EK III, kol. 1322.
68. Dikirion, EK III, kol. 1325.
69. Dionizy malarz, EK III, kol. 1337.
70. Dionizy błogosławiony, EK III, kol. 1337.
71. Dionizy metropolita, EK III, kol. 1338.
72. Dionizy Głuszycki, EK III, kol. 1339.
73. Diskos, EK III, kol. 1347.
74. Dmitrijewskij Iwan Iwanowicz, EK III, kol. 1359.
75. Dobrolubow Aleksandr Michajłowicz, EK III, kol. 1393.
76. Dobronrawin Giermogen, EK III, kol. 1394-1395.
77. Dobry Łotr. kol. EK III, 1398-1400 (współautor: A. Bazelich & H. Wegner).
78. Dogmatikos, EK IV, kol. 14.
79. Domostroj, EK IV, kol. 103.
80. Dowmont, EK IV, kol. 163.
81. Drewinskij Ławrientij, EK IV, kol. 202.
82. Drozdow Fiłariet, EK IV, kol. 227-229.
83. Dubiny, EK IV, kol. 269.

84. Duchoborcy, EK IV, kol. 304-306 (współautor: B. Łomacz).
85. Dwutygodnik Prawosławny, EK IV, EK IV, kol. 408.
86. Dymitr św., EK IV, kol. 420.
87. Dymitr z Rostowa św., EK IV, kol. 420-422.
88. Dzwon, EK IV, kol. 619-620 (współautor: B. Zubert).
89. Ekfonesis, EK IV, kol. 766-767.
90. Ektenia, kol. 828.
91. Ekzemplarskij Ijeronim, EK IV, kol. 870-871.
92. Ekzemplarskij Wasilij, EK IV, kol. 871-872.
93. Elpis, EK IV, kol. 902.
94. Epifanisz Kowelin, EK IV, kol. 1024.
95. Epigonation, EK IV, kol. 1025-1026 (współautor: B. Łomacz).
96. Epimanikija, EK IV, kol. 1034 (współautor: B. Łomacz).
97. Epitafion, EK IV, kol. 1049-1050 (współautor: B. Łomacz).
98. Eucharystyczny post, EK IV, kol. 1282-1283 (współautor: B. Łomacz).
99. Ewangeliarz. W Kościołach wschodnich, EK IV, kol. 1387-1388 (współautor: B. Łomacz).
100. Ewangelistarz 3. Słowiański, EK IV, kol. 1435-1436.
101. Fieodor Iwanow, EK V, kol. 175.
102. Fieodosjew Teodozy, EK V, kol. 175.
103. Filip metropolita św., EK V, kol. 200-201.
104. Filozofow Dymitr, EK V, kol. 279-280.
105. Fiodorow Leonid, EK V, kol. 293.
106. Fłoreński Pawieł, EK V, kol. 350-352 (współautor: Z. Podgórzec).
107. Galijski ryt. W Kościele prawosławnym, EK V, kol. 823.
108. Giorgijewskij Eulogiusz, EK V, kol. 1064-1065.
109. Goar Jacobus, EK V, kol. 1220.
110. Godziny kanoniczne, EK V, kol. 1243-1245.
111. Greczulewicz Wasilij Wasiljewicz, EK VI, kol. 126-127.
112. Gruzńska liturgia, EK VI, kol. 235.
113. Grzybowska sekta, EK VI, kol. 359.
114. Hagiasma, EK VI, kol. 472-473.
115. Herezja. W Kościele prawosławnym, EK VI, kol. 756-757.
116. Hypakoe, EK VI, kol. 1370-1371.
117. Sawa Sowietow, [w:] *Polski Słownik Biograficzny*. Warszawa, 1994, z. 145, s. 272-273.
118. Akatyst, NEP I, s. 71.
119. Aleksandryjska liturgia, NEP I, s. 96.

120. Anamneza (2), NEP I, s. 154.
121. Anastazy z Synaju, NEP I, s. 155.
122. Andrzej z Krety, NEP I, s. 162.
123. Antiocheńska liturgia, NEP I, s. 178.
124. Antoni, Jan i Eustacjusz, NEP I, s. 179.
125. Antoni Wielki, NEP I, s. 179.
126. Apofatyczna teologia, NEP I, s. 192.
127. Apolinary z Laodycei, NEP I, s. 200.
128. Archimandryta, NEP I, s. 208 (uzupełnienie hasła).
129. Archirej, NEP I, s. 208 (uzupełnienie hasła).
130. Atanazy Wielki, NEP I, s. 257.
131. Atenagoras I, NEP I, s. 258.
132. Autokefalia, NEP I, s. 290 (uzupełnienie hasła).
133. Awwakum Pietrowicz, NEP I, s. 296.
134. Bazyli (Doroszkiewicz), NEP I, s. 384.
135. Bazyli Wielki, NEP I, s. 384 (uzupełnienie hasła).
136. Bierdiajew Nikołaj, NEP I, s. 461.
137. Bizantyjska liturgia, NEP I, s. 479.
138. Bogomilizm, NEP I, s. 503 (uzupełnienie hasła).
139. Borys i Gleb, NEP I, s. 527.
140. Borys I Michał, NEP I, s. 527.
141. Brzeska unia, NEP I, s. 582-583.
142. Bułgakow Siergiej, NEP I, s. 602.
143. Cerkiewne bractwa, NEP I, s. 670.
144. Chaldejski Kościół, NEP I, s. 677.
145. Chomiakow Aleksy, NEP I, s. 730 (uzupełnienie hasła).
146. Clément Olivier, NEP I, s. 772.
147. Cyryl Aleksandryjski, NEP I, s. 814-815.
148. Cyryl i Metody, NEP I, s. 815 (uzupełnienie hasła).
149. Cyryl Jerozolimski, NEP I, s. 815.
150. Dimitrios patriarcha, NEP II, s. 79.
151. Dionizy Aleksandryjski, NEP II, s. 83.
152. Dionizy metropolita (Konstantyn Waledyński), NEP II, s. 83.
153. Dymitr z Rostowa, NEP II, s. 157.
154. Dyzunici, NEP II, s. 164 (uzupełnienie hasła).
155. Efrem Syryjczyk, NEP II, s. 193.
156. Egzarchat 2, NEP II, s. 204.
157. Ekumeniczny patriarchat prawosławny, NEP II, s. 219.
158. Etiopski Kościół, NEP II, s. 275.

159. Eutyches, NEP II, s. 301 (uzupełnienie hasła).
160. Euzebiusz z Cezarei, NEP II, s. 301 (uzupełnienie hasła).
161. Evdokimov Paul, NEP II, s. 302.
162. Ewagriusz Scholastyk, NEP II, s. 303.
163. Filioque, NEP II, s. 346.
164. Fłorenski Paweł, NEP II, s. 388.
165. Focjusz, NEP II, s. 389 (uzupełnienie hasła).
166. Frank Siemion, NEP II, s. 432.
167. Grecko-katolicki Kościół, NEP II, s. 622.
168. Gruziniński Kościół, NEP II, s. 646.
169. Grzegorz Cudotwórca, NEP II, s. 652.
170. Grzegorz Palamas, NEP II, s. 652-653.
171. Grzegorz z Nareku, NEP II, s. 653.
172. Grzegorz z Nazjanzu, NEP II, s. 653 (uzupełnienie hasła).
173. Grzegorz z Nyssy, NEP II, s. 653 (uzupełnienie hasła).
174. Ignacy Antiocheński, NEP III, s. 11.
175. Igumen, NEP III, s. 12.
176. Ikonoklazm, NEP III, s. 14 (uzupełnienie hasła).
177. Ireneusz z Lyonu, NEP III, s. 83.
178. Jakobicki Kościół, NEP III, s. 120.
179. Jan Chryzostom, NEP III, s. 129.
180. Jan Damasceński, NEP III, s. 129.
181. Jan Klimaks, NEP III, s. 129.
182. Jan Kronsztadski, NEP III, s. 129.
183. Justyn, NEP III, s. 206.
184. Kabasilas Mikołaj, NEP III, s. 210.
185. Klemens Aleksandryjski, NEP III, s. 372 (uzupełnienie hasła).
186. Klinger Jerzy, NEP III, s. 377.
187. Koptyjski Kościół, NEP III, s. 480-481.
188. Ławra, NEP III, s. 844 (uzupełnienie hasła).
189. Łoski Nikołaj, NEP III, s. 855.
190. Łoski Włodzimierz, NEP III, s. 855.
191. Maksym Wyznawca, NEP IV, s. 44.
192. Maronicki Kościół, NEP IV, s. 100.
193. Meyendorff John, NEP IV, s. 181.
194. Mień Aleksandr, NEP IV, s. 199.
195. Moczulski Konstantin, NEP IV, s. 258.
196. Mohyla Piotr, NEP IV, s. 266-267.
197. Monofizytyzm, NEP IV, s. 285.

198. Nestoriusz, NEP IV, s. 436.
199. Nikon, NEP IV, s. 495.
200. Nisotis Nikos, s. 499.
201. Nowosielski Jerzy, NEP IV, s. 545.
202. Ormiański Kościół, NEP IV, s. 681.
203. Orygenes, NEP IV, s. 687.
204. Przedchalcedońskie Kościoły, NEP V, s. 359.
205. Roman Melodos, NEP V, s. 559.
206. Rosyjski Kościół Prawosławny, NEP V, s. 597-598.
207. Rozanow Wasilij, NEP V, s. 606.
208. Sawa Sowietow, NEP V, s. 757.
209. Schizma wschodnia, NEP V, s. 771.
210. Sewer z Antiochii, NEP V, s. 816.
211. Serafin z Sarowa. NEP V, s. 896.
212. Sergiusz z Radoneża, NEP V, s. 810.
213. Skobcowa Maria, NEP V, s. 872.
214. Sokrates Scholastyk, NEP V, s. 932.
215. Sołowjow Władimir, NEP V, s. 939.
216. Sozomen Hermiasz, NEP V, s. 953.
217. Staroobrzędowcy, NEP VI, s. 29.
218. Symeon Nowy Teolog, NEP VI, s. 141.
219. Symeon z Tesaloniki, NEP VI, s. 141.
220. Syro-orientalna liturgia, NEP VI, s. 152.
221. Szestow Lew, NEP VI, s. 182.
222. Szymon Słupnik, NEP VI, s. 234.
223. Teodoret z Cyru, NEP VI, s. 356.
224. Teodor z Mopsuestii, NEP VI, s. 356.
225. Tomasza św. Chrześcijaństwo, NEP VI, s. 408-409.
226. Bułgakow Sergiusz Nikołajewicz, *Przewodnik po literaturze filozoficznej XX wieku*. Warszawa, 1997, P. W. N., t. V s. 94-102.
227. Fłorenski Paweł Aleksandrowicz, *tamże*, s. 131-139.
228. Łoski Nikołaj Onufrijewicz, *tamże*, s. 260-267.
229. Arseniew Nikołaj, *Wielka Ilustrowana Encyklopedia Powszechna*. Warszawa, 1997, Gutenberg-Print, t. 24/2, s. 51.
230. Athos, s. 116-117.
231. Autokefalia, s. 170.
232. Awwakum Pietrowicz, s. 194.
233. Azymici, s. 224.
234. Ikonostas, EK VII, kol. 18-20.

235. Iljin Iwan Aleksandrowicz, EK VII, kol. 25.
236. Iljin Władimir Nikołajewicz, EK VII, kol. 26.
237. Inicjacja. W Kościele prawosławnym, EK VII, kol. 220.
238. Jakuba Apostoła liturgia, EK VII, kol. 729-730.
239. Jan Chryzostom. Liturgia, EK VII, kol. 769-770.
240. Jaroszewski Jerzy, EK VII, kol. 1053.
241. Jedność Kościoła. W Kościele prawosławnym, EK VII, kol. 1148-1149.
242. Jednowiercy, EK VII, kol. 1151-1152 (współautor: B. Modzelewska).
243. Jelczaninow Aleksandr, EK VII, kol. 1156.
244. Jerej, EK VII, kol. 1174.
245. Jerozolimską liturgia, EK VII, kol. 1213-1214.
246. Jerzy św. Kult w Kościele wsch. i na Rusi, EK VII, kol. 1221-1222.
247. Jezus Chrystus. Liturgie wschodnie, EK VII, kol. 1379-1380.
248. Jezus Chrystus. Obraz w prawosławiu, kol. 1390-1393.
249. Dwojewierije, IwR I, s. 148-149.
250. Domostroj, IwR I, s. 163-165.
251. Prawo cerkiewne, IwR I, s. 326-327.
252. Świętość, IwR I, s. 352-355.
253. Afanasjew Mikołaj, IwR II, s. 12-15.
254. Bieguni, IwR II, s. 18-19.
255. Wyszczawcew Borys, IwR II, s. 66-67.
256. Zander Lew, IwR II, s. 138-141.
257. Teozofia, IwR II, s. 354-359.
258. Chłyści, IwR II, s. 372-375.
259. Antoni (Aleksy Chrapowicki), IwR III, s. 38-40.
260. Apofatyka/teologia apofatyczna, IwR III, s. 42-49.
261. Bem Alfred, IwR III, s. 55-57.
262. Buchariew Aleksander, IwR III, s. 74-77.
263. Wchutiemas, IwR III, s. 100-103.
264. Gołosowker Jakow, IwR III, s. 110-115.
265. Evdokimov Paul, IwR III, s. 154-157.
266. Iwanow Piotr, IwR III, s. 174-175.
267. Kartaszow Antoni, IwR III, s. 192-195.
268. Teologia katafatyczna, IwR III, s. 194-195.
269. Kondakow Nikodem, IwR III, s. 208-209.
270. Meyendorff John IwR III, s. 234-235.
271. Misje, IwR III, s. 242-245.

272. Mohyła Piotr, IwR III, s. 252-253.
273. Moczulski Konstantyn, IwR III, s. 254-255.
274. Osobowość (bibliografia), IwR III, s. 225.
275. Paisjusz Wieliczkowski, IwR III, s. 290-291.
276. Pascha, IwR III, s. 290-295.
277. Patrystyka, IwR III, s. 294-297.
278. Teologia prawosławna w Rosji, IwR III, s. 306-323.
279. Serafim metropolita (Stefan Głagolewski), IwR III, s. 362-363.
280. Posługa jako zasada rosyjskiej filozofii, IwR III, s. 380-385 (współautor: O. Rjabow).
281. Sofiologia, IwR III, s. 414-429.
282. Spiektorski Jewgienij, IwR III, s. 446-449.
283. Uspienski Leonid, IwR III, s. 474-475.
284. Fłorowski Gieorgij, IwR III, s. 474-477.
285. Jurodstwo, EK VIII, kol. 266-267.
286. Jutrznia, EK VIII, kol. 287-288.
287. Kamiławka, EK VIII, kol. 506.
288. Kanon, EK VIII, kol. 576-577.
289. Kantor, EK VIII, kol. 631.
290. Karsawin Lew Płatonowicz, EK VIII, kol. 896.
291. Katapetasma, EK VIII, kol. 983.
292. Katarzyna Aleksandryjska św. II. Kult, EK VIII, kol. 986-987.
293. Katechizm II. W Kościele prawosławnym, EK VIII, kol. 1048.
294. Katechumenat B. W Kościele prawosławnym, EK VIII, kol. 1062.
295. Katolickość. III. Doktryna Kościoła Prawosławnego, EK VIII, kol. 1204.
296. Katolikos, EK VIII, kol. 1225.
297. Katyzma, EK VIII, kol. 1240-1241.
298. Bułgakow Sergiusz, IwR IV, s. 38-42.
299. Wszechjedność, IwR IV, s. 72-78.
300. Dostojewski Fiodor, IwR IV, s. 152-156.
301. Liturgia, IwR IV, s. 742-746.
302. Aaronowcy, Religia I, s. 18.
303. Abuu'l Barakat, Religia I, s. 37.
304. Abu'l Faradž, Religia I, s. 37.
305. Adrian, Religia I, s. 61.
306. Aer, Religia I, s. 67.
307. Aetos, Religia I, s. 68.
308. Afanasjew Nikołaj, Religia I, s. 68.

- 309. Afraat, Religia I, s. 70.
- 310. Akrybia, Religia I, s. 119.
- 311. Akatyst, Religia I, s. 113.
- 312. Akindynos Gregorios, Religia I, s. 116.
- 313. Aksakow Konstantin, Religia I, s. 119.
- 314. Aksios, Religia I, s. 119.
- 315. Aleksander z Aleksandrii, Religia I, s. 141.
- 316. Aleksander z Paros, Religia I, s. 146-147.
- 317. Aleksander I, Religia I, s. 148.
- 318. Aleksander Kierżenski, Religia I, s. 147.
- 319. Aleksandryjska liturgia, Religia I, s. 148.
- 320. Aleksiejew Piotr, Religia I, s. 148.
- 321. Aleksy Kijowski, Religia I, s. 150.
- 322. Aleksy Romanow, Religia I, s. 150.
- 323. Alimpij inok, Religia I, s. 156.
- 324. Alivisatos Hamilkar, Religia I, s. 172.
- 325. Ambroży Popowicz, Religia I, s. 180.
- 326. Anafora, Religia I, s. 199-200.
- 327. Analabos, Religia I, s. 201.
- 328. Analogion, Religia I, s. 208.
- 329. Anamneza, Religia I, s. 209.
- 330. Anastasis, Religia I, s. 211.
- 331. Andrejewcy, Religia I, s. 216.
- 332. Andriejew Danił, Religia I, s. 216.
- 333. Andrzej Salos, Religia I, s. 218.
- 334. Anioł Wielkiej Rady, Religia I, s. 242.
- 335. Antimension, Religia I, s. 250.
- 336. Antiocheńska liturgia, Religia I, s. 250.
- 337. Antologion, Religia I, s. 253.
- 338. Antoni, Jan i Eustachy, Religia I, s. 253-254.
- 339. Antypascha, Religia I, s. 268.
- 340. Antytyp, Religia I, s. 274.
- 341. Apofatyczna teologia, Religia I, s. 278-279.
- 342. Apostolnik, Religia I, s. 297-298.
- 343. Archijeratikon, Religia I, s. 319.
- 344. Archimandryta, Religia I, s. 319.
- 345. Archiprezbiter, Religia I, s. 319.
- 346. Argyropulos Ioannes, Religia I, s. 326.
- 347. Artoforion, Religia I, s. 343.

- 348. Artoklasia, Religia I, s. 343.
- 349. Artos, Religia I, s. 343.
- 350. Asmatike, Religia I, s. 361-362.
- 351. Astafiew Piotr, Religia I, s. 362-363.
- 352. Atanazy Atonita, Religia I, s. 377.
- 353. Atanazy Brzeski, Religia I, s. 377-378.
- 354. Ateizm, Religia I, s. 385.
- 355. Autokefalia, Religia I, s. 415.
- 356. Automelos, Religia I, s. 416.
- 357. Autonomia, Religia I, s. 419.
- 358. Awierincew Siergiej, Religia I, s. 428.
- 359. Awwakum Pietrow, Religia I, s. 429.
- 360. Azbukownicy, Religia I, s. 432.
- 361. Bachtin Michaił, Religia I, s. 454.
- 362. Bałaban Dionizy, Religia I, s. 469.
- 363. Bałaban Gedeon, Religia I, s. 470.
- 364. Baranowicz Łazar, Religia I, s. 482.
- 365. Barlaam z Kalabrii, Religia I, s. 486.
- 366. Basdekas Hilarion, Religia I, s. 495.
- 367. Basiliki, Religia I, s. 495.
- 368. Basma, Religia I, s. 495.
- 369. Baszkin Matfiej, Religia I, s. 496-497.
- 370. Baumstark Anton, Religia I, s. 500-501.
- 371. Bazylego Wielkiego Liturgia, Religia I, s. 503-504.
- 372. Bezpopowcy, Religia II, s. 53-55.
- 373. Białokrynicka Cerkiew, Religia II, s. 66.
- 374. Biełłopopowcy, Religia II, s. 108-109.
- 375. Bieguni, Religia II, s. 109.
- 376. Bieły, Andriej, Religia II, s. 111.
- 377. Biezobrazow Siergiej, Religia II, s. 113-114.
- 378. Bizantyjska liturgia, Religia II, s. 123.
- 379. Blacherniotissa, Religia II, s. 135-136.
- 380. Bogoczłowieczeństwo, Religia II, s. 164-165.
- 381. Bogoiskatielstwo, Religia II, s. 165.
- 382. Bogostroitielstwo, Religia II, s. 166-167.
- 383. Bołchowitinow Jewfimij, Religia II, s. 177-178.
- 384. Borys I Michał, Religia II, s. 196).
- 385. Borys i Gleb, Religia II, s. 196.
- 386. Bractwa cerkiewne, Religia II, s. 259).

387. Buchariew Aleksandr, Religia II, s. 305.
388. Bułgakow Makary, Religia II, s. 338.
389. Bułgakow Sergiusz, Religia II, s. 338-339.
390. Camblak Grigorij, Religia II, s. 363.
391. Cerkiew, Religia II, s. 394-396.
392. Chaldejski Kościół, Religia II, s. 405-406.
393. Chirotesia, Religia II, s. 442.
394. Chirotonia, Religia II, s. 442.
395. Chłyści, Religia II, s. 445.
396. Chrapowicki Antoni, Religia II, s. 458.
397. Cyryl Biełozierski św., Religia III, s. 76.
398. Cyryl z Turowa, Religia III, s. 78.
399. Daniłowcy, Religia III, s. 152.
400. Dendryta, Religia III, s. 192.
401. Denisow Andriej, Religia III, s. 192.
402. Denisow Siemion, Religia III, s. 192.
403. Diak, Religia III, s. 194).
404. Diakonikon, Religia III, s. 214.
405. Diakonisa, Religia III, s. 214.
406. Dikirion, Religia III, s. 222.
407. Dionizy, Religia III, s. 227.
408. Diskopoterion, Religia III, s. 231.
409. Diskos, Religia III, s. 231.
410. Dmitrijewski Aleksiej, Religia III, s. 234.
411. Dmitrijewskij Iwan, Religia III, s. 234.
412. Doksologia, Religia III, s. 246.
413. Domostroj, Religia III, s. 260.
414. Dostojewski Fiodor, Religia III, s. 264-265.
415. Duchoborcy, Religia III, s. 293.
416. Dwanaście Ewangelii, Religia III, s. 319.
417. Dwanaście święt, Religia III, s. 320.
418. Dwojewierije, Religia III, s. 321-322.
419. Dymitr św., Religia III, s. 323.
420. Dymitr z Rostowa, Religia III, s. 323.
421. Dyptyk, Religia III, s. 324.
422. Dziewięciny, Religia III, s. 333.
423. Dziękczynienie, Religia III, s. 334.
424. Eklezjarcha, Religia III, s. 382.
425. Ekfonesis, Religia III, s. 383.

- 426. Ekonomia, (Religia III, s. 383.
- 427. Eksapostilarion, Religia III, s. 383.
- 428. Ektenia, Religia III, s. 388.
- 429. Ekumeniczny Patriarchat Prawosławny, Religia III, s. 389.
- 430. Embolizm, Religia III, s. 410.
- 431. Enarksis, Religia III, s. 413.
- 432. Epanagoga, Religia III, s. 422.
- 433. Epigonation, Religia III, s. 423.
- 434. Epikleza, Religia III, s. 423.
- 435. Epimanika, Religia III, s. 424.
- 436. Epitafios, Religia III, s. 425-426.
- 437. Epitymia, (Religia III, s. 426.
- 438. Euchologion, Religia III, s. 463.
- 439. Eulogitaria, Religia III, s. 468.
- 440. Evdokimov Paul, Religia III, s. 479-480.
- 441. Felonion, Religia IV, s. 14.
- 442. Felonion krótki, Religia IV, s. 14.
- 443. Fiedosiejewcy, Religia IV, s. 31.
- 444. Fiedotow Gieorgij, Religia IV, s. 32.
- 445. Filaret (Drozdow), Religia IV, s. 34.
- 446. Filioque, Religia IV, s. 35.
- 447. Filip św., Religia IV, s. 36.
- 448. Filiponi, Religia IV, s. 38.
- 449. Filokalia, Religia IV, s. 39.
- 450. Filoteusz Kokkinos, Religia IV, s. 41.
- 451. Fiodorow Leonid, Religia IV, s. 60.
- 452. Fiodorow Nikołaj, Religia IV, s. 60-61.
- 453. Fiodorowska ikona, Religia IV, s. 61.
- 454. Florowski Gieorgij, Religia IV, s. 68.
- 455. Fłorienski Pawieł, Religia IV, s. 69-70.
- 456. Fotagogikon, Religia IV, s. 82.
- 457. Fotizomeni, Religia IV, s. 82.
- 458. Galaktrofusa, Religia IV, s. 135.
- 459. Galijski ryt, Religia IV, s. 135.
- 460. Gammadia, Religia IV, s. 139.
- 461. Gieorgijewski Eulogiusz, Religia IV, s. 181.
- 463. Ginekeion, Religia IV, s. 185.
- 463. Glykofilusa, Religia IV, s. 197.
- 464. Godzinki, Religia IV, s. 205.

- 465. Godziny królewskie, Religia IV, s. 205-206.
- 466. Golicyn Aleksander, Religia IV, s. 211.
- 467. Gołubinski Jewgienij, Religia IV, s. 212.
- 468. Gołubow Konstantin, Religia IV, s. 212.
- 469. Goniklisia, Religia IV, s. 214.
- 470. Grabarka, Religia IV, s. 229-230.
- 471. Gramota, Religia IV, s. 233.
- 472. Gurdżijew Gieorgij, Religia IV, s. 297.
- 473. Hagiasma, Religia IV, s. 308.
- 474. Hagiosotirissa, Religia IV, s. 301.
- 475. Heksapsalma, Religia IV, s. 348.
- 476. Henosis, Religia IV, s. 353.
- 477. Hermeneia, Religia IV, s. 374.
- 478. Hetoimasia, Religia IV, s. 388.
- 479. Hirmologion, Religia IV, s. 419.
- 480. Hirmos, Religia IV, s. 419.
- 481. Horologion, Religia IV, s. 452.
- 482. Hymation, Religia IV, s. 484.
- 483. Hymnograf, Religia IV, s. 485.
- 484. Hypakoe, Religia IV, s. 485.
- 485. Idiomelon, Religia IV, s. 496.
- 486. Idiorytmia, Religia IV, s. 496.
- 487. Igumen, Religia IV, s. 501.
- 488. Ikona-medalik, Religia IV, s. 505.
- 489. Ikonodulia, Religia IV, s. 505.
- 490. Ikonograf, Religia IV, s. 505.
- 491. Ikonokłaści, Religia IV, s. 506.
- 492. Ikonoklazm, Religia IV, s. 506-507.
- 493. Ikonologia, Religia IV, s. 507.
- 494. Ikonomachia, Religia IV, s. 507.
- 495. Ikonostas, Religia IV, s. 507-508.
- 496. Ikos, Religia IV, s. 508.
- 497. Iliton, Religia IV, s. 509.
- 498. Indyktion, Religia V, s. 30.
- 499. Instytut św. Sergiusza, Religia V, s. 50.
- 500. Intercesja, Religia V, s. 55.
- 501. Jakobicki Kościół, Religia V, s. 127.
- 502. Jakuba Apostoła Liturgia, Religia V, s. 131.
- 503. Jan Kronsztadzki św., Religia V, s. 147.

- 504. Jana Chryzostoma Liturgia, Religia V, s. 159-160.
- 505. Jedenaście Ewangelii, Religia V, s. 181.
- 506. Jednorodzony Synu, Religia V, s. 181.
- 507. Jednowiercy, Religia V, s. 183.
- 508. Jeruzalem, Religia V, s. 201.
- 509. Jerzego dzień, Religia V, s. 202.
- 510. Jerzy Jaroszewski, Religia V, s. 203.
- 511. Języki liturgiczne, Religia V, s. 230-231.
- 512. Jordan, Religia V, s. 246-247.
- 513. Jow Poczajowski św., Religia V, s. 252.
- 514. Józef Wołocki św., Religia V, s. 255.
- 515. Jurodiwy, Religia V, s. 276.
- 516. Jurodstwo, Religia V, s. 276.
- 517. Kabasilas Mikołaj św., Religia V, s. 284.
- 518. Kacjon, Religia V, s. 286.
- 519. Kadzenie, Religia V, s. 287-288.
- 520. Kalogeros, Religia V, s. 310.
- 521. Kamiławka, Religia V, s. 336.
- 522. Kamision, Religia V, s. 336.
- 523. Kandelaptes, Religia V, s. 342.
- 524. Kanon, Religia V, s. 345.
- 525. Kanon ikony, Religia V, s. 346.
- 526. Kanon pokutny, Religia V, s. 346.
- 527. Kanonarchos, Religia V, s. 346.
- 528. Kanonnik, Religia V, s. 348.
- 529. Kanony apostołskie, Religia V, s. 348.
- 530. Karpow Wasilij, Religia V, s. 378.
- 531. Karsawin Lew, Religia V, s. 378.
- 532. Kartaszow Anton, Religia V, s. 379.
- 533. Katabasja, Religia V, s. 389.
- 534. Katafatyczna teologia, Religia V, s. 389.
- 535. Katapetasma, Religia V, s. 390.
- 536. Katasarkion, Religia V, s. 397.
- 537. Katechumenion, Religia V, s. 405.
- 538. Katolikat, Religia V, s. 425.
- 539. Katolikos, Religia V, s. 425.
- 540. Katyzma, Religia V, s. 425.
- 541. Kawielin Ilja, Religia V, s. 427.
- 542. Kekragarion, Religia V, s. 435.

- 543. Kelarios, Religia V, s. 436.
- 544. Kenoza, Religia V, s. 439.
- 545. Keromastych, Religia V, s. 440.
- 546. Kibotos, Religia V, s. 443.
- 547. Kielsijew Wasilij, Religia V, s. 445.
- 548. Kinonikos, Religia V, s. 458.
- 549. Kiriejewski Iwan, Religia V, s. 459-460.
- 550. Kliment Smolatycz, Religia V, s. 473.
- 551. Klinger Jerzy, Religia V, s. 474.
- 552. Klinger Witold, Religia V, s. 474.
- 553. Kliros, Religia V, s. 474.
- 554. Kłobuk, Religia V, s. 477.
- 555. Kobierzec, Religia V, s. 481.
- 556. Koliwo, Religia V, s. 508.
- 557. Kombologion, Religia V, s. 516.
- 558. Komunia Apostołów, Religia V, s. 518.
- 559. kondakarion, Religia VI, s. 8.
- 560. Kondakow Nikodem, Religia VI, s. 8.
- 561. konsystorz duchowny, Religia VI, s. 31.
- 562. kontakion, Religia VI, s. 31.
- 563. kontion, Religia VI, s. 31.
- 564. kopuła, Religia VI, s. 40.
- 565. Kormczaja kniga, Religia VI, s. 48-49.
- 566. Kossow Sylwester, Religia VI, s. 57.
- 567. Królu Niebieski, Religia VI, s. 106.
- 568. Krzyżmo, Religia VI, s. 128.
- 569. Księga kanonów, Religia VI, s. 130.
- 570. labarum, Religia VI, s. 172.
- 571. Leontjew Konstantin, Religia VI, s. 224-225.
- 572. Łacinnicy, Religia VI, s. 329.
- 573. ławra, Religia VI, s. 336.
- 574. Łosiew Aleksiej, Religia VI, s. 337.
- 575. Łoski Nikołaj, Religia VI, s. 337-338.
- 576. Łoski Władimir, Religia VI, s. 338.
- 577. Makary, Religia VI, s. 382.
- 578. Makary Bułgakow, Religia VI, s. 382-383.
- 579. Makary Egipski św., Religia VI, s. 383.
- 580. Makary z Optino św., Religia VI, s. 383.
- 581. Maksym Grek św., s. Religia VI, 384-385.

- 582. Mandylion, Religia VI, s. 399.
- 583. Maronicki Kościół, Religia VI, s. 440.
- 584. Menologion, Religia VI, s. 492.
- 585. Meyendorff John, Religia VI, s. 511.
- 586. Kniazeff Alexis, EK IX, kol. 204.
- 587. Kompleta, EK IX, kol. 484-485.
- 588. Komunia święta II. W Kościołach wschodnich, EK IX, kol. 508-509.
- 589. Kondakow Nikodem, EK IX, kol. 549-550.
- 590. Kormczaja kniga, EK IX, kol. 854.
- 591. Michał Psellos, Religia VII, s. 14.
- 592. Miedwiediew Sylwester, Religia VII, s. 22.
- 593. Mień Aleksander, Religia VII, s. 23-24.
- 594. mięsopust, Religia VII, s. 30.
- 595. Mikołaja dzień, Religia VII, s. 39-40.
- 596. Miniei-Czetji, Religia VII, s. 60.
- 597. minieja, Religia VII, s. 60.
- 598. mirnica, Religia VII, s. 68.
- 599. miro, Religia VII, s. 68.
- 600. mironosice, Religia VII, s. 68.
- 601. misterium paschalne, Religia VII, s. 76.
- 602. mistyka chrześcijańska – prawosławie, Religia VII, s. 89.
- 603. mitra, Religia VII, s. 99-100.
- 604. mnogogłasije, Religia VII, s. 107.
- 605. modlitwa Efrema Syryjczyka, Religia VII, s. 112-113.
- 606. Modlitwa Jezusowa, Religia VII, s. 113.
- 607. modlitwa post-Sanctus, Religia VII, s. 113.
- 608. modlitwa przełożonego, Religia VII, s. 114.
- 609. modlitwa rozgrzeszenia, Religia VII, s. 114.
- 610. modlitwa skłonienia głów, Religia VII, s. 114.
- 611. modlitwa zaambonna, Religia VII, s. 114.
- 612. modlitwy dziękczynne, Religia VII, s. 114-115.
- 613. modlitwy jutrzni, Religia VII, s. 115.
- 614. modlitwy światłości, Religia VII, s. 115.
- 615. molebien, Religia VII, s. 120-121.
- 616. Moskwa-Nowa Jerozolima, Religia VII, s. 162-163.
- 617. Moskwa-Trzeci Rzym, Religia VII, s. 163.
- 618. MP QU, Religia VII, s. 172.
- 619. nabiedrzec, Religia VII, s. 206.
- 620. naczynia liturgiczne, Religia VII, s. 210.

- 621. Narodzenie Jana Chrzciciela, Religia VII, s. 228-229.
- 622. Narodzenie Najświętszej Bogurodzicy, Religia VII, s. 229.
- 623. narteks, Religia VII, s. 229-230.
- 624. nieskalani, Religia VII, s. 306.
- 625. Niesmiełow Wiktor, Religia VII, s. 306.
- 626. niestiażatieli, Religia VII, s. 306.
- 627. Nikita Dobrynin, Religia VII, s. 322.
- 628. Nikoła (Piotr Pozdniev), Religia VII, s. 323.
- 629. Nikon, Religia VII, s. 323.
- 630. Nikopoia, Religia VII, s. 323.
- 631. Nil Sorski św., Religia VII, s. 325.
- 632. nomokanon, Religia VII, s. 341.
- 633. nona, Religia VII, s. 342.
- 634. Nowa Jerozolima, Religia VII, s. 356.
- 635. Nowosielski Jerzy, Religia VII, s. 362.
- 636. Nowy Rzym, Religia VII, s. 363.
- 637. oberprokurator, Religia VII, s. 369.
- 638. obichod, Religia VII, s. 369.
- 639. oktoechos, Religia VII, s. 403-404.
- 640. ołtarz w Kościele prawosławnym, Religia VII, s. 415-416.
- 641. omoforion, Religia VII, s. 418.
- 642. onomatodoski, Religia VII, s. 420-421.
- 643. Opieka Bogurodzicy, Religia VII, s. 420-421.
- 644. Oranta, Religia VII, s. 431.
- 645. orarion, Religia VII, s. 431.
- 646. order cerkiewny, Religia VII, s. 433.
- 647. osiflanie, Religia VII, s. 453.
- 648. otchłań, Religia VII, s. 459.
- 649. paleja, Religia VII, s. 481.
- 650. palica, Religia VII, s. 485-486.
- 651. panagia, Religia VII, s. 492-493.
- 652. panichida, Religia VII, s. 496.
- 653. Panie, wołam do Ciebie, Religia VII, s. 496.
- 654. panikadiło, Religia VII, s. 496.
- 655. Pantokrator, Religia VII, s. 500.
- 656. Paprocki Henryk, Religia VII, s. 511.
- 657. paraklesiarchos, Religia VII, s. 514.
- 658. paraklesis, Religia VII, s. 514.
- 659. paraman, Religia VII, s. 514.

- 660. paramonarż, Religia VII, s. 514.
- 661. Paraskewa piatnica, Religia VII, s. 515.
- 662. parastasis, Religia VII, s. 515.
- 663. paratronion, Religia VII, s. 515.
- 664. paremija, Religia VII, s. 515.
- 665. Mikołaj Arseniew, IwR V, s. 2-3.
- 666. Mikołaj Diebolski, IwR V, s. 60-63.
- 667. Ikona, IwR V, s. 98-125.
- 668. Nikanor Browkowicz, IwR V, s. 190-192.
- 669. Fiodor Stiepun, IwR V, s. 296-297.
- 670. Cerkiew, IwR V, s. 354-363.
- 671. pas, Religia VIII, s. 7.
- 672. Pascha, Religia VIII, s. 9-10.
- 673. paschalna, Religia VIII, s. 10 .
- 674. pastoforia, Religia VIII, s. 18.
- 675. pastorał, Religia VIII, s. 19.
- 676. paterykon, Religia VIII, s. 23.
- 677. pedalion, Religia VIII, s. 58.
- 678. pentekostarion, Religia VIII, s. 71.
- 679. Peradze Grzegorz św., Religia VIII, s. 71-72.
- 680. Pietrowki, Religia VIII, s. 113.
- 681. Platytera, Religia VIII, s. 155.
- 682. Płacz Bogurodzicy, Religia VIII, s. 161.
- 683. płaszcznica, Religia VIII, s. 162.
- 684. Pobiedonoscew Konstantin, Religia VIII, s. 162.
- 685. pocałunek paschalny, Religia VIII, s. 162.
- 686. pocałunek pokoju, Religia VIII, s. 162.
- 687. Pochwała Bogurodzicy, Religia VIII, s. 163.
- 688. pochwały, Religia VIII, s. 163.
- 689. podlinnik, Religia VIII, s. 165.
- 690. podniesienie panagii, Religia VIII, s. 165.
- 691. podriasnik, Religia VIII, s. 165.
- 692. podwíg, Religia VIII, s. 165.
- 693. pokłon, Religia VIII, s. 168.
- 694. polichronismos, Religia VIII, s. 169.
- 695. polistaurion, Religia VIII, s. 170.
- 696. popowcy, Religia VIII, s. 196-197.
- 697. poświęcenie, Religia VIII, s. 215-216.
- 698. poświęcenie bazyliki Anastazis, Religia VIII, s. 216.

- 699. poświęcie, Religia VIII, s. 216.
- 700. powieczcze, Religia VIII, s. 222.
- 701. pozdrowienie paschalne, Religia VIII, s. 226.
- 702. prawosławie, Religia VIII, s. 243-249.
- 703. prawosławne Kościoły, Religia VIII, s. 249-250.
- 704. prawosławne sekty, Religia VIII, s. 250-251.
- 705. prawosławnego Kościoła katechizm, Religia VIII, s. 253.
- 706. prefacja, Religia VIII, s. 256.
- 707. procheiron, Religia VIII, s. 262.
- 708. prokimenon, Religia VIII, s. 265-266.
- 709. prosfora, Religia VIII, s. 272
- 710. proskomidia, Religia VIII, s. 272-273.
- 711. prothesis, Religia VIII, s. 280.
- 712. protodiakon, Religia VIII, s. 280.
- 713. protojerej, Religia VIII, s. 280.
- 714. protoprezbiter, Religia VIII, s. 280.
- 715. Przeczysta, Religia VIII, s. 286.
- 716. przedchalcedońskie Kościoły, Religia VIII, s. 286-187.
- 717. przedpoście, Religia VIII, s. 287.
- 718. przedświęcie, Religia VIII, s. 287.
- 719. przejście, Religia VIII, s. 287.
- 720. Przemienienie Pańskie, Religia VIII, s. 288.
- 721. Przyjaciół człowieka, Religia VIII, s. 293.
- 722. przyjęcie paschalne, Religia VIII, s. 293.
- 723. przyjęcie prawosławia, Religia VIII, s. 293.
- 724. Pszczoła, Religia VIII, s. 316.
- 725. raskoł, Religia VIII, s. 361.
- 726. relikwie, Religia VIII, s. 437-438.
- 727. riasa, Religia VIII, s. 447.
- 728. riasofo, Religia VIII, s. 447.
- 729. Roman Melodos św., Religia VIII, s. 466.
- 730. rospiew, Religia VIII, Religia VIII, s. 482.
- 731. Rosyjski Kościół Prawosławny, Religia VIII, s. 483-485.
- 732. Rozanow Wasilij, Religia VIII, s. 493.
- 733. rozdziały Marka, Religia VIII, s. 493.
- 734. rozesłanie, Religia VIII, s. 493-949.
- 735. równy Apostołom, Religia VIII, s. 501-502.
- 736. ruga, Religia VIII, s. 510.
- 737. sakrament, Religia IX, s. 28.

- 738. sanctus, Religia IX, s. 33.
- 739. Sawa, Religia IX, s. 47.
- 740. Serafin z Sarowa św., Religia IX, s. 67.
- 741. Sergiusz Stragorodksi, Religia IX, s. 69.
- 742. Sergiusz z Radoneża św., Religia IX, s. 70.
- 743. skopcy, Religia IX, s. 85.
- 744. soborowanie, Religia IX, s. 97.
- 745. soborność, Religia IX, s. 96.
- 746. Sofia, Religia IX, s. 107.
- 747. sofiologii, Religia IX, s. 107-108.
- 748. Włodzimierz Sołowjow, Religia IX, s. 112-113.
- 749. starcy, Religia IX, s. 131.
- 750. staroobrzędowcy, Religia IX, s. 134-135.
- 751. sticharion, Religia IX, s. 142.
- 752. Symeon Nowy Teolog św., Religia IX, s. 170.
- 753. syroantiocheńska liturgia, Religia IX, s. 177-178.
- 754. syroorientalna liturgia, Religia IX, s. 178.
- 755. Szestow Lew, Religia IX, s. 187.
- 756. Teodor z Mopsuestii, Religia IX, s. 239.
- 757. Tichon św., Religia IX, s. 297.
- 758. Tichon Zadoński św., Religia IX, s. 297.
- 759. typikon, Religia IX, s. 345.
- 760. władyka, Religia IX, s. 425.
- 761. rypidion , Religia X-elekt.
- 762. sakelariusz, Religia X-elekt.
- 763. sakkos, Religia X-elekt.
- 764. sakramentalia, Religia X-elekt.
- 765. Samarin Jurij, Religia X-elekt.
- 766. seksta, Religia X-elekt.
- 767. Skabałanowicz Michaił, Religia X-elekt.
- 768. Skobcowa Jelizawieta, Religia X-elekt.
- 769. sobór, Religia X-elekt.
- 770. Symeon Połocki, Religia X-elekt.
- 771. syryjscy Ojcowie Kościoła, Religia X-elekt.
- 772. Tariejew Michaił, Religia X-elekt.
- 773. templon, Religia X-elekt.
- 774. Teofanes Wyznawca, Religia X-elekt.
- 775. teologumen, Religia X-elekt.
- 776. triodion, Religia X-elekt.

- 777. trisagion, Religia X-elekt.
- 778. troparion, Religia X-elekt.
- 779. typika, Religia X-elekt.
- 780. welony, Religia X-elekt.
- 781. Wieczera Mistyczna, Religia X-elekt.
- 782. włócznia, Religia X-elekt.
- 783. Zstąpienie do otchłani, Religia X-elekt.
- 784. żertwiennik, Religia X-elekt.
- 785. Żywa Cerkiew, Religia X-elekt.
- 786. Andrzej Salos św., EnKość. I, s. 81.
- 787. Antychryst (uzupełnienie), EnKość. I, s. 100.
- 788. Arseniew Mikołaj, EnKość. I, s. 141.
- 789. Awwakum Pietrow, EnKość. I, s. 179-180.
- 790. Barlaam z Kalabrii, EnKość. I, s. 202.
- 791. Bezpopowcy, EnKość. I, s. 250-251.
- 792. Bieguni, EnKość. I, s. 263.
- 793. Czotki, EnKość. I, s. 469.
- 794. Dionizy, EnKość. I, s. 517.
- 795. Dionizy (Waledyński), EnKość. I, s. 517.
- 796. Duchoborcy, EnKość. I, s. 554-555.
- 797. Evdokimov Paul, EnKość. I, s. 646-647.
- 798. Fiedosiejewcy, EnKość. I, s. 681-682.
- 799. Filiponi, EnKość. I, s. 685-686.
- 800. Florenski Paweł, EnKość. I, s. 701-702.
- 801. Grabarka, EnKość. I, s. 796.
- 802. Grzegorz Peradze św., EnKość. I, s. 821.
- 803. Hagiasma, EnKość. I, s. 841.
- 804. Jabłeczna, EnKość. I, s. 987.
- 805. Jan Italos, EnKość. I, s. 1013.
- 806. Jurodiwi, EnKość. I, s. 1074-1075.
- 807. Karsawin Lew, EnKość. I, s. 1119.
- 808. Kijów, EnKość. I, s. 1148-1149.
- 809. Klinger Jerzy, EnKość. I, s. 1164.
- 810. Krzyżmo (uzupełnienie), EnKość. I, s. 1237.
- 811. Łoski Mikołaj, EnKość. II, s. 128.
- 812. Makary (Bułgakow), EnKość. II, s. 144-145.
- 813. Meyendorff John, EnKość. II, s. 218.
- 814. Mień Aleksander, EnKość. II, s. 225-226.
- 815. Mołokanie, EnKość. II, s. 262.

816. Moskwa, EnKośc. II, s. 279.
817. Nowomęczennicy, EnKośc. I, s. 350.
818. Pobiedonoscew Konstantyn, EnKośc. I, s. 524.
819. Począjów, EnKośc. I, s. 525.
820. Popowcy, EnKośc. I, s. 541.
821. Prawosławie w Polsce, EnKośc. I, s. 557.
822. Rublow Andrzej św., EnKośc. I, s. 690.
823. Schmemann Aleksander, EnKośc. I, s. 744.
824. Skopcy, EnKośc. I, s. 785.
825. Syryjscy Ojcowie Kościoła, EnKośc. I, s. 896.
826. Teofan Grek, EnKośc. I, s. 963.
827. Teologia ikony, EnKośc. I, s. 969-970.
828. Tillard Jean-Marie, EnKośc. I, s. 969-970.
829. Krzyż. B. W Kościele prawosławnym, EK X, kol. 20-21.
 [Toż w:] *Krzyż*, red. E. Kasjaniuk, Lublin, 2011, s. 60-61 (Biblioteka Encyklopedii Katolickiej, VI).
830. Krzyżmo. II. W Kościołach wschodnich, EK X, kol. 73-76.
831. Kyriotissa, EK X, kol. 319-320.
832. Liturgia II. W Kościołach wschodnich, EK X, kol. 1201-1204.
833. Liturgika II. W Kościołach wschodnich, EK X, kol. 1239.
834. Łaska. IV. W teologii prawosławnej, EK XI, kol. 401-402.
835. Mariologia. II. Prawosławna, EK XI, kol. 1379-1380.
836. Łoscki Włodzimierz, IwR VI, s. 134-139.
837. Niesmiełow Wiktor, IwR VI, s. 194-195.
838. Tarkowski Andrzej, IwR VI, s. 332-333.
839. Maryja w teologii prawosławnej, EK XII, kol. 23-24.
840. Mensbrugghe Alexis van, EK XII, kol. 547-548.
841. Oikos, EK XIV, kol. 430.
842. Oktoich, EK XIV, kol. 486.
843. Ołtarz w Kościołach wschodnich, EK XIV, kol. 581-582.
844. Optina Kozielska, EK XIV, kol. 668-669.
845. Orarion, EK XIV, kol. 708.
846. Otpust. EK XIV, kol. 1020.
847. Palamizm, EK XIV, kol. 1130-1131.
848. Panichida, EK XIV, kol. 1214.
849. Paruzja, EK XIV, kol. 1388.
850. Peradze Grzegorz św., EK XV, kol. 275-276.
851. Piekło. W teologii prawosławnej, EK XV, kol. 471-472.
852. Piotr Moskiewski św., EK XV, kol. 630.

- 853. Piotr Apostoł. Kult w Kościele prawosławnym, EK XV, kol. 630.
- 854. Pneumatologia prawosławna, EK XV, kol. 881-883.
- 855. Podobieństwo Boże. W teologii prawosławnej, EK XV, kol. 952.
- 856. Pokuta w prawosławiu, EK XV, kol. 1041-1042.
- 857. Pokuty i pojednania sakrament, EK XV, kol. 1067-1069.
- 858. Polijelej, EK XV, kol. 1101-1102.
- 859. Post III. W teologii prawosławnej, EK XVI, kol. 61-65.
- 860. Prawosławie, EK XVI, kol. 317-319.
- 861. Prawosławna Mysl', EK XVI, kol. 319.
- 862. Prawosławne Kościoły, EK XVI, kol. 322-326.
- 863. Procesja III, W Kościołach wschodnich, EK XVI, kol. 429.
- 864. Prokimen, EK XVI, kol. 459.
- 865. Prosfora, EK XVI, kol. 506.
- 866. Proskomidia, EK XVI, kol. 507-508.
- 867. Protodiakon, EK XVI, kol. 529.
- 868. Przebóstwienie, EK XVI, kol. 608.
- 869. Przemienienie Pańskie, EK XVI, kol. 645-646.
- 870. Rosyjska teologia prawosławna, EK XVII, kol. 379-382.
- 871. Sakkos, EK XVII, kol. 890.
- 872. Sakramenty – ujęcie prawosławne, EK XVII, kol. 894-895.
- 873. Sawa św., EK XVII, kol. 1159-1160.
- 874. Siedalen, EK XVIII, kol. 126-127.
- 875. Siemionow-Rudniew Damaskin, EK XVIII, kol. 155.
- 876. Sofiologia, EK XVIII, kol. 538-539.
- 877. Soteriologia II. W Prawosławiu, EK XVIII, kol. 639-631.
- 878. Sowieci Sawa, EK XVIII, kol. 642.
- 879. Spasskij Anatolij, EK XVIII, kol. 654.
- 880. Sticharion, EK XVIII, kol. 956.
- 881. Strój duchowny. B. Kościół wschodni, EK XVIII, kol. 1042.
- 882. Subdiakon 2. W Kościele prawosławnym, EK XVIII, kol. 1135.
- 883. Sukcesja apostolska. II. Doktryna prawosławna, EK XVIII, kol. 1174.
- 884. Symeon z Tesaloniki św., EK XVIII, kol. 1307.
- 885. Synaksarion, EK XVIII, kol. 1330.
- 886. Syndesmos, EK XVIII, kol. 1331-1332.
- 887. Szaty liturgiczne. 2. W Kościele wschodnim, EK XVIII, kol. 1432.
- 888. Świątynia. 2. Kościół prawosławny, EK XIX, kol. 348-349.
- 889. Świętość Kościoła. II. W Kościele prawosławnym, EK XIX, kol. 407.
- 890. Świętych kult. 2. W Kościele prawosławnym, EK XIX, kol. 418.

891. Teoforyczna natura, EK XIX, kol. 50-651.
892. Teotokion, EK XIX, kol. 698.
893. Tomasz z Mardi, EK XIX, kol. 871.
894. Tomos, EK XIX, kol. 883.
895. Tradycja B. Ujęcie prawosławne, EK XIX, kol. 959-960.
896. Trebnik, EK XIX, kol. 1000.
897. Trikirion, EK XIX, kol. 1020.
898. Triodion, EK XIX, kol. 1022.
899. Tropologion, EK XIX, kol. 1044-1045.
900. Trójca Święta B. Ujęcie prawosławne, EK XIX, kol. 1060-1061.
901. Trubecki Ewgienij Nikołajewicz, EK XIX, kol. 1070-1071.
902. Typiczny obrzęd, EK XIX, kol. 1236-1237.
903. Wiadomości Polskiego Autokefalicznego Kościoła Prawosławnego, EK XX, kol. 432.
904. Wieliczanie. EK XX, kol. 492.
905. Wielkanoc II. W Kościele prawosławnym, EK XX, kol. 501.
906. Wielki Post II. W Kościele prawosławnym, EK XX, kol. 512.
907. Wniebowstąpienie 2. W Kościele prawosławnym, EK XX, kol. 818-819.
908. Wniebowzięcie NMP 2. W Kościele prawosławnym, EK XX, kol. 823-824.
909. Wszechprawosławne Konferencje, EK XX, kol. 1015-1016.
910. Wszechprawosławny Sobór, EK XX, kol. 1016.
911. Zaambonna modlitwa, EK XX, kol. 1131.
912. Zdrowaś Maryjo, EK XX, kol. 1225-1228.
[współautor: Stanisław Napiórkowski]
913. Zeon, EK XX, kol. 1353.
914. Zesłanie Ducha Świętego II. W liturgii. 2. W Kościołach prawosławnych, EK XX, kol. 11357-1358.
915. Witold Klinger, [w:] *Etnografowie i ludoznawcy polscy. Sylwetki, szkice biograficzne*, red. K. Ceklarz i J. Święch, Kraków-Wrocław 2020, VI, s. 99-104.

KAZANIA:

1. [Kazanie:] „Chcę, aby pozostał” (J 21,15-23). *Cerkiewny Wiestnik*, 30:1984, z. 1-3, s. 81-84.
2. Rozważanie. [w:] *Tydzień Powszechnej Modlitwy o Jedność Chrześcijań 18-25 stycznia 1999*. Warszawa, 1998, s. 25-26.

3. Przemówienie na Soborze Kościoła Gruzńskiego (Mccheta, 27 września 1995 roku). *Arche. Wiadomości Bractwa*, 8:1998, z. 1, s. 6.
4. Homelies pour dix-neuvième semaine du temps ordinaire. Mardi et Jeudi, [w:] *Kephas. Le Missel de la vie chrétienne*. Textes recueillis par les moines de l'Abbaye Saint-Pierre de Solesmes (France), Paris 1999, T. II: Carême – Temps pascal. Temps ordinaire 6 à 12, s. 861-862; T. III: Temps ordinaire 13 à 32, s. 328, 332-333, 338.
5. Kazanie w dniu święta Katedry Teologii Prawosławnej. *Elpis*, 3(14):2001, z. 4(17), s. 173-174.
6. Homilia. [w:] *Ten skarb przechowujemy w glinianych naczyniach*. Warszawa, 2003, s. 19-21.
7. Koniec jest bliski. [w:] *Połączeni chlebem słowa*. Warszawa, 2004, s. 20-23.
8. Homilia. [w:] *Chrystus jednym fundamentem Kościoła. Tydzień Powszechniej Modlitwy o Jedność Chrześcijan*. Warszawa, 2005, s. 19-21.
9. Kazanie na święto Katedry Teologii Prawosławnej. *Elpis*, 8:2006, z. 13-14, s. 251-252.
10. [Kazanie:] Początek i koniec, [w:] *Tydzień modlitw o jedność*, Warszawa, 2006, PRE, s. 25-28.
11. Kazanie, [w:] *Tydzień modlitw o jedność chrześcijan*. Warszawa, 2008, s. 20-22.
12. Homilia, [w:] *Tydzień modlitw o jedność chrześcijan*, Warszawa, 2011, s. 26-28.
13. Kazanie na pogrzebie prof. Jerzego Nowosielskiego, WPAKP, 41:2011, z. 4(257), s. 9-10.
[Toż:] W prawosławiu odnalazł pewność wiary, *Przegląd Prawosławny*, 26:2011, z. 4(310), s. 4-6.
[Toż:] *Pro Georgia*, 2011, z. 21, s. 233-236.
[Toż:] *Siewcy. Laureaci nagrody Ostrońskiego*, opr. A. Radziukiewicz, Białystok 2019, s. 229-231.
14. Słowo o prepodobnomuczenikie Grigorii (Peradze), Żywoj Rodnik, 2011, z. 1-2(90-90), s. 36.
15. Homilia z okazji święta Trzech Świętych Hierarchów, *Elpis*, 13(2011), z. 22-23, s. 339-341.

PRZYGOTOWANIE DO DRUKU:

1. [Współpracowanie do druku:] J. Klinger. *O istocie prawosławia. Wybór pism*. Warszawa, 1983, I. W. PAX, s. 545+3nbl.

- [Recenzje:] W. Kornasiewicz. Ład, 1984, z. 15, s. 6; *Kierunki* 30:1984; K.S. *Przegląd Historyczny*, 75:1984, z. 4, s. 805; A. Cymer. *Zorza*, 1984, z. 4, s. 3; J. Stachnio. *Myśl Społeczna*, 1984, z. 14, s. 10-11; T. Wyszomirski. *Życie Katolickie*, 3:1984, z. 3, s. 119-124; A. Tokarczyk. *Nowe Książki*, 1984, z. 6, s. 129-131; tenże. *Nowe Książki*, 65:1984, z. 12, s. 134-135; S. Korczak-Michalewski. *Tamże*, s. 133-134; T. Wyszomirski. *Studia i Dokumenty Ekumeniczne*, 2:1984, z. 3, s. 132; Z. Czubak. *Chrześcijaнин a Współczesność*, 1985, z. 1, s. 95-96; R. Mazurkiewicz. *Znak*, 35:1985, z. 3, s. 111-113.
2. *Kalendarz prawosławny na rok 1992*. Warszawa, 1991, WMP, s. 76.
3. *Kalendarz prawosławny na rok 1993*. Warszawa, 1992, WMP, s. 76+2nbl.
4. *Kalendarz prawosławny na rok 1994*. Warszawa, 1993, WMP, s. 80+2nbl.
5. *Kalendarz prawosławny na rok 1995*. Warszawa, 1994, WMP, ss. 102.
6. [Przygotowanie do druku:] W.I. Ekzemplarski, *Żyżn' i swiet. „Chri-stianskaja Mysl’*. Kijewskoje Religiozno-Fiłosofskoje Obszczestwo” 2:2005, s. 289-309; 3:2006, s. 239-266.
- [Toż:] Moskwa, 2009, *Prawosławnyj Sw. Tichonowskij humani-tarnyj uniwersitet*, ss.284+12nbl.
7. [Przygotowanie do druku:] G. Peradze. Róże Jerychońskie. *Dzien-nik podróży po Ziemi Świętej i Syrii* (5. VII.-28.IX.1939), *Pro Georgia*, 13:2006, s. 5-112.
8. [Przygotowanie do druku:] *Wiara i poznanie. Księga pamiątkowa de-dykowana Jego Eminencji Profesorowi Sawie (Hrycuniakowi)*. Białystok, 2008, UwB, s. 696+2 nbl.
9. [Przygotowanie do druku:] Św. Grzegorz Archimandryta, *Dziela ze-brane*, Warszawa, 2010, UW, t. I, ss. 246+2nbl.
- [Recenzja: J. Charkiewicz, WPAKP, 2010, z. 11, s. 15.]
10. [Przygotowanie do druku:] Św. Grzegorz Archimandryta, *Dziela ze-brane*, Warszawa, 2011, UW, t. II, ss. 336.
- [Recenzja: J. Charkiewicz, WPAKP, 2012, z. 5, s. 16.]
11. [Przygotowanie do druku:] Św. Grzegorz Archimandryta, *Dziela ze-brane*, Warszawa, 2012, UW, t. III, s. 263.
- [Recenzja: J. Charkiewicz, WPAKP, 2012, z. 7-8, s. 24.]
12. [Przygotowanie do druku:] Św. Grzegorz Archimandryta, *Dziela ze-brane*, Warszawa, 2015, UW, t. IV, s. 128+4nbl.
- [Współprzygotowanie: Bernard Outtier]

13. [Przygotowanie do druku:] W. Klinger, Życiorys własny, *Symbolae Philologorum Posnaniensium*, 25:2015, z. 2, s. 153-161.
14. [Przygotowanie do druku:] W. Klinger, Dwaj zapomniani krzewiciele antyku w Polsce XX wieku, *Symbolae Philologorum Posnaniensium*, 28:2018, z. 2, s. 167-189.

A Bibliography of the works
of Father Professor Henryk Paprocki

The bibliography of works covers the years 1973-2021 and organizes the publications of Father profesor Henryk Paprocki chronologically, with continuous numbering of all items. Inside, publications were divided into groups. The first of them included books that appeared as separate monographs, and the second included other publications, translations of the books, translations of liturgical books posted on the website [cerkiew.liturgia.pl], as well as articles in magazines and collective works, translations articles, reviews, reports, introductions and afterword, interviews conducted, interviews given, interviews on the portal "Teologia Polityczna", encyclopedic entries, sermons and preparation for printing. Within these groups, the works are listed alphabetically.

Key Words: Bibliography, Henryk Paprocki.